

Koniński

KURIER OŚWIATOWY

CDN

Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Koninie

1989 – 2019

WOM * ODN * CDN

NAUCZYCIELE NAUCZYCIEŁOM. TRZY DEKADY

2019 Nr 3-4 (125-126) Rok XXVII ISSN 2081-1527

KWARTALNIK PUBLICYSTYCZNO-EDUKACYJNY

XXX-lecie

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Rok 2019 jest rokiem szczególnym, rokiem wielu jubileuszy. To czas wspomnień i podsumowań, ale przede wszystkim okazja do zaprezentowania dorobku tych instytucji, które rozpoczęły swój start w historycznym roku epokowych przemian, dokonujących się w najważniejszych dziedzinach życia polskiego społeczeństwa, również w oświacie.

Do takich instytucji należy **Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie**, publiczna placówka oświatowa prowadzona przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, która w ciągu 30 lat zdobyła wiodące miejsce w obszarze doskonalenia zawodowego, kierując ofertę edukacyjną do nauczycieli różnych specjalności, różnych poziomów kształcenia, dyrektorów szkół oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego i nadzoru pedagogicznego. Była i jest kreatorem nowej jakości kształcenia w zakresie licznych szkoleń odpowiadających na aktualne, zmieniające się potrzeby edukacyjne środowiska i zainteresowania twórczych nauczycieli.

Uzyskane sukcesy można mierzyć ilością szkoleń, konsultacji, konferencji, zrealizowanych projektów, liczbą uczestników doskonalenia, i te są imponujące. Nie byłoby tych efektów bez zaangażowania dyrektorów, wicedyrektorów oraz całego zespołu pracowników w profesjonalne działania edukacyjne i organizacyjne. CDN w Koninie z powodzeniem kontynuuje misję przewodnika nauczycieli w podwyższaniu ich kwalifikacji na drodze ustawicznego doskonalenia i doksztalcania się oraz w tworzeniu w środowisku kultury uczącej się szkoły.

Panu Dyrektorowi oraz wszystkim Pracownikom Centrum składam serdeczne podziękowania i wyrazy uznania za dotychczasową pracę na rzecz rozwoju oświaty w Województwie Wielkopolskim, pełną realizację zadań, w przekonaniu, że następne dekady działalności będą równie satysfakcjonujące, a CDN w Koninie pozostanie nadal placówką dynamiczną i otwartą na wyzwania zmieniającej się rzeczywistości.

Życzę Panu Dyrektorowi oraz Wszystkim Pracownikom wytrwałości, sukcesów zawodowych i powodzenia w życiu osobistym.

Marzena Wodzińska

Członek Zarządu Województwa Wielkopolskiego

Drodzy Czytelnicy, Przyjaciele

ukowych, pozyskując wybitnych specjalistów z różnych dziedzin, m.in. dydaktyki, spraw wychowawczych, bezpieczeństwa czy najnowszych osiągnięć naukowych w dyscyplinach, którymi zainteresowane jest środowisko. Wykładowcy chętnie przyjmują zaproszenia na konferencje oraz warsztaty dotyczące aktualnych, często „gorących” tematów.

Podstawą sprawnego funkcjonowania Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie są ludzie dobrze przygotowani do pełnienia służby na rzecz rozwoju szeroko pojętej edukacji w środowisku, a przede wszystkim inspirowania i wspomagania działań mających na celu jakościowy rozwój szkół i placówek.

Kadra Centrum odpowiada założeniom *Epoki Pracownika Opierającego się na Wiedzy*. Nasi pracownicy dydaktyczni, nauczyciele konsultanci to zespół zaangażowany w rozwój Placówki, w podwyższanie poziomu szkoleń, przygotowywanie oferty edukacyjnej zgodnej z potrzebami nauczycieli i motywującej do podnoszenia kwalifikacji oraz poszerzania horyzontów. Praca w CDN stwarza konsultantom wyjątkową okazję do samorealizacji naukowej, uczestnictwa w projektach i programach edukacyjnych, zdobywania i upowszechniania wiedzy.

W ciągu trzydziestu lat następowały zmiany personalne wśród pracowników merytorycznych, jednak wszystkich łączy misja oferowania wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz odpowiedzialność za realizację zadań statutowych. Służy temu szerokie spektrum form doskonalenia, konferencje, seminaria, konsultacje, warsztaty, na których nauczyciele są nie tylko odbiorcami wiedzy, ale współuczestnikami, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami,

sukcesami i tym, co jeszcze wymaga zmian. Naszą dewizą jest wzajemne uczenie się. To hasło z powodzeniem realizowali doradcy metodyczni pracujący z nauczycielami przy ich szkolnym warsztacie. Imponująca jest łączna liczba 93 doradców, którzy w czasie tych 30 lat byli objęci opieką organizacyjną i merytoryczną w ramach pracowni doradztwa metodycznego. Zgodnie z nowymi tendencjami w oświacie przystępujemy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu do organizowania na nowych zasadach zespołu doradców przy Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

Naszymi sprzymierzeńcami w tworzeniu warunków do doskonalenia zawodowego nauczycieli byli i są dyrektorzy szkół i placówek oświatowych. To właśnie wspólnie z kadrami pedagogicznymi i kierowniczą szkół, przedszkoli oraz placówek oświatowych w mniejszych i większych miejscowościach Wielkopolski Wschodniej, przy wsparciu lokalnych samorządów zmieniamy edukację naszego regionu zgodnie z kierunkami polityki oświatowej Państwa i zadaniami nakreślonymi przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty oraz w oparciu o *Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020*.

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie ma możliwość stałego rozwoju dzięki wsparciu Zarządu Województwa Wielkopolskiego, szczególnie Pana Marka Woźniaka, Marszałka Województwa Wielkopolskiego oraz Pani Marzeny Wodzińskiej, Członka Zarządu Województwa Wielkopolskiego.

Bezpośredni udział w sprawnym funkcjonowaniu Placówki ma Departament Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego kierowany przez Panią Dyrektora Dorotę Kinal.

Praca w Centrum to praca wspólna, w której każdy pracownik ma swoje odpowiedzialne zadania, a jednocześnie działa na zasadzie połączonych zespołów. CDN w Koninie jest więc organizmem, gdzie wszystkie osoby muszą wykonywać rzetelnie powie-

Jest wrzesień 2019 roku. Świątujemy 30 lat działalności **Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie**, Placówki, która na trwałe wpisała się w krajobraz miasta Konina, subregionu konińskiego i województwa wielkopolskiego. Jest ona od trzech dekad pomostem między rzeszą dokształcających się nauczycieli a coraz nowszymi, czasem rewolucyjnymi, dokonaniem w dziedzinach nauk przyrodniczych, socjologicznych, pedagogicznych, medycznych, w technikach komunikacji i przekazach multimedialnych. Rodzi to potrzebę przełożenia osiągnięć różnych dyscyplin naukowych na praktykę szkolną, konieczność innego, nowocześniejszego kształcenia młodego pokolenia. Opracowując coroczne oferty szkoleń, bierzemy pod uwagę zarówno potrzeby edukacyjne nauczycieli, jak też ich zainteresowania, wszelkie nowości z zakresu prawa oświatowego oraz zmiany w systemie oświaty.

Przez cały czas istnienia Placówki wspomagamy rozwój nauczycieli, korzystając z kadry naukowej wyższych uczelni z całej Polski, instytutów na-

rzne zadania, by osiągać zamierzone efekty. Nie byłoby to możliwe również bez kompetentnych i doświadczonych pracowników działu administracji i obsługi, tych, którzy pamiętają jeszcze konstituowanie się placówki, jak i tych nowych, kontynuatorów dobrych tradycji. W opinii naszych odbiorców pracownicy Biura Obsługi Nauczycieli, księgowości i administracji byli i są jednymi z najlepszych. Ma na to wpływ wiele czynników. Jednak niewątpliwie najważniejsze to: skuteczność działań, osobowość i empatia, klucz do dobrych relacji międzyludzkich.

W 2013 roku kadra powiększyła się o zespół pracowników Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie, która wraz z trzema filiami w Kole, Słupcy i Turku została włączona w strukturę organizacyjną CDN. Fakt ten przyczynił się do wzbogacenia programu doskonalenia nauczycieli o formy edukacyjne wykorzystujące kompetencje nauczycieli bibliotekarzy, także jako propagatorów czytelnictwa wprowadzających z powodzeniem nowe techniki informacyjno-komunikacyjne.

W codziennej pracy, w rozwiązywaniu problemów organizacyjnych czy merytorycznych nie jesteśmy osamotnieni. Możemy zawsze liczyć na wsparcie naszych przyjaciół i partnerów z placówek doskonalenia, instytucji, urzędów, firm, zakładów pracy, stowa-

rzyszeń, wyższych uczelni, z którymi wiążą nas wspólne cele. Nie sposób wymienić wszystkich w krótkim artykule, ale realizacja niektórych projektów nie byłaby możliwa bez ich życzliwej pomocy.

Trzy dekady CDN w Koninie to praca rzeszy nauczycieli konsultantów, doradców metodycznych, kierowników pracowni, to wysiłek organizacyjny kolejnych Dyrektorów placówki, którzy zawsze odpowiadali na wyzwania zmieniającej się rzeczywistości oświatowej, mając na względzie szacunek dla nauczycieli i dobro ich uczniów.

Jubileuszowy „**Koniński Kurier Oświatowy**” zaprasza na wędrowkę po wybranych ścieżkach edukacyjnych, które wspólnie przemierzaliśmy w ciągu trzydziestu lat działalności placówki doskonalenia nauczycieli w Koninie. To na łamach kolejnych, często już archiwalnych numerów naszego pisma informacyjno-publicystycznego utrwalone zostały zarówno wyjątkowe, jak i bieżące zdarzenia z życia szkół, środowiska oświatowego, samorządów prowadzących szkoły i placówki, piękne karty twórczej pracy nauczycieli i dyrektorów. „KKO” jest od 26 lat swoistą kroniką działań Centrum służących doskonaleniu i kształceniu zawodowemu nauczycieli, to kompendium wiedzy o tym, jak rozwijał się Ośrodek jako organizacja ucząca się, jak budował re-

lacje z odbiorcami oferty, jaką przebył drogę do wysokiej jakości potwierdzonej tytułami Laureata w Konkursach: „Inwestor w Kapitał Ludzki”, „Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi” aż po Certyfikat ISO 9001:2001 oraz tytuł Placówki Akredytowanej.

„Koniński Kurier Oświatowy” funkcjonuje niczym kurierska przesyłka, wędruje z rąk do rąk, dociera do różnych grup interesariuszy CDN, szkół, bibliotek, autorów publikacji, osób i instytucji zainteresowanych działalnością Centrum oraz wielokierunkową pracą nauczycieli naszego subregionu, którzy współpracują z nami i dzielą się efektami pracy na łamach czasopisma. Jest jedną z naszych wizytówek jako placówki otwartej na potrzeby doskonalenia nauczycieli i promującej ich osiągnięcia edukacyjne.

Dziękując w imieniu wszystkich Pracowników Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Dyrektorów poprzednich kadencji za wspólne trzydzieści lat, zapraszam do bycia zawsze z nami w dalszym tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi kompetencji edukacyjnych i w realizacji programu doskonalenia zawodowego pracowników oświaty.

Jarosław Jankowski

Dyrektor CDN w Koninie

Redaktor naczelny „Konińskiego Kuriera Oświatowego”

CDN

Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Koninie

Nasi pracownicy

Krótko o naszym instytucjonalnym rodowodzie

Zespół Nauczycieli Metodyków działał przy Instytucie Kształcenia Nauczycieli w Poznaniu i Kuratorium Oświaty w Koninie. Od 1981 r. pod kierownictwem dr Jadwigi Knotowicz jako wicedyrektora Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu na województwo konińskie. Celem Zespołu Nauczycieli Metodyków było doradztwo metodyczne dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów oraz doradztwo w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla wicedyrektorów szkół.

Zespół swoje zadania realizował w miejscu pracy nauczycieli oraz w trakcie dyżurów pełnionych w siedzibie placówki na ulicy Sosnowej 12. Warunki lokalne były bardzo skromne, dlatego też nauczyciele metodycy zgodnie z opracowanym miesięcznym harmonogramem wyjeżdżali do szkół i tam spotykali się bezpośrednio z nauczycielami konkretnych przedmiotów. Pracownicy zespołu działali na terenie gminy, organizowali lekcje pokazowe, brali udział w doskonaleniu nauczycieli oraz ich ocenianiu, wchodził w skład komisji ds. stopni specjalizacji zawodowej. Raz w miesiącu wyjeżdżali do Poznania, gdzie w ramach

pracowni przedmiotowych odbywały się spotkania szkoleniowe prowadzone przez kierowników pracowni ODN w Poznaniu.

Zespół Nauczycieli Metodyków brał czynny udział w wizytacjach szkół prowadzonych przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w Koninie. Wyjazdy na wizytacje były organizowane przez kuratorium w ścisłym kontakcie z wizytatorem odpowiedzialnym za daną gminę, miasto, szkołę. Pracownicy zespołu metodyków składali sprawozdania na podstawie hospitacji zajęć, rozmów z nauczycielami i bazami wyników z danego przedmiotu.

Znaczący był udział nauczycieli metodyków w zdobywaniu przez nauczycieli stopni specjalizacji w danym przedmiocie. Była to działalność prowadzona wspólnie z Oddziałem Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu. Metodycy wchodził w skład komisji, która przeprowadzała wspólnie z dyrektorem danej placówki ocenę pracy nauczyciela, najczęściej na podstawie hospitacji prowadzonych zajęć oraz dokumentacji złożonej przez nauczyciela.

Nauczyciele metodycy organizowali

Jadwiga Knotowicz
dyrektor WOM w Koninie
w latach 1989–1990

także w wyznaczonym rejonie konferencje metodyczne poparte lekcjami pokazowymi oraz wystąpieniami osób z zewnątrz będącymi autorytetami w danej dziedzinie celem wzbogacenia wiedzy merytorycznej aktualnymi ustaleniami naukowymi.

W 1989 roku decyzją Wojewody Konińskiego powołano Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie. Cele i zasady funkcjonowania nowo powołanej placówki przybliżały jeszcze pracę doradców metodycznych do nauczycieli przedmiotu. Poprawiły się również warunki pracy doradców w nowym budynku na ulicy Przemysłowej 7, gdzie mogli oni więcej czasu przeznaczyć na bezpośrednie konsultacje z nauczycielami oraz organizowanie zespołowych spotkań wspierających nauczycieli przyjeżdżających do Ośrodka.

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie podjął szeroko zakrojoną współpracę z różnymi instytucjami (m.in. z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademią Wychowania Fizycznego w Poznaniu – szczególnie w zakresie upowszechniania gimnastyki korekcyjnej), organizując studia podyplomowe, kursy przygotowujące do studiów wyższych, konferencje z udziałem ludzi nauki oraz zespoły problemowe z udziałem przedstawicieli ministerstwa.

Siedziba Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego na ulicy Przemysłowej 7

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie obchodzi 30-lecie działalności w służbie nauczycieli

Elżbieta Siudaj-Pogodska
dyrektor WOM/ODN w Koninie
w latach 1991–2010

Jakie były początki instytucjonalnego doskonalenia się nauczycieli w Koninie?

W 1975 roku powołano przy Kuratorium Oświaty i Wychowania w Koninie Zespół Wizytatorów Metodyków, którym kierował Bogumił Świdorski. Uważa się, że wizytatorzy metodycy raczej kontrolowali niż wspomagali nauczycieli i dlatego w 1981 roku w ramach Instytutu Kształcenia Nauczycieli w Poznaniu powołano w Koninie Zespół Nauczycieli Metodyków – specjalistów przedmiotowych, podlegający organizacyjnie Oddziałowi Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu. Kierowała tym zespołem dr Jadwiga Knotowicz. Nauczyciele metodycy obserwowali „na żywo” lekcje nauczycieli, a potem rozmawiali z nimi na temat przeprowadzonych lekcji.

Moją pracę w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Pedagogicznych rozpoczęłam w 1982 r. jako nauczyciel chemii, wkrótce także fizyki i informatyki, bo na początku marca 1985 r. dyrektor szkoły zebrał nas – nauczycieli matematyki, fizyki i chemii – i poinformował, że szkoła otrzymała dwa mikrokomputery „Spectrum”, które podarowała polskim szkołom austriacka firma Reiter. Poje-

chałyśmy z koleżanką – nauczycielką fizyki do Warszawy, aby odebrać ten dar.

I wtedy zaczęła się w Koninie informatyka.

To 16-kilobajtowe urządzenie poznaliśmy z mężem już wcześniej, u przyjaciół – nauczycieli akademickich na UAM w Poznaniu. Zachwycony akademik przywiózł je sobie z Berlina, bo było małe, ale szybsze niż uczelniane „odry” wielkości niemalej szafy. Jak pokazałam licealistom, co przywieźliśmy z Warszawy, od razu zawiązało się kółko komputerowe, a ja zostałam skierowana na cykliczne seminaria pod nazwą „KO-DY” (komputery w dydaktyce) do Instytutu Badań Edukacyjnych w Warszawie. W tym czasie w Ministerstwie Oświaty powołano dwóch koordynatorów, którzy mieli kierować wprowadzaniem informatyki do szkół średnich. Pierwszego września 1987 r. zostałam powołana do pełnienia funkcji wizytatora metodyka do spraw informatyki i postępu pedagogicznego w województwie konińskim. W każdym kuratorium w 49 województwach zostały powołane osoby do wykonywania tych zadań. To była niezwykle sprawna i kreatywna grupa. Spotykaliśmy się na ogół raz w miesiącu, relacjonując, co zostało zrobione i omawiając konkretne przyszłe działania. To w tym gronie powstała idea zaprogramowania nowej policealnej szkoły zawodowej, kształcącej w zawodzie technik informatyk, jak również pierwszych podręczników do nauki w szkołach podstawowych i średnich. Do moich zadań należało m.in. koordynowanie zaopatrzenia szkół średnich w pracownie komputerowe oraz inspirowanie nowatorstwa pedagogicznego i organizowanie konkursów na najlepsze działania pedagogiczne.

Decyzją z 1 czerwca 1989 r. Wojewoda Koniński powołuje Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie. Dyrektorem zostaje dr Jadwiga Knotowicz.

1 września 1989 r. zostałam powołana przez Kuratora do pełnienia funkcji nauczyciela metodyka informatyki w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Koninie z jednoczesnym powierzeniem obowiązków sekretarza Wojewódzkiej Rady Postępu Pedagogicznego w Koninie. Do moich zadań

należało przygotowywanie nauczycieli do prowadzenia lekcji osławiających uczniów ze specyfiką nowych wtedy – w rzeczywistości szkolnej – komputerów, za pomocą których można byłoby rozwiązywać problemy na poziomie programu liceum ogólnokształcącego, dostosowane do wiedzy i umiejętności uczniów. Chodziło również o „stwarzanie warunków sprzyjających korzystaniu z komputera podczas uczenia się matematyki, fizyki, chemii, pracy techniki i innych przedmiotów”. Druga kategoria celów była związana z kształtowaniem osobowości i umiejętności ucznia. Do najważniejszych należy tu zaliczyć wyrobienie systematyczności w działaniu oraz umiejętności „strukturalnej” metody w rozwiązywaniu zadań.

Pamiętnego 4 czerwca 1989 r. odbyły się „prawie wolne wybory” do parlamentu w Polsce. Po 28 latach Niemcy rozbili mur berliński, podniosła się „żelazna kurtyna”, nastąpił także rozpad ZSRR.

W całym kraju, także w Koninie, zaczęły powstawać komitety obywatelskie. Mieszkańcy przygotowywali się do wyborów samorządowych. Włączyliśmy się rodzinie w ruch obywatelski i w przygotowania do wyborów samorządowych. Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła termin wyborów – 27 maja 1990 r.

Zostałam radną w 40-osobowej Radzie Miasta Konina. Z poręczenia Rady zostałam, wraz z dwoma kolegami radnymi, delegatką do Sejmiku Województwa Konińskiego. My, nowi radni Miasta Konina z entuzjazmem przystąpiliśmy do pracy w strukturach samorządowych – Rady Miasta Konina, Sejmiku Województwa Konińskiego i zupełnie nowego organu przedstawicielskiego – Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego. Wiosną 1991 roku przewodniczący 48 sejmików wojewódzkich (bez sejmiku legnickiego) zdecydowali się zjednoczyć jako stowarzyszenie i w ten sposób powstała nowa reprezentacja samorządowa – Krajowy Sejmik Samorządu Terytorialnego. Znaleźliśmy się z przewodniczącym Sejmiku Konińskiego Michałem Owczarkiem w gronie osób z całej Polski. Założyciele Krajowego Sejmiku to: prof. dr hab.

socjologii Piotr Buczkowski z UAM w Poznaniu, prof. dr hab. Leon Kieres – prawnik, sędzia z Wrocławia, Zyta Gilowska (Lublin) – późniejsza minister finansów, Andrzej Dec – informatyk z Rzeszowa, Antoni Jeżowski (Jelenia Góra) – wizytator kuratorium, Michał Owczarek, Elżbieta Siudaj-Pogodska i wiele innych osób z całej Polski chętnych do pracy na rzecz innych ludzi. Zaraz pierwszego dnia dowiedzieliśmy się, że nowelizowana jest ustawa o systemie oświaty i natychmiast zorganizowaliśmy się w Zespół Oświatowy KSST. Przewodniczącym został Andrzej Dec (Politechnika Rzeszowska), znalazł się w zespole Antoni Jeżowski, dyrektorka liceum z Poddębic, kolega z gminy Mokotów w Warszawie i Elżbieta Siudaj-Pogodska. Nasz zespół rozpoczął pracę natychmiast, proponując m.in. zapisy o konkursach w celu wyłaniania dyrektorów szkół na każdym poziomie kształcenia, o subwencji oświatowej, o płacach nauczycieli itp. Wykryliśmy ogromne różnice w finansowaniu szkół tego samego typu w różnych stronach Polski (zdarzało się 1:10, a nawet więcej). Wydruki z Ministerstwa Oświaty potwierdziły te przypuszczenia. Dyskutowaliśmy, jak uzdrowić i urealnić oświatowe finanse. Wymyśliliśmy „algorytm” ustalania subwencji oświatowej dla gmin w całej Polsce, bo gminy właśnie przygotowywały się do przejęcia prowadzenia szkół podstawowych – zgodnie z ustawą o systemie oświaty miało się to zadziać do końca 1994 r. Niektóre gminy bez przymusu przejęły szkoły nawet przed tym terminem. Inne nie chciały szkół wcale. Chociaż zima była bardzo ostra w 1994 roku, to my, samorządowcy i pracownicy Kuratorium Oświaty byliśmy rozgrzani do białości. Z Markiem Chorzewskim – Zastępcą Kuratora w województwie konińskim jeździliśmy na sesje rad gmin, żeby tłumaczyć, na czym polega „prowadzenie” szkół. Gminom „niezdecydowanym” trzeba było przedłużyć termin do końca 1996 roku.

Przygotowane przez Zespół Oświatowy propozycje dotyczące w szczególności „algorytmu” subwencji oświatowej przedstawialiśmy Ministrowi Oświaty. Ministrowie Oświaty – Panowie Robert Głębocki, Andrzej Stelmachowski, który poświęcił nam cały dzień, Zdobysław Flisowski, u którego byłam w zespole doradców, mieli dla nas czas i mogliśmy swobodnie przekazywać swoje opracowania. Wiele z naszych propozycji znalazło się w ustawie. Ówczesny minister finansów na ogół

był bardzo zajęty, ale byliśmy wytrwali. Rozporządzenie ministra w sprawie naliczania subwencji oświatowej wkrótce trafiło do gmin. Krajowy Sejmik Samorządu Terytorialnego zajmował się nie tylko oświatą – był autorem około 50 projektów ustaw, między innymi o powiatach, o województwach samorządowych, reformie administracyjnej kraju i innych. Jako przedstawiciele KSST opiniowaliśmy wszystkie projekty Ministerstwa Edukacji.

Pod koniec 1990 r. przystąpiłam do konkursu, który miał wyłonić dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego. Wygrałam ten konkurs i od pierwszego stycznia 1991 roku objęłam stanowisko dyrektora. Wojewódzki Ośrodek Metodyczny i Biblioteka Pedagogiczna znalazły się we wspólnym obiekcie przy ul. Przemysłowej 7. Po ciasnych pomieszczeniach przy ul. Sosnowej 12 odetchnęliśmy i urządziliśmy się w miarę wygodnie. Moje wprowadzenie krótkie, ale intensywne doświadczenie z pracy w szkole i w samorządzie konińskim oraz obu sejmikach bardzo się przydało przy planowaniu pracy Ośrodka. Zaczęłam od spotkań z nauczycielami, którzy ze swojego grona wybierali – takie było wtedy prawo – doradców

cam, przygotowywaliśmy ofertę edukacyjną, której wartością była aktualność, programowa atrakcyjność i znane nam potrzeby środowiska nauczycieli i rodziców, którzy coraz śmielej podejmowali współpracę – dla dobra swoich dzieci – ze szkołami. Zaczęły, nie bez oporu, powstawać Rady Rodziców. Przeświadczeni o misji Ośrodka podejmowaliśmy – uważam – nowatorskie działania w różnych obszarach działalności rodzącego się społeczeństwa obywatelskiego.

Zorganizowaliśmy także w Ośrodku profesjonalną pracownię informatyczną, żeby rozpocząć kursy i studia podyplomowe dla nauczycieli informatyki we współpracy z Politechniką Łódzką.

Jako priorytety naszej działalności przyjęliśmy edukację obywatelską, edukację informatyczną, ekologiczną i prawną. Musieliśmy także dokończyć rozpoczęty przez poprzedników kurs kwalifikacyjny nadający uprawnienia pedagogiczne. Zaproponowaliśmy między innymi takie przedsięwzięcia jak:

■ Konferencja (1994) pod hasłem „**Młodzież – Wychowanie – Demokracja**”, której gościem był rzecznik praw ucznia, profesor Julian Radziewicz, a uczestnikami uczniowie obok

metodycznych przedmiotowych. Doradca pracował w szkole z uczniami na części etatu, a pozostałą część czasu poświęcał na indywidualną lub grupową pracę z nauczycielami. Oferta kierowana do nauczycieli musiała być aktualna, atrakcyjna, wspomagająca wielką zmianę, której wszyscy byliśmy uczestnikami. Zrobiliśmy w WOM-ie wszystko, żeby nasza oferta taka była. Uznaliśmy, że Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie będzie organizacją otwartą, dostarczającą wartości wszystkim uczestnikom procesu doskonalenia się. W nowo organizowanym Ośrodku, korzystając z informacji i wiedzy, którą dzieliłam się z konsultantami i dorad-

nauczycieli, dyrektorów szkół, samorządowców i wizytatorów. Przedstawiciele wszystkich grup uczestników zabierali głos, przedstawiając swoje racje. Uczniowie, najpierw nieśmiało, a wkrótce coraz śmielej, również zabierali głos.

■ Konferencja (1995) „**Szkoła samorządna – szkoła demokratyczna**”, podczas której dyrektorzy szkół, wizytatorzy Kuratorium Oświaty oraz gminni samorządowcy uczyli się współpracy przed i po przejęciu szkół podstawowych przez gminy.

■ Podyplomowe studia kwalifikacyjne „**Zastosowania informatyki**” dla nauczycieli przedmiotu „Elementy informatyki” organizowaliśmy we współpracy z Politechniką Łódzką (od roku 1993). Wcześniej (1990-1993) – pod kierunkiem prof. dra hab. Stanisława Waligórskiego z Instytutu Informatyki Uniwersytetu Warszawskiego, z udziałem ośmiu wojewódzkich koordynatorów wprowadzania informatyki do szkół średnich – utworzyliśmy zespół, który opracował dokumentację programową i program nauczania dla Policealnej Szkoły Zawodowej kształcącej w zawodzie technik informatyk (symbol cyfrowy 21 14). Kuratorzy oświaty wytypowali szkoły, które spełniały warunki określone dokumentacją programową i zostały zakwalifikowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w porozumieniu z Komitetem Badań Naukowych do wdrożenia próbnego programu dla zawodu technik informatyk – po raz pierwszy w roku szkolnym 1992/93. W tym właśnie roku zorganizowaliśmy w Koninie pierwszą taką Policealną Szkołę Zawodową w Kolegium Nauczycielskim, ale wkrótce przenieśliśmy ją do WOM-u, żeby kontynuować zajęcia informatyczne. 26 szkół publicznych (w tym nasza) i 3 niepubliczne w Polsce uzyskały zgodę Ministerstwa Edukacji w porozumieniu z Komitetem Badań Naukowych na wdrożenie prób-

ne.

Profesor Stanisław Waligórski (1990) ułatwił pracę nauczycielom, którzy zaczęli prowadzić lekcje informatyki, opracowując podręcznik pt. „**Programowanie w języku Logo**” przeznaczony dla szerokiego kręgu osób zainteresowanych programowaniem w Logo. W tym samym czasie Ryszard Juśkiewicz – koordynator z Łodzi i Elżbieta Siudaj-Pogodska – koordynator z Konina opracowali podręcznik pt. „**Nauczanie elementów informatyki w szkole średniej. Junior Logo V. 2.0 Materiały pomocnicze**”.

„Materiały...” zostały opracowane przy założeniu, że nauczanie podstaw informatyki odbywa się w oparciu o polski mikrokomputer Elwro 800 Junior, wyprodukowany we Wrocławiu, wyposażony w translator polskiej wersji

Logo (wersja 2.0). Również Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało program szkoły podstawowej pn. „Elementy informatyki dla klasy ósmej”, który został wydany przez WSiP.

■ „**Szkoła w gminie – strategia zmian**” (luty 1996) – warsztaty z udziałem dyrektorów, wizytatorów, samorządowców i Agnete Andersson, konsultantki Królewskiego Instytutu Doskonalenia Nauczycieli w Kopenhadze – poznajemy duński system doskonalenia nauczycieli, goszcząc u Agnete Anders-

son w Królewskim Instytucie Doskonalenia Nauczycieli w Kopenhadze.

■ **Jan Paweł II w Licheniu** (1998) – na ziemi konińskiej. Rada Miasta Konina, Sejmik Województwa Konińskiego II kadencji oraz NSZZ „Solidarność” zaprosiliśmy Jana Pawła II do Lichenia, a Rada Miasta, której przewodniczyłam od 11 września 1996 r., nadała naszemu Rodakowi godność „Honorowe Obywatelstwo Miasta Konina”.

Pierwszego stycznia 1999 r. obudziliśmy się w nowej rzeczywistości terytorialnej. Był to czwarty po II wojnie światowej podział administracyjny Polski, trójstopniowy – na 16 województw, 380 powiatów i 2477 gmin, w tym 66 gmin miejskich na prawach powiatu.

Pierwszego stycznia 1999 r. Samorząd Województwa Wielkopolskiego przejmując prowadzenie Wojewódzkich Ośrodków Metodycznych w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu oraz Wojewódzkich Bibliotek Pedagogicznych i Policealnych Szkół Medycznych. Sejmik Samorządowy Województwa Wielkopolskiego uchwałą nadaje statuty, w których zmienia nazwę Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym na Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli. „Prowadzenie” oznaczało finansowanie działalności wymienionych szkół i placówek oraz skomunalizowanie ich obiektów. Nadzór pedagogiczny pełni Wielkopolski Kurator Oświaty – administracja zespolona z urzędem Wojewody Wielkopolskiego w Poznaniu.

W 2000 roku Wielkopolski Kurator Oświaty we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Koninie przeprowadził **pionierskie badanie umiejętności uczniów klas ósmych** szkół podstawowych z języka polskiego i matematyki w 14 powiatach województwa wielkopolskiego. Badaniem i profesjonalnym opracowaniem wyników kierował konsultant Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Koninie Mariusz Kordylewski. Szczegółowy opis

przedsięwzięcia znajduje się w osobnym artykule niniejszej publikacji.

Corocznie (od 1990 r.) organizowaliśmy seminaria ekologiczne „chodzone” – tematycznie związane z ochroną wody, powietrza, gleby i z gospodarką odpadami – dla nauczycieli i uczniów, także z zagranicy – np. z Sundsvalu w północnej Szwecji, korzystając z dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Koninie.

■ **Sprzątanie świata** (1994–1999 r.) – to Ośrodek był inicjatorem i organizatorem „wielkiego ekologicznego ruszenia”. Do sprzątania świata zaprosiliśmy też Mirę Stanisławską-Meysztowicz, która przyleciała z Australii do Szkoły Podstawowej w Żdżarach w gminie Stare Miasto – a zatem prawie w Koninie – żeby sprzątać z nami świat! Wkrótce to zadanie stało się zadaniem własnym gmin.

Ekologiczna współpraca Ośrodka z gminami zaowocowała powstaniem **Międzygminnego Związku Komunalnego „Koniński Region Komunalny”** (1998), którego strategicznym celem stało się uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi, najpierw w 7 gminach. Oczywiście zaczęliśmy od edukacji w społeczności lokalnej. W tym celu Związek Międzygminny i Wojewódzki Ośrodek Metodyczny powołały Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej z siedzibą w naszym Ośrodku Szkoleniowym w Wąsoszach (gmina Ślesin). W Centrum na spotkaniach i seminariach przygotowaliśmy wielu lokalnych liderów spośród radnych, sołtysów, nauczycieli i uczniów. Nawet przedszkolaczki z wielkim przejęciem segregowały odpady i to wcale nie jest żart. Szkolenia odbywały się najpierw w Wąsoszach, a potem również w odkrywcę Kopalni Węgla Brunatnego, Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji, Zakładzie Utylizacji Odpadów ze składowiskiem odpadów niebezpiecznych. Centrum Edukacji Ekologicznej w latach 2000–2005 przeprowadziło wiele szkoleń dla nauczycieli i uczniów w zakresie edukacji leśnej, w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym, w Kórniku, Rogalinie. Prowadziło także „zielone szkoły”. W tym czasie przewinęło się przez Centrum 13844 uczniów i nauczycieli. Nauczyciele i uczniowie bardzo się zaangażowali. W nagrodę zawieźliśmy młodych ekologów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej na seminarium ekologiczne z posłami Rzeczypospolitej.

■ **Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym** dla uczniów szkół pod-

Tablica w Wąsoszach informująca o Regionalnym Centrum Edukacji Ekologicznej

Sejsja Młodych Ekologów w Wąsoszach

stawowych i gimnazjalnych swój początek miał w Tuliszkowie w 1994 r. i przystąpiła do niego jedna grupa uczniów. Potem się rozrosła na Wielkopolskę i na trzy etapy: szkolny, powiatowy i finał w Koninie. Organizowaliśmy go ponad 20 lat wspólnie z Towarzystwem Samorządowym i na czele z posłem i senatorem RP Ireneuszem Niewiarowskim. Przewodniczyłam jury konkursowemu przez te wszystkie lata.

■ **Konkurs „Nasza Europa”** dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych (od 2000) miał kilka odsłon. Zaangażowany w organizowanie konkursu jako przedstawiciel ODN-u był konsultant Piotr Gołdyn.

■ **TERM-IAE** – to program, który został przygotowany dla Polski i Węgier i którego Polska była największym beneficjentem. W latach 1990–2003 kwota w budżecie Polski wyniosła 3,9 mld euro.

Był to wielotematyczny i wieloaspektowy program, z którym wstępnie zapoznaliśmy się już w 1992 roku na kilkudniowym seminarium zorganizowanym przez Zespół Oświatowy Komisji Legislacyjnej Krajowego Sejmiku w Borowicach. Brali w nim udział samorządowcy-oświatowcy, m.in. Antoni

Edycja Konkursu Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym w roku 2007

Jeżowski, Irena Dzierzgowska, pisząca te słowa Elżbieta Siudaj-Pogodska i inne osoby, dla których prowadzenie oświaty na wszystkich poziomach kształcenia było nagłym priorytetem. Po tym spotkaniu rozpoczął się ogólnopolski „festiwal szkoleń” dla: dyrektorów ośrodków doskonalenia, konsultantów, doradców ośrodków doskonalenia (pod egidą Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli), dyrektorów szkół, wizytatorów kuratoriów, gminnych pracowników zajmujących się prowadzeniem szkół, nierzadko wójtów i burmistrzów. Przykładowe tematy to: prawo w gminie,

komunikacja społeczna w organizacji, kierowanie zmianą, standardy edukacyjne i uprawnienia ucznia oraz inne. Dołączyła także Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych oraz School of Education (University of Birmingham) w ramach Programu Wspierania Samorządów Lokalnych, sponsorowanego ze środków brytyjskiego Funduszu Know-How. W efekcie powstał poradnik dla gmin – „Zarządzanie oświatą” Eseje cz. 1 i „Podręcznik dla uczestników szkoleń” cz. 2 oraz „Przewodnik dla prowadzących szkolenia”, cz. 3. Prowadzący szkolenia zostali istotnie wzmocnieni różnymi materiałami i poradnikami – np. „Metody pracy edukatora” (A. Szabo), „Jak doskonalić pracę dyrektora szkoły?” (D. Elsner), „Rola zawodowa wizytatora” (I. Dzierzowska, S. Wlazło), „Szkoła w gminie” (A. Skubacz), „Komunikacja społeczna w organizacji” (K. Knafel), „Kierowanie zmianą” (D. Ekiert-Grabowska i D. Oldroyd), „Mierzenie jakości pracy szkoły” (I. Dzierzowska) i inne. Można by jeszcze długo wyliczać, w skrócie można by powiedzieć, że cała oświata polska i nie tylko oświata „poszła do szkoły”!

■ **Nowa Szkoła** – drugi po TERM-IAE, już rodzimy, wieloletni, program, nad którego założeniami dyskutowaliśmy w Gorzowie Wielkopolskim. Program realizowany był przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we współpracy z ośrodkami doskonalenia nauczycieli w całym kraju. Program miał na celu przygotowanie nauczycieli

szkoły i zapewnienie wysokiego poziomu doskonalenia się nauczycieli. Cele krótkofalowe:

- przygotowanie edukatorów,
- opracowanie publikacji wspomagających reformę oświaty i jej promocję,
- utworzenie sieci ośrodków wsparcia osób przeszkolonych.

Jednym z założeń programu Nowa Szkoła było upodmiotowienie szkoły jako instytucji dostarczającej wartości wszystkim uczestnikom procesu kształcenia w warunkach wielkich zmian na świecie, w Polsce, w miastach i wsiach, w instytucjach państwowych, w rodzinach – wszędzie. Polacy odzyskiwali swój głos, decydowali o sobie, swoich dzieciach i przyszłości. Na spotkaniach w szkołach rodzice rozmawiali, angażowali się w różne społeczne sprawy.

Podzielię się jednym przeżyciem. W 1987 r. we Wrocławiu koordynatorzy informatyki z kilku województw zorganizowali (jedną z pierwszych) olimpiadę informatyczną dla uczniów liceów. Najlepszym zaoferowano wyjazd na międzynarodowe warsztaty informatyczne w Rosji – w Nowosybirsku. Zostałam opiekunką kilku chłopaków z różnych stron Polski. W tym czasie zaczęły do nas docierać bardzo niepokojące wieści z „pierestrojkowej” Rosji, że ludzie giną bez wieści, że nieznani sprawcy palą samochody i napadają na cudzoziemców. Moje dzieci bardzo nie chciały, żebym pojechała, ale laureaci czekali, więc spotkaliśmy się na lotnisku w Warszawie i tam mi obiecali stuprocentowe posłuszeństwo. Warsztaty rzeczywiście były międzynarodowe – uczniowie poznawali tajniki programowania w towarzystwie kolegów z Niemiec, z Holandii i oczywiście z Rosji. Przy okazji zwiedziliśmy najlepszy kołchoz na Syberii. Zaproponowano nas na ognisko i pamiętam, jak mnie zapytali: „Elżbieta, u was w Polsce już nie ma komunizmu”? „Nie!”

– odpowiedziałam. „No i jak wy żywiciecie teraz?” „Układamy swoją przyszłość po swojemu. Bo ta przyszłość przede wszystkim zależy od nas” – odpowiedziałam. Nie będę opisywać dalszej części naszej rozmowy, ale ten urywek świadczy, że każdy człowiek przygotowuje się do nowej sytuacji, do innych zadań, planując swoją przyszłość, liczy na zaufanie do siebie i do tego, co robi. Chce wierzyć, że można zaufać także innemu. W tamtych cza-

sach politycznego i społecznego przełomu, po wielkim kryzysie zaufania do wszystkiego, co już, na szczęście, należało do przeszłości, chcieliśmy móc zaufać, że jesteśmy współtwórcami naprawdę NOWEJ SZKOŁY. Dlatego musieliśmy sami się nauczyć, jak uczyć dorosłe osoby w różnym wieku, z bagażem różnych doświadczeń. Jak poradzić sobie z postawą: „wszystko już było”? Okazało się, że we wszystkich grupach Nowej Szkoły przeważali aktywni entuzjaści, dlatego nie baliśmy się nauczyć, jak uczyć innych: dyrektorów szkół, nauczycieli, samorządowców. Na jednym ze szkoleń burmistrz oświadczył: „moja szkoła pracuje całą dobę i jest otwarta dla potrzebujących”, a wójt z innej gminy podzielił się ze mną opinią: „to ja już teraz wiem, po co moi nauczyciele jeżdżą do was”. To nas budowało i dawało taką energię, że uczyliśmy twórczego rozwiązywania problemów, jak uczyć metodami aktywnymi, jak zmusić do myślenia, do tworzenia nowych pojęć, przeżywania, angażowania się, jak kształtować charakter, jak być mądrym przyjacielem.

Program Nowa Szkoła składał się z czterech modułów:

- **wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli** – jak je zaplanować, zorganizować i realizować?
- **ocenianie osiągnięć uczniów** – jak oceniać kształtując osiągnięcia uczniów z różnych przedmiotów? jak opracować wewnątrzszkolny regulamin oceniania?
- **projektowanie** – jak utworzyć wizję i misję szkoły?
- **integracja międzyprzedmiotowa** – jak realizować treści kształcenia holistycznie?

Ośrodek Doskonalenia w Koninie ściśle współpracował z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Dyrektor ODN-u kierowała konsultantów i doradców na wszystkie szkolenia w ramach programu Nowa Szkoła. Wyszukani pracownicy Ośrodka dzielili się swoją wiedzą z nauczycielami, zespołami rad pedagogicznych, organizując warsztaty, konferencje oraz inne formy szkoleń w Ośrodku i w szkołach. Wszyscy pisali projekty, które otrzymywały granty Ministerstwa Edukacji Narodowej, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.

Wśród zaakceptowanych projektów znalazły się m.in.:

1. **Lider kierujący procesem wspierania jakości pracy szkoły** (198 godz.) – w ciągu 2 lat

do wprowadzania zmian programowych w szkołach.

Celem głównym programu było wsparcie wdrażania reformy programowej w szkołach. Cele długofalowe stanowiły:

- przygotowanie nauczycieli do przyjęcia odpowiedzialności za reformę w swojej szkole,
- wyszkolenie kadry kierowniczej, wspierającej proces samorozwoju

przeszkolono 150 nauczycieli.

2. **Lider kierujący pracą rady pedagogicznej w zakresie systemu oceniania, programu nauczania i programu wychowawczego** (140 godz.) – w ciągu 2 lat przeszkolono 75 nauczycieli.
3. **Podstawy programowe, programy nauczania, wymagania egzaminacyjne, plany wynikowe. Planowanie pracy nauczycieli przedmiotów zawodowych** (26 godz.) – przeszkolono 25 nauczycieli.
4. **Planowanie pracy nauczyciela wychowania fizycznego** (25 godz.) – przeszkolono 50 nauczycieli.
5. **Nauczyciel wychowania fizycznego wobec wartości zdrowia i wychowania ucznia** (100 godz.).
6. **Nowe metody rozwijania aktywności poznawczych uczniów w wieloaspektowym poznawaniu świata przyrody** (100 godz.).

Zorganizowano również wiele kursów i szkoleń, kierowanych do nauczycieli, opartych na programie Nowa Szkoła o różnej tematyce, np.:

- Wspieranie jakości pracy szkoły poprzez wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli
- Mierzenie jakości pracy szkoły
- Mierzenie jakości pracy przedszkół
- Jak konstruować program edukacyjny?
- Jak konstruować program edukacyjny wychowania fizycznego i zajęć pozalekcyjnych?
- Jak przeprowadzić program wychowawczy w szkole?
- Tworzenie wewnątrzszkolnego systemu oceniania osiągnięć uczniów
- Modyfikacja szkolnego i przedmiotowego systemu oceniania
- Jak opracować program wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli?
- Tworzenie programu rozwoju szkoły
- Integracja międzyprzedmiotowa i wiele innych...

W celu lepszego zarządzania szkoleniami powołany został w Ośrodku **Punkt Konsultacyjny Nowej Szkoły** z koordynatorem Iwoną Hudańską. W 2000 r. powołany został **Klub Lidera WDN-u**, w ramach którego aktualizowaliśmy wiedzę, współpracowaliśmy

z edukatorami z ośrodków wielkopolskich w Poznaniu, Pile, Lesznie, Kaliszu, ale także z Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Warszawy.

■ **Ocenianie w Nowej Szkole** – program zorganizowany został przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Centralną Komisję Egzaminacyjną w Warszawie, a nadzorowany był przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Jego celem była reforma ocenia-

lenia Nauczycieli.

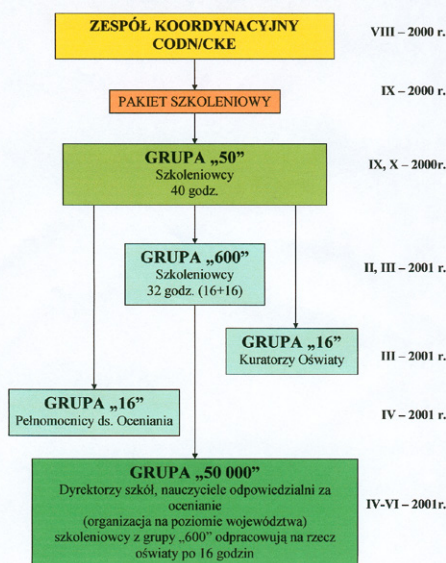
W trzydniowym, bardzo intensywnym szkoleniu w Wąsoszach uczestniczyło 8 grup, w liczbie 159 osób. 12 trenerów prowadziło zajęcia, wśród nich Elżbieta Szmytkowska i Elżbieta Siudaj-Pogodska.

Przeszkolone osoby z grupy 600 prowadziły 8-godzinne warsztaty dla grupy 50 000. Szkolenia odbywały się w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli

nia osiągnięć uczniów polegająca na ukazaniu komplementarności oceniania zewnętrznego (wyników egzaminów zewnętrznych) i oceniania wewnątrzszkolnego w trakcie procesu nauczania. Program szkoleń zorganizowano kaskadowo. Przeszkolonych 50 trenerów (grupa 50) przeszkoliło grupę 600, której zadaniem było przeszkolenie dyrektorów szkół i liderów oceniania po jednej parze z każdej szkoły (grupa 50 000). W Ośrodku Szkoleniowym w Wąsoszach – jednym z czterech miejsc w Polsce wybranych do tego zadania – odbywały się szkolenia grupy 600, w której znaleźli się konsultanci ośrodków doskonalenia, doradcy oraz dyrektorzy szkół i nauczyciele z województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego, zakwalifikowani przez komisje powołane przez Kuratorów Oświaty w Bydgoszczy, Gorzowie Wlkp., Poznaniu, Gdańsku i Szczecinie. Szkolenie prowadzili trenerzy z grupy 50 według programu i materiałów zaproponowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i Centralny Ośrodek Doskona-

PROGRAM „OCENIANIE W NOWEJ SZKOLE” Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli – Centralna Komisja Egzaminacyjna

w Koninie, w Ośrodku Szkoleniowym w Wąsoszach, a także w szkołach jesienią 2001 roku.

W ramach programu Ocenianie w Nowej Szkole przeprowadzono komponent: **„Wewnątrzszkolny System Oceniania – badanie funkcjonowania systemu”** (2002-2003). W tym celu CODN powołał Zespół Koncepcyjno-Programowy w składzie:

- Zofia Kuklińska – Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie,
- Elżbieta Siudaj-Pogodska – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie,
- Michalina Sidor – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży,
- Michał Kowalski i Agnieszka Borek – Uniwersytet Warszawski,
- Danuta Czarnecka – Szkoła Podstawowa nr 132 w Warszawie,
- Adam Brożek – Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie.

Po kilku latach funkcjonowania Wewnątrzszkolnych Systemów Oceniania na wszystkich poziomach kształcenia i we wszystkich szkołach, a także po wprowadzeniu oceniania zewnętrznego na egzaminach państwowych wyżej przedstawiony zespół postanowił postawić pytanie o wzajemne związki obu tych systemów oceniania. Działania, które podjęliśmy w ramach współpracy, wykraczały swoim zasięgiem poza program badań edukacyjnych.

W ramach wspólnego przedsięwzięcia podjęliśmy się przeprowadzenia szkoleń dotyczących praktyki ewaluacji systemów oceniania, których celem było doskonalenie przygotowania pracowników instytucji odpowiedzialnych za funkcjonowanie oświaty: z Kuratorów, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, wojewódzkich Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli do realizacji badań funkcjonowania systemów oceniania. Został przygotowany przez Michała Kowalskiego projekt badań oraz zapewnienie przeanalizowania wyników zgromadzonych w trakcie badań. Realizacja badań i zbieranie informacji na podstawie przygotowanego projektu były wspólnym zadaniem zespołów złożonych z pracowników kuratorów, okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz nauczycieli konsultantów z ośrodków doskonalenia nauczycieli. Przedsięwzięcie, w którym uczestniczyliśmy, składało się z: projektowania szkoleń i badań ewaluacyjnych, szkoleń badawczych, realizacji badań, analiz zebranych materiałów oraz przygotowania

raportów dotyczących funkcjonowania systemów oceniania w poszczególnych gimnazjach (sporządzone przez zespoły realizujące w nich badania), dotyczących także systemów oceniania w poszczególnych województwach (kuratoria) powstałych na bazie raportów dotyczących poszczególnych gimnazjów, oraz z raportu ogólnego – na bazie wszystkich danych zebranych w trakcie badań. Raport powstał na bazie informacji z tzw. surowych danych pochodzących z badań w poszczególnych gimnazjach.

Powstał raport – podsumowanie wielomiesięcznych prac Zespołu Koordynacyjnego i rzeszy uczestników programu (pracowników nadzoru pedagogicznego, wizytatorów – pełnomocników kuratorów do spraw oceniania, konsultantów ośrodków doskonalenia nauczycieli, pracowników okręgowych komisji egzaminacyjnych) zawierający niezbędne informacje dotyczące szkoleń i realizacji badań. Raport może pełnić także funkcję edukacyjną – przedstawia on propozycję praktyki badawczej stosowanej we współczesnych badaniach ewaluacyjnych. Przedstawiono w nim projekt badań, program szkoleń przygotowujących uczestników do realizacji badań, plan badań zawierający przewidziane procedury badawcze dotyczące gromadzenia informacji w poszczególnych gimnazjach i zasady tworzenia uogólnień na podstawie zgromadzonych w nich materiałów. Nie tylko wyniki badań, lecz także spostrzeżenia badacza podczas pracy na każdym jej etapie – projektowania i planowania ewaluacji, gromadzenia danych, analizy zgromadzonego materiału empirycznego, formułowania wniosków i prezentowania wyników ewaluacji – mogą przyczynić się do podniesienia jakości pracy placówek oświatowych.

Koncepcja ewaluacji

Początkowo w ramach prac Zespołu Koordynacyjnego ustalono, że ogólnym celem realizowanych przez nas szkoleń oraz badań jest podnoszenie jakości pracy szkoły w obszarze oceniania osiągnięć uczniów.

Przyjęta przez nas metodologia zakładała zastosowanie analizy typu „studium przypadku” jako najbardziej adekwatnej metody rozpoznawania specyfiki poszczególnych gimnazjów, ale także jako metody pozwalającej na formułowanie szczegółowych wniosków i rekomendacji dostosowanych do specyfiki każdej szkoły. Uznaliśmy, że nie będziemy robić badania „zewnętrz-

nego”, czyli według „z góry” przyjętych kryteriów i wskaźników. Bardziej istotny będzie pogłębiony opis przypadków konkretnych szkół i przyjętych w nich rozwiązań oceniania według wspólnej procedury badawczej, niż ocena efektywności według „z góry” przyjętych wskaźników i standardów. Podczas szkoleń i dyskusji, szczególnie z wizytatorami kuratoriów, padały głosy dotyczące trudności realizacji zapisu rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym mówiącym o obowiązku wspierania szkół; wskazywały one na konieczność zastosowania takiej procedury badawczej, która umożliwi formułowanie wniosków dotyczących konkretnych rozwiązań w poszczególnych szkołach. Chcieliśmy poznać praktykę związaną z ocenianiem w poszczególnych gimnazjach, a nie zapisy (w statutach, regulaminach) zasad określanych jako WSO. Zależało nam na poznaniu i opisaniu przyjętych w nich rozwiązań, na zapytaniu uczniów, rodziców i nauczycieli o efekty wprowadzenia zasad WSO. Nie koncentrowaliśmy uwagi na porównaniach między gimnazjami. Uważaliśmy, że wystandaryzowany i pogłębiony opis procedur oceniania, a także analiza opinii uczniów, rodziców i nauczycieli będzie bardziej użyteczną metodą wspomagania szkół niż jakkolwiek zrealizowany pomiar efektów funkcjonowania systemów oceniania. Zebraliśmy również opinie nauczycieli, rodziców, dyrektorów szkół i uczniów o użyteczności wiedzy o ocenianiu zewnętrznym dla poprawy jakości pracy danego gimnazjum. Ocenianie zewnętrzne rozumieliśmy szerzej niż tylko jako wyniki egzaminów zewnętrznych.

Cele szczegółowe przedsięwzięcia były następujące:

1. Opis funkcjonowania WSO w wybranych gimnazjach po zbadaniu systemu oceniania, zakończony sporządzeniem raportów.
2. Przygotowanie konsultantów z ODN-ów, pełnomocników kuratorów oświaty ds. oceniania, egzaminatorów OKE do wspomagania oceniania w poszczególnych szkołach poprzez ewaluację WSO. Realizacja tego celu polegała na przeszkoleniu uczestników programu w zakresie ewaluacji i wspólnej (!) realizacji tego typu badań.
3. Podnoszenie kultury metodologicznej, wiedzy (!) i umiejętności badawczych osób odpowiedzialnych za ewaluację i monitorowa-

nie osiągnąć szkół.

4. Analiza związków między WSO a ocenianiem zewnętrznym (rozumianym szerzej niż tylko wyniki egzaminów zewnętrznych).
5. Opracowany został szczegółowy projekt i plan badań.

Projekt i plan badań został przedstawiony uczestnikom szkoleń na dwóch zjazdach, które odbyły się w Ośrodku Szkoleniowym w Wąsoszach: 6-8 listopada oraz 25-27 listopada 2002 roku. Zajęcia prowadzili: Michał Kowalski, Agnieszka Borek – UW, Adam Brożek – CKE, Zofia Kuklińska – CODN, Michalina Sidor – ODN w Łomży, Danuta Czarnecka – Szkoła Podstawowa nr 2 w Warszawie i Elżbieta Siudaj-Pogodska – ODN w Koninie.

Ośrodek Doskonalenia w Koninie we współpracy z Kuratorium w Koninie przeprowadził badanie funkcjonowania Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w dniach 18-19 listopada 2002 r. Badanie obejmowało analizę dokumentacji szkoły, ankietowanie reprezentacyjnych grup uczniów, rodziców i nauczycieli. Przeprowadzono obserwację kilku lekcji, jak również analizowano dzienniki i zeszyty uczniów. Po obserwacjach w tych samych klasach przeprowadzono wywiady z uczniami bez udziału nauczycieli, a następnie przeprowadzono wywiady z trzema nauczycielami oraz z dyrektorem szkoły. Przeprowadzono również rozmowy z wicedyrektorem i pedagogiem szkolnym. Prowadzone po raz pierwszy badanie, pomimo wyjaśnień badaczy, było dla badanych kłopotliwe i czasochłonne ze względu na złożoność problemu badawczego – sam proces oceniania jest bardzo złożony, zarówno ocenianie wewnątrzszkolne, jak i zewnętrzne. Były to pierwsze badania profesjonalnie przygotowane i przeprowadzone w nowej przestrzeni edukacyjnej, jaką było gimnazjum. Obserwacje i wnioski zebrane w postaci raportu przekazano szkole do wykorzystania w celu doskonalenia procedur oceniania osiągnięć uczniów. Dane z kwestionariuszy dotyczące uczniów, nauczycieli i rodziców zostały wprowadzone do arkuszy zbiorczych przygotowanych przez autorów narzędzi badawczych. Surowe dane z kwestionariuszy, wywiadów i obserwacji oraz gotowe raporty z badań z różnych regionów Polski zostały przekazane do CODN-u w Warszawie w celu opracowania ogólnokrajowego raportu z badania dotyczącego funkcjonowania wewnątrzszkolnego oceniania w polskich gimnazjach.

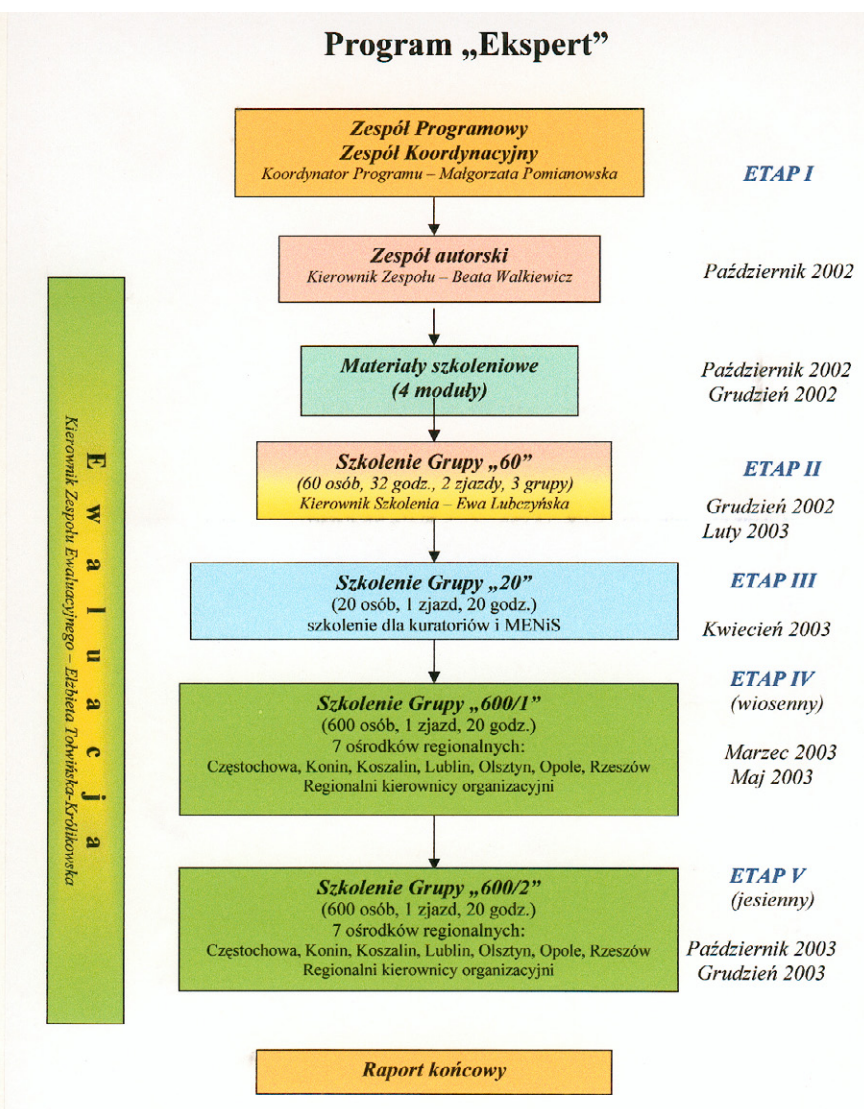
Samo badanie, jak i analiza wyni-

ków były bardzo pracochłonne, jednak dostarczyły wielu informacji na temat funkcjonowania i efektywności WSO oraz jego związku z ocenianiem zewnętrznym. Określono nowe obszary

godne dalszego badania.

Konsultanci z ODN-u w Koninie: Elżbieta Szmytkowska, Mariusz Kordylewski i Elżbieta Siudaj-Pogodska od 2000 r. studiowali wiedzę o pomiarze dydaktycznym i ewaluacji u profesora Niemierki na Uniwersytecie w Gdańsku, a ponieważ uczyliśmy się u najlepszych w Polsce specjalistów od pomiaru dydaktycznego i ewaluacji w edukacji, więc mieliśmy możliwość sprawdzenia w praktyce swojej wiedzy i umiejętności. Jesteśmy przekonani, że na studiach pedagogicznych i nie tylko powinno się wprowadzić do programu studiów i pomiar dydaktyczny, i ewaluację, dla dobra uczniów i nauczycieli, a także rodziców. Program „Ocenianie w Nowej Szkole” to potwierdził.

■ **Program „Ekspert”** (2002-2003) – został przygotowany na zlecenie i przy współpracy Departamentu Pragmatyki i Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli MENiS. Treść i realizacja projektu spoczęły na barkach pracowników CODN-u współpracujących z ośrodkami regionalnymi (Koszalin, Wąsosz,

Złoty Potok, Niwki, Czudec, Puławy). Celem szkoleń było podwyższenie kompetencji ekspertów komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych związanych z procedurami awansu zawodowego. W Wąsoszach przeszkolono 200 osób.

■ **Giełda Wydawnictw Metodycznych** – towarzyszyła zazwyczaj konferencjom przedmiotowo-metodycznym odbywającym się pod koniec sierpnia, tuż przed rozpoczęciem każdego nowego roku szkolnego i wiosną, kiedy zbieraliśmy informacje na temat potrzeb i oczekiwań nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego. Przykładowo – na konińskiej giełdzie w dniach 28 i 29 sierpnia 1997 r. wydawnictwa edukacyjne zaprezentowały 1241 tytułów!

■ **Reforma systemu edukacji ANTE PORTAS!** – w Wąsoszach, w Ośrodku Szkoleniowym konińskiego WOM-u zebrał się wszyscy lokalni interesariusze edukacji: wójtowie, burmistrzowie, dyrektorzy szkół i przedszkoli, wizytatorzy (około 500 osób), żeby od 27 października 1997 r. przez kilka dni słuchać o założeniach i filozofii reformy programowej (podstawa programowa zamiast „minimum programowego”) i strukturalnej (gimnazja po 6-letniej szkole podstawowej). Na zlecenie konińskiego Kuratora Oświaty zajęcia prowadzili konsultanci i doradcy naszego WOM-u.

■ **Nowa Matura** – od początku lat 90. zaczęło być głośno o zdawaniu i ocenianiu egzaminów wstępnych, końcowych, maturalnych, zarówno w szkołach podstawowych, jak i średnich. Nie można było wnioskować o jakości i poziomie nauczania uczniów w kraju, bo w każdym z 49 województw pytania egzaminacyjne były inne, lokalne, przygotowywane przez pracowników kuratorium w danym województwie. Uczniowie, rodzice i nauczyciele wiedzieli, że „piątka” w jednej szkole nie jest równa „piątce” w innej. Wyższe uczelnie miały swoje wymagania i nie przejmowały się programami w szkołach średnich. Od początku lat 90. dyskutowano na ten temat w różnych środowiskach. W Poznaniu pod kierunkiem Pani Zofii Hryhorowicz, wtedy wizytatora poznańskiego kuratorium, zawiązała się grupa inicjatorów – dyrektorów wojewódzkich ośrodków metodycznych z kilkunastu województw Polski północno-zachodniej, która rozpoczęła prace organizacyjne i merytoryczne nad założeniami egzaminów zewnętrznych, w szczególności programu Nowa Matura. Bodźcem był raport przygotowany przez Unię Europejską, który potwierdził, że słabo-

ścią polskiej szkoły jest egzaminowanie i ocenianie osiągnięć uczniów. Pamiętam, że w trakcie jednego ze spotkań zespołu pojawił się dyrektor departamentu, który zadziwiony zaawansowaniem prac naszego zespołu obiecał zaraz po powrocie do ministerstwa nadać odpowiedni bieg pracom legislacyjnym. W kwietniu 1999 r. powołano dyrektora – Panią Zofię Hryhorowicz do zorganizowania pierwszej (z ośmiu w Polsce) Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu obejmującej swoimi działaniami 9 województw. Koordynatorem w Koninie została dyrektor ODN-u Elżbieta Siudaj-Pogodska. W latach 1994-1999 odbywały się szkolenia przygotowujące wszystkich interesariuszy tego ogromnego przedsięwzięcia pod nazwą Nowa Matura. Przygotowywano egzaminatorów wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych, przeszkolono wszystkich dyrektorów szkół i pracowników nadzoru pedagogicznego. Było to autentyczne i bez żadnej przesady edukacyjne trzęsienie ziemi.

W 2001 r. odbyła się pierwsza nowa matura próbna – z języka polskiego, matematyki i języka obcego, której ogłoszenie wyników odbyło się w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie. Najwyższe wyniki osiągnęli zdający z języków obcych, niższe z języka polskiego, a z matematyki wręcz żenująco niskie. Wywołało to ogromną burzę – wiele cierpkich słów padło pod adresem nauczycieli matematyki, trudności zadań, w końcu padło stwierdzenie, że można się było tego spodziewać po 20 latach nieobecności matematyki na maturze. Rektor Politechniki Wrocławskiej po potwierdzeniu niskiej wiedzy matematycznej swoich studentów zaoferował uruchomienie dodatkowych kursów matematyki, żeby nie przekreślać szans maturzystów na studiowanie na wyższych uczelniach. Na jednej z konferencji Pani Krystyna Łybacka – obejmująca następnego dnia urząd Ministra Edukacji Narodowej – oznajmiła, że nadal nie będzie egzaminu maturalnego z matematyki. Mimo wszystkich utrudnień system egzaminacyjny się stabilizował, rozwijał i wszedł na stałe do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia – od szkoły podstawowej, poprzez gimnazjum, po szkoły licealne i zawodowe. W każdym roku szkolnym w okolicy stycznia-lutego odbywały się obowiązkowe szkolenia wszystkich dyrektorów szkół na temat organizacji i przeprowadzania egzaminów państwowych.

PODSUMOWANIE DZIESIĘCIOLECIA 1990-2000

Oferta edukacyjna Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego była bardzo urozmaicona i na pewno odpowiadała oczekiwaniom nauczycieli ze względu na swoją aktualność oraz różnorodne treści kształcenia. Kierowaliśmy się „kalendarzem szkolnym”, według którego rok szkolny rozpoczynaliśmy cyklem konferencji informacyjno-szkoleniowych, prezentując na nich ofertę edukacyjną realizowaną do końca roku szkolnego, oczywiście reagując także na nagle i niespodziewane potrzeby. Wiosną, w lutym-marcu przeprowadzaliśmy znowu cykl konferencji przedmiotowych, podczas których, oprócz głównych tematów, badaliśmy oczekiwania naszych odbiorców.

Przykładem może być rok szkolny 1999/2000, w którym Ośrodek zrealizował doksztalcenie i doskonalenie się nauczycieli w następujących formach:

- **kierowanie i zarządzanie szkołą:** kurs kwalifikacyjny (1), warsztaty (1), seminaria (2), inne formy (1), z których skorzystały 233 osoby;
- **budowanie szkolnego systemu oceniania:** warsztaty (12), seminaria (4), inne formy (170), w których uczestniczyło 10306 osób;
- **tworzenie programu wychowawczego:** warsztaty (1), inne formy (31), z których skorzystało 972 nauczycieli;
- **wewnątrzszkolny system doskonalenia nauczycieli:** seminarium (1), inne formy (34), uczestników – 1112;
- **wewnętrzne i zewnętrzne mierzenie jakości pracy szkoły:** warsztaty (1), inne formy (16) z udziałem 382 osób;
- **integracja międzyprzedmiotowa:** warsztaty (2), inne formy (119) z udziałem 6873 osób;
- **informatyka:** studia podyplomowe (1), kursy (4), uczestników – 127 osób.

*

Z nową wiedzą i pasją w nowe tysiąclecie!

Wyzwanie polega na stworzeniu miejsca pracy, w którym ludzie będą mogli dać z siebie to, co w nich najlepsze. (Frederick W. Smith, „The Book of Leadership Wisdom”)

Umysł nie jest naczyniem, które należy napędnąć, lecz ogniem, który trzeba rozniecić. (Plutarch)

Nie wolno zgadzać się na pełzanie, gdy czujemy potrzebę latania. (Helen

Keller)

Przełom XX i XXI wieku charakteryzuje się rewolucją w rozumowaniu się, myśleniu, sposobie życia, w uczeniu się, nauczaniu, w podejściu do ustawicznego kształcenia, pogoni za sukcesem – przebiegającą równoległe z rewolucją informacyjną i obyczajową. W dzisiejszej rzeczywistości, w której liczy się „wysoka skuteczność” każdej instytucji i każdego pracownika i nie jest to już kwestia wyboru – jest to cena wejścia do gry. Wysoka jakość pracy, ogromna motywacja i entuzjazm wymagają nowego sposobu myślenia, nowego zestawu umiejętności. Tą wartością, która zmienia wszystko, która jest wspólna dla wszystkich ludzi, relacji, zespołów, rodzin, organizacji, narodów i cywilizacji na całym świecie i która, gdyby jej zabrakło, zdoła obalić najsilniejszy rząd, najbardziej wpływowe przywództwo, kwitnącą gospodarkę, najmocniejszą przyjaźń i najgorętszą miłość... Troskliwie rozwijana przyciąga sukces, powodzenie we wszystkich sferach życia... Tą wartością jest **zaufanie!** – we wszystkich dziedzinach życia. Zdolność jego budowania, rozwijania i odtwarzania jest żywotną kwestią nie tylko indywidualnego i społecznego komfortu, ale i rozwoju. Stanowi też klucz do kompetentnego przywództwa w globalnym działaniu. Nic nie działa tak szybko jak zaufanie.

Moja praca w samorządzie konińskim wiązała się często z przebywaniem

Laureat IV edycji konkursu
**LIDER ZARZĄDZANIA
ZASOBAMI LUDZKIMI**

wałam – i nie była to jednorazowa sytuacja – że zarówno osoby, które otrzymywały, jak i osoby wręczające certyfikaty odnosiły się do siebie z nieudawaną serdecznością. Miałam okazję kilkakrotnie

nie potwierdzić swoje spostrzeżenie, bo w kilku firmach to się powtórzyło. Myślę, że było to spowodowane wspólnotą celów i wspólnym ich osiąganiem. Zapragnęłyśmy z Panią Janiną Jankowską – moją zastępczynią – żeby u nas w Ośrodku było podobnie, może nawet lepiej. Wymagało to od nas osobistego zaangażowania – dyrekcji, kierowników pracowni, biura obsługi nauczycieli i wszystkich pracowników. Był to akurat dobry czas, bo w marcu 2001 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego – nasz organ prowadzący – zmienił nazwę wszystkich pięciu placówek doskonalenia w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu na „ośrodki doskonalenia nauczycieli” i nadał im nowe statuty z jednakową strukturą, zawierającą trzy pracownie: Pracownię Kształcenia Ustawicznego, Pracownię Informacji

ważając swoje przygotowanie formalne i nieformalne, dyskutując i proponując cele do osiągania przez nasz Ośrodek. Dyrekcja Ośrodka zaproponowała, żebyśmy na początek przystąpili do konkursu „**Inwestor w kapitał ludzki**” – realizowanego pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a organizowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Wypełniliśmy ankietę samooceny z bardzo dociekliwymi i trudnymi pytaniami dotyczącymi naszych pracowników i zadań Ośrodka, a po pozytywnej ocenie formalnej odbył się audit zewnętrzny sprawdzający rzetelność i prawdziwość naszej wewnętrznej oceny. Uzyskaliśmy Tytuł Laureata (2002).

W następnym roku przystąpiliśmy do konkursu pn. „**Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi**”. Jak to zostało zauważone?

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie pełni misję o charakterze wyjątkowym: podejmowane tutaj działania koncentrują się na problemach rozwijania profesjonalnych kompetencji pracowników systemu powszechnej oświaty. Misja ta jest zarazem służbą społeczną o wadze trudnej do przecenienia, bowiem jak zauważył to już Jan Zamojski u schyłku XIV stulecia – „takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie” – cytat pochodzi z artykułu pt. „Kształtowanie warunków sprzyjających pełnieniu misji organizacji: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie” autorstwa Piotra Bohdziewicza (Uniwersytet Łódzki), audytora zewnętrznego w konkursach, do których przystępowaliśmy (w książce pt. „Najlepsze praktyki zarządzania zasobami ludzkimi w Polsce” – trzeci zestaw studiów przypadków pod redakcją Aleksiego Pocztowskiego, Oficyna Ekonomiczna, Dom Wydawniczy ABC, IPiSS, Kraków 2004).

W 2005 r. ponownie przystąpiliśmy

na różnych uroczystościach w konińskich firmach, na przykład podczas wręczania certyfikatów jakości. Zaobserwo-

Pedagogicznej i Wydawnictw oraz Pracownię Doradztwa. Przynależność do pracowni deklarowali konsultanci, roz-

do udziału w konkursie „Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi” i ponownie znaleźliśmy się w gronie laureatów.

Po tych niewątpliwych sukcesach zaczęliśmy się zastanawiać, jak wprowadzić **System Zarządzania Jakością zgodny z Międzynarodową Normą ISO 9001-2000**. Po szkoleniach wszystkich pracowników, opracowaniu Księgi Jakości i zidentyfikowaniu wszystkich procesów i procedur oraz pozytywnym audicie zewnętrznym 26 września 2006 r. uzyskaliśmy Certyfikat Nr 463/2006, jako dowód, że Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie posiada system zarządzania spełniający wymagania Normy PN-EN ISO 9001-2001 w zakresie działalności edukacyjnej, obej-

mującej przygotowanie i prowadzenie szkoleń doskonalących i nadających nowe kwalifikacje zawodowe, doradztwo metodyczne, wspomaganie jakości pracy szkół oraz placówek oświatowych oraz tworzenie i upowszechnianie informacji pedagogicznej oraz publikowanie wydawnictw oświatowych.

W mapie realizowanych w naszej placówce procesów „na wejściu” jest klient (nauczyciel, dyrektor, wizytator, samorządowiec, pracownik samorządu, szkoła), jego oczekiwania i potrzeby w zakresie doskonalenia się osobistego i zawodowego. „Na wyjściu” z systemu też jest klient – zadowolony i usatysfakcjonowany, że pogłębił i poszerzył swoją wiedzę oraz nabył nowe umiejętności

Doradztwo metodyczne w powie-

cie (1999-2000) – dyrektor ODN-u jako edukator samorządowy organizowała program ogólnopolski na terenie powiatów: konińskiego, kolskiego, słupeckiego i tureckiego. Dobrze przygotowany program nie dał efektów w postaci sieci zespołów doradczych w powiecie z powodu „przerzucenia” środków na skutki finansowe wprowadzenia w 2000 r. awansu zawodowego nauczycieli.

„**Gimnazjum 2002**” – ogólnopolski program realizowany przez ODN i Kuratorium Oświaty w Poznaniu skierowany do nauczycieli gimnazjów.

Rok 2003 to rok osób niepełnosprawnych – konsultant ODN-u Izabela Wilk zorganizowała 14 czerwca tego roku konferencję pn. „**Rola i znaczenie nauczania integracyjnego**”, ODN wydał biuletyn dla nauczycieli pt. „Nauczanie i wychowanie integracyjne”.

„**Dni Europy w Wielkopolsce**” (2001) – ODN w Koninie był głównym organizatorem obchodów tego dnia w imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Przeprowadzono konferencję dla nauczycieli, samorządowców i dyrektorów szkół, w której uczestniczyli goście z kraju i z zagranicy oraz zorganizował drugie Forum Szkolnych

Akademia dyrektorów Wielkopolskich Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli – dyrektorzy i konsultanci wielkopolskich placówek doskonalenia nauczycieli postanowili, że od 2002 roku planowanie i realizowanie oferty edukacyjnej dla nauczycieli, dyrektorów szkół, organów prowadzących i nadzorujących szkoły stało się jeszcze bardziej „wspólnym zadaniem”.

Wizyta studyjna w Danii (2001) – we wszystkich typach szkół duńskich: podstawowych, średnich, wyższej szkoły pedagogicznej, eksperymentalnej i ośrodka doradztwa. Spotkania z przedstawicielami władz lokalnych Roskilde. Współpraca z Agnete Andersson – konsultantem Królewskiego Instytutu Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli w Kopenhadze – która wzięła też udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Ośrodek w Koninie.

„**Ewaluacja i zmiana w edukacji dziś i jutro**” (2003) – konferencja zorganizowana przez Ośrodek Doskonalenia w Koninie we współpracy z Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie.

„**Young Learners Teachers**” i „**In-sett**” (2001-2003) – kursy kwalifikacyjne przygotowujące nauczycieli języka

angielskiego do pracy z uczniami w klasach I-III szkoły podstawowej. ODN w Koninie organizował je w Wąsoszach wspólnie z CODN-em. Kwalifikacje uzyskało 177 osób z całej Polski.

W 2003 roku, dzięki współpracy z Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie zorganizowaliśmy kurs dla 39 uczestników pn. „**Organizacja i zarządzanie oświatą w Polsce i na Litwie**” – i po kilku miesiącach taki sam

„Edukacja dziś i jutro – Kształcenie ustawiczne potrzebą naszych czasów” (2002) – konferencją we współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie dokonywaliśmy refleksji nad potrzebą doskonalenia się społeczeństwa w każdym wieku, w tym w szczególności nauczycieli.

angielskiego do pracy z uczniami w klasach I-III szkoły podstawowej. ODN w Koninie organizował je w Wąsoszach wspólnie z CODN-em. Kwalifikacje uzyskało 177 osób z całej Polski.

W 2003 roku, dzięki współpracy z Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie zorganizowaliśmy kurs dla 39 uczestników pn. „**Organizacja i zarządzanie oświatą w Polsce i na Litwie**” – i po kilku miesiącach taki sam

Delegacja białoruska na spotkaniu w Wąsoszach

projekt zaproponowaliśmy pracownikom nadzoru pedagogicznego z Białorusi.

W grudniu 2003 r. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie otrzymał propozycję współpracy z Wydziałem Prawa Administracyjnego Uniwersytetu w Gandawie (Belgia). Uzgodniliśmy założenia projektu pt. **„System edukacji w Polsce i Flandrii. Kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli”**. To był dla nas niezwykle ciekawy projekt połączony z wizytami wzajemnymi, z pobytem w szkołach na każdym poziomie kształcenia w Polsce i we Flandrii.

„Powstanie Wielkopolskie i jego echa na ziemi konińskiej” (2008-2009) – duży projekt edukacyjny z udziałem gimnazjów, zakończony seminarium w lutym 2009 r.

Reforma programowa (od wiosny 2008 r.) – szkolenia na temat nowej podstawy programowej. Po podpisaniu przez Ministra Edukacji Narodowej roz-

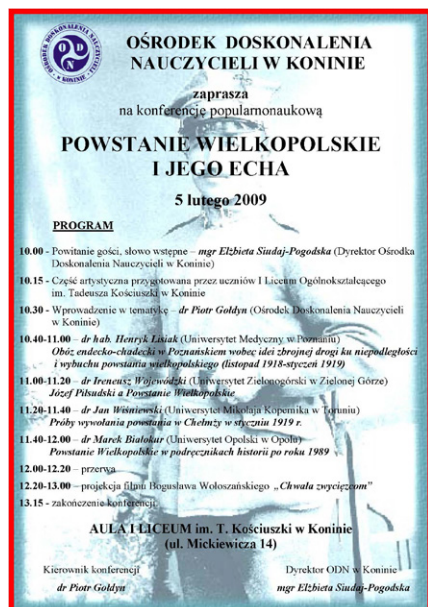
porządzenia o nowej podstawie programowej w 2009 r. „niepospolite” ruszenie informacyjne w całej Polsce, a więc także u nas.

Przedstawiłam powyżej w skrócie opis (z natury rzeczy niepełny) naszych działań w określonych ramach czasowych świadczący o corocznym przyroście wartości charakteryzujących naszą placówkę. Byliśmy i jesteśmy organizacją uczącą się, bo sensem naszej pracy było i jest ciągle powiększanie naszej wiedzy, doskonalenie umiejętności i stawianie się twórcami nowych i wartościowych idei, rozwiązań, strategii, teorii, którymi dzieliliśmy się z uczestnikami szkoleń, spotkań, konferencji w czasie wielkiej zmiany.

Zdawaliśmy sobie również sprawę, że nauczyciele poprzez codzienną pracę z dziećmi i młodzieżą nie tylko kształtują ich wiedzę i umiejętności, światopogląd, postawy i zachowania, ale wpływają także na ich rodziców i opiekunów. Człowiek jest istotą z natury twórczą,

a potencjał twórczy tkwi w każdym z nas. Wykorzystajmy to w naszej pracy przy tworzeniu programów szkoleniowych, przy skutecznym badaniu potrzeb klientów, przy pozytywnym reagowaniu na zmiany.

Podzielię się na koniec jeszcze jednym doświadczeniem z kierowania ODN-em. Było to w latach 2005–2007, kiedy siedziba przy ulicy Przemysłowej 7 stała się za mała w stosunku do naszych potrzeb. Zauważyłam efekt „spszczenia” wśród pracowników – za szczupłą przestrzeń do twórczej pracy. Zaczęłam szukać jakiegoś miejsca pod budowę lub obiektu do remontu, w którym warunki pracy byłyby bardziej przyjazne. Przedstawiłam problem ówczesnemu dyrektorowi Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu i przy najbliższej okazji – tj. na posiedzeniu Komisji Edukacji i Nauki Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w Wąsoszach – pokazałam pusty obiekt po WZIR przy ulicy Sosnowej. Pytanie było krótkie: „Bierze pani?”. Odpowiedź moja też była krótka: „Tak”. Zaznaczyłam to w mojej ofercie przystąpienia do konkursu wyłaniającego dyrektora ODN-u w maju 2008 r. Konkurs wygrałam i zaczęła się praca – najpierw koncepcyjna, wniosek o pieniądze unijne, zapewnienie przez Województwo Wielkopolskie odpowiedniego wkładu własnego, złożenie dokumentacji budowlanej (bardzo szczegółowej i obszernej), a potem wygranie konkursu. I stało się. Jest obiekt, w którym – mam nadzieję – wszyscy mają swój „kawałek” przestrzeni, w której można tworzyć wielkie rzeczy. I tego – Drodzy – z całego serca Wam życzę! I jeszcze życzę Wam zbudowania drugiego obiektu – Biblioteki. I niech się stanie.

Wizyta pracowników ODN-u w jednej z flamandzkich szkół

Skrócona kadencja

Piotr Gołdyn

dyrektor ODN w latach 2010–2012
nauczyciel konsultant od 2008 roku

Z początkiem września 2010 r. objąłem obowiązki dyrektora Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Moja praca na tym stanowisku zakończyła się 31 grudnia 2012 r., kiedy to w wyniku połączenia Ośrodka i Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie utworzona została nowa instytucja – Centrum Doskonalenia Na-

uczycieli – kontynuująca oczywiście tradycje obu wspomnianych wcześniej placówek. Już dużo wcześniej, jeszcze za kadencji dyr. Elżbiety Siudaj-Pogodskiej. Ich finał przypadł na przełom roku szkolnego 2010/2011. W przygotowanie potrzebnej dokumentacji zaangażowani byli zarówno pracownicy dydaktyczni, jak i administracyjni, żeby wymienić choćby Małgorzatę Pogodską czy Teresę Jędro, nie zapominając oczywiście o pozostałych. Finałem tych starań było przyznanie 11 lutego 2011 r. akredytacji Ośrodkowi Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. W treści dokumentu napisano: *Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zapewnia kadrę o stosownych kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym, spełniającą warunki wymienione w § 3 pkt. 1 cytowanego rozporządzenia. Opracowuje i wdraża programy doskonalenia zawodowego nauczycieli, uczestniczy w programach międzynarodowych, ogólnokrajowych, wojewódzkich i regionalnych, przeprowadza ich ewaluację; systematycznie bada potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego i uwzględnia wyniki w realizowanych programach, dokumentuje przebieg procesu planowania i wdrażania oraz ewaluacji realizowanych programów i form doskonalenia, spełniając warunki wy-*

kości kształcenia. Trzeba podkreślić, że Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie był pierwszą tego typu placówką spośród prowadzonych przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu, któremu Wielkopolski Kurator Oświaty przyznał akredytację. Naszymi śladami poszły kolejne Ośrodki.

Największym jednakże przedsięwzięciem była przebudowa i termomodernizacja budynku po byłej Wojewódzkiej Dyrekcji Inwestycji, który był własnością „marszałkowską”, a przeznaczony został – jako nowa siedziba placówki – na potrzeby Ośrodka Doskonalenia

Nauczycieli w Koninie. Starania o środki finansowe na tę inwestycję podejmowane były już dużo wcześniej przez dyr. Elżbietę Siudaj-Pogodską. Ostatecznie pieniądze na ten cel pozyskano z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Przyznana kwota opiewała na wartość prawie 1900000 zł. Rozpisany został przetarg, w wyniku którego realizację zadania powierzono firmie Kazimierza Oliwieckiego. Nadzór nad całością przedsięwzięcia spoczywał w rękach Jerzego Góreckiego. Mimo

Budynek na ulicy Sosnowej przed remontem

uczycieli – kontynuująca oczywiście tradycje obu wspomnianych wcześniej placówek.

Mimo że okres ten był krótki, można śmiało powiedzieć, że był obfity w różne wydarzenia. Na pierwszy plan wysuwa się kwestia pozyskania przez placówkę akredytacji Wielkopolskiego Kuratora Oświaty. Przygotowania do tego wydarzenia prowadzone były

mienione w § 3 pkt. 2 rozporządzenia. Zgodnie z wymogami zawartymi w § 3 pkt. 4 rozporządzenia, prowadzi działalność informacyjną i upowszechnia problematykę z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz systematycznie unowocześnia posiadaną bazę, uwzględniając aktualne potrzeby i postęp techniczny. Podejmuje działania ukierunkowane na zapewnienie ja-

wielu trudności udało się przebudowę doprowadzić do końca i w marcu 2012 r. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie przeniósł swoją siedzibę z ul. Przemysłowej 7 na ul. Sosnową 14. Zdecydowanie poprawiło to warunki pracy konsultantów i administracji, ale przede wszystkim uzyskano odpowiednie warunki do prowadzenia szkoleń.

Budynek na ulicy Sosnowej po remoncie

Okres, o którym mowa, to także sporo zmian w oświacie, w systemie edukacji. Ówczesne władze oświatowe planowały zmianę systemu doskonalenia nauczycieli. Placówki doskonalenia miały wejść w układ z bibliotekami pedagogicznymi i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, tworząc w ten sposób nowe instytucje, których zadaniem miało być kompleksowe wsparcie

Siedziba ODN z lotu ptaka

Dr hab. Krzysztof Szmidt i dr hab. Iwona Chrzanowska na konferencji „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych”

szkół i placówek. Zmiany miały dotyczyć przede wszystkim tego, że planowano odejście od indywidualnego doskonalenia nauczycieli (np. „przedmiotowców”) na rzecz wspierania zespołów nauczycieli w konkretnych placówkach, przy czym rolę wiodącą w tym nowym tworze miała pełnić poradnia psychologiczno-pedagogiczna. W związku z powyższym dyrektorzy placówek doskonalenia nauczycieli spotykali się często na terenie Polski czy województwa na szkoleniach i konsultacjach, natomiast konsultanci rozpoczynali szkolenia, których celem było wdrożenie się do nowej roli placówki. Oczywiście oprócz tego realizowane były liczne inne zadania, jak choćby przygotowania do ewaluacji zewnętrznej placówki, która zosta-

Dr Grzegorz Łęcicki na konferencji „Zbrodnia Katyńska – pamięć i świadomość”

Marek Bem z Muzeum Zagłady Żydów w Sobiborze prezentuje wystawę w gmachu PWSZ w Koninie

ła przeprowadzona już w roku 2013, a więc wtedy, kiedy powstało Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

W tym też czasie zatrudniona została w Ośrodku nowa konsultantka – Justyna Ziomek, która odbyła studia podyplomowe z zakresu pozyskiwania środków unijnych na realizację różnych projektów. Dzięki temu pod koniec 2012 r. jeden z projektów był już gotowy, choć zrealizowany został w ramach Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

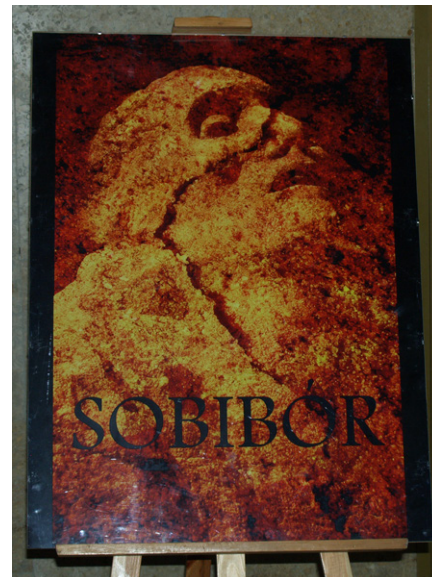
We współpracy z Kujawsko-Pomorską Szkołą Wyższą w Bydgoszczy uruchomiono w październiku 2012 r. studia podyplomowe dla nauczycieli. Udało się uruchomić jedną grupę i przeprowadzić zajęcia do końca, do obrony prac.

W zakresie merytorycznym nawiązano ścisłą współpracę ze Stowarzyszeniem Katyń w Koninie. Zaowocowało to zorganizowaniem dużej konferencji naukowej, skierowanej zarówno do uczniów i nauczycieli, jak i mieszkańców miasta. Tytuł konferencji brzmiał: *Zbrodnia Katyńska – pamięć i świadomość*.

Z innych przedsięwzięć tego typu

warto wspomnieć o konferencji *Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. Odbyła się ona 11 kwietnia 2011 r., a prelegentami byli prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Szmidt, który mówił o uczeniu zdolnym i dr hab. Iwona Chrzanowska, która ukazała specyfikę pracy z uczniami z deficytami.

We współpracy z Muzeum Zagłady Żydów w Sobiborze zorganizowana została w gmachu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie duża wystawa poświęcona tej tematyce połączona z wykładami jednego z pracowników Muzeum – Marka Bema. Inicjatorką i koordynatorką tego projektu była dr Jolanta Kmiec.

Spotkanie promujące wydanie *Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej*

Nie można zapomnieć o współpracy z Klubem Turystycznym PTTK w Koninie. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli angażował się w organizację rajdów z okazji rocznic powstania styczniowego. Rozwijała się współpraca z Instytutem Pamięci Narodowej Oddziałem w Poznaniu. Między innymi współorganizowany był konkurs na komiks pod hasłem *Historia z przygodą w tle. „Solidarność” mojego regionu w komiksie*. Konkursy organizowano również we współpracy z Towarzystwem Samorządowym w Koninie. Dotyczyły one przede wszystkim najnowszych dziejów regionu.

W tym czasie ukazało się kilka publikacji książkowych. Warto wspo-

mnąć chociażby o pierwszym tomie *Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej*. Miał on swoją premierę jesienią 2012 r. A tak na marginesie – może warto pomyśleć o kontynuacji i wydać tom drugi?

Nie można nie wspomnieć, że w okresie tym powstały w ramach placówki struktury związkowe. Utworzone zostało ognisko Związku Nauczycielstwa Polskiego.

To tak w telegraficznym skrócie najważniejsze w moim odczuciu wydarzenia z okresu, w którym miałem zaszczyt kierować Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Z pewnością takich wydarzeń było dużo więcej, te jednak najbardziej utkwiły w mojej pamięci.

Suma lat, suma doświadczeń

Autorytet i jakość konińskiej placówki doskonalenia nauczycieli budowaliśmy przez 30 lat. Każdy etap jej rozwoju od 1989 r. przynosił zmiany organizacyjne i programowe, otwierające nowe perspektywy i stawiające nowe zadania.

Rok 2013 to nowe otwarcie dla placówki. Decyzją Sejmiku Województwa Wielkopolskiego formalnie zostały połączone: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie. Moim zadaniem było stworzenie warunków do bezkolizyjnego scalenia

dwóch odrębnych instytucji o utrwalo-nych tradycjach i strukturze, a przede wszystkim dwóch zespołów pracowników – w jeden organizm, zachowując specyfikę każdego z nich. Realizowa-łem to zadanie wspólnie z wicedyrektor Centrum Panią Danutą Jaszczak.

Ośrodek doskonalenia od zawsze był, jest i będzie placówką wpierającą dyrektorów, nauczycieli oraz pracowników samorządowych we wprowadzanych reformach i zmianach. Obejmujemy doskonaleniem zawodowym przede wszystkim pracowników dydaktycznych szkół i placówek miasta

Jarosław Jankowski
dyrektor CDN od 2013 roku
nauczyciel konsultant od 1999 roku

Zajęcia grupy trenerów programu TERM-IAE (1995)

Szkolenie w Zajęczkowie w ramach programu Nowa Szkoła (1999)

Konina i powiatów: konińskiego, kol-skiego, słupeckiego oraz tureckiego. To nasze zadanie statutowe. Współpra-cujemy przy tym z ośrodkami doskona-lenia nauczycieli w Wielkopolsce oraz w kraju, świadcząc usługi edukacyjne dla tych społeczności. Włączamy się w realizację grantów Wielkopolskie-go Kuratora Oświaty oraz projektów ogólnokrajowych. Nasza oferta oparta jest na diagnozie potrzeb klientów. Jest ofertą spersonalizowaną oraz skrojo-ną na miarę szkoły i nauczyciela. Od

trzydziestu lat jesteśmy liderem działań edukacyjnych, organizując je i otrzymując bardzo wysokie noty ewaluacyjne od uczestników szkoleń, warsztatów, konsultacji.

We wcześniejszych latach uczestniczyliśmy w programach regionalnych i ogólnopolskich, takich jak: „TERM-IAE”, „Nowa Szkoła”, „Ocenianie w Nowej Szkole”, „Nowa Matura”, „Ekspert”, „Europa w naszej szkole i w naszym środowisku”, „Szkoła Marzeń”, „Ekonomia Na Co Dzień, czyli decyduj o Sobie” etc.

Jednym z naszych diamentów w ko-

Zajęcia językowo-teatralne realizowane w ramach projektu „Akademia Równych Szans” (2014)

Podsumowanie projektu „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomaganie szkół w powiecie konińskim” (2015)

Konferencje przedmiotowo-metodyczne w roku 2013

Konferencje przedmiotowo-metodyczne w roku 2014

III Integracyjny Festiwal Nauki (2017)

ronie edukacyjnej Centrum są cykliczne „Konińskie Spotkania Edukacyjne”. To nasza placówka jest pomysłodawcą i realizatorem corocznych konferencji i warsztatów metodycznych dla nauczycieli Wielkopolski Wschodniej inaugurujących każdy nowy rok oświatowy. Konferencje metodyczno-problemowe połączone są z informacjami o planowanych formach doskonalenia i doradztwa metodycznego oraz o terminarzu kompleksowego wspomaganie szkół i placówek, w tym prowadzonych na zamówienie szkoleń nad pedagogicznych. W tym roku realizowaliśmy już XXI edycję „Konińskich Spotkań Edukacyjnych”.

Kontynuujemy wiele sprawdzonych form, ale pomysłów na coraz atrakcyjniejsze jest wiele. Wdrażamy je z powodzeniem i akceptacją środowiska, o czym świadczy wysoka frekwencja.

Przykładami są projekty i programy edukacyjne Centrum realizowane samodzielnie lub jako partner. Były to między innymi: projekt „Akademia Równych Szans”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ra-

Konferencja „Historia Polski pieśnią i piosenką opowiedziana” (2019)

Projekt lokalny „Babcie Hero Stories” (2019)

mach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1. – Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2. – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Projekt „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół w powiecie konińskim” (w partnerstwie ze Starostwem Konińskim i z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ślesinie), współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet III, Działanie 3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół.

Ponadto Centrum przeprowadziło szkolenia w projektach realizowanych w szkołach i placówkach na terenie miasta Konina i powiatu konińskiego (m.in. w projekcie „Kadry przyszłości – tworzenie systemu edukacji ponadgimnazjalnej w K OSI zgodnie z potrzebami rynku pracy”; projekcie „Pokonać

bariery – rozwój edukacji gimnazjalnej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rychwale”).

Na uwagę zasługują także projekty i programy realizowane bez udziału środków unijnych. Oto przykłady: „Twórczy uczeń – twórczy nauczyciel”; „Historia Polski pieśnią i piosenką opowiedziana”; „Integracyjny Festiwal Nauki” (projekt realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Kadry dla Konina); „Nie daj się nabrać. Sprawdź, zanim podpiszesz” (projekt realizowany przez Bankowy Fundusz Gwaran-

cyjny, Komisję Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Sprawiedliwości, Narodowy Bank Polski, Policję oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów); „Z popiołów Sobiboru” (projekt przygotowany wspólnie ze Stowarzyszeniem Naukowo-Kulturalnym SZTETL KONIN); „Tajemnice sztuki współczesnej” (wspólnie ze Stowarzyszeniem FALA KULTURY); projekt lokalny „Babcie Hero Stories” realizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie przy współpracy z Wielkopolskim Stowa-

Wojewódzki projekt „Śladami życiowych wyborów gen. Augusta Emila Fieldorfa »Nila«” (2019)

Konferencja „Nowoczesna szkoła wobec nowych zagrożeń społecznych” z udziałem sędzi Anny Marii Wesołowskiej (2013)

Konińska edycja cyklu wielkopolskich konferencji nt. „Dopalacz – zdradliwy (M)ocarz” (2015)

Dni Europy w Wielkopolsce (2001)

rzyszeniem na Rzecz Ratowania Pamięci FRYDHOFF, Studium Filmowym Unikat Film oraz Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

Naszym digitu signum są konferencje o różnorodnej tematyce skierowane do szerokiej grupy odbiorców: nauczycieli, uczniów, rodziców. Bardzo mocno stawiamy na bezpieczeństwo dzieci i młodych ludzi. Zrealizowaliśmy m.in. takie konferencje, jak: „Nowoczesna szkoła wobec nowych zagrożeń społecznych” z udziałem sędzi Anny Marii Wesołowskiej; „Zawirowany świat ponowoczesności, czyli o wartościach wychowania w granicach i normach” z drem hab. Mariuszem Jędrzejko; cykl konferencji w Województwie Wielko-

nych z wychowaniem młodego pokolenia. Dostarczaliśmy nauczycielom i ich uczniom bogatej historycznej wiedzy w formie projektów, konferencji, warsztatów. Dotyczyły one różnorodnych wydarzeń: „Odzyskanie Niepodległości i zwycięskie Powstanie Wielkopolskie”, „20. Rocznica uchwalenia Konstytucji 2 kwietnia 1997 r.”, projekt „Żołnierze wyklęci” realizowany przez ostatnie trzy lata, którego bohaterami byli: Danuta Helena Siedzik, ps. „Inka”, rotmistrz Witold Pilecki, gen August Emil Fieldorf „Nil”, projekt „Jak edukować o Holokauście i relacjach polsko-izraelskich po II wojnie światowej?”.

Od wielu lat wspieramy nauczycie-

placówki w tworzeniu sprzyjających warunków dla europejskiego wymiaru nauczania była wiodąca. I ma wieloletnią tradycję. W ramach projektu edukacyjnego „Europa w naszej szkole i w naszym środowisku” koordynowaliśmy tworzenie Szkolnych Klubów Europejskich. Zrealizowaliśmy w Koninie prestiżowe przedsięwzięcie „Dni Europy w Wielkopolsce”, którego organizatorem był Marszałek Województwa Wielkopolskiego. W międzynarodowej konferencji metodycznej uczestniczyło ponad 100 osób z Polski i zagranicy.

Z każdym rokiem poszerzaliśmy ofertę o nowe zagadnienia. Projektem „Małe ojczyzny w jednoczącej się Europie” przybliżaliśmy edukację regionalną na terenie subregionu konińskiego. Rozwinęliśmy działania dotyczące wdrażania w szkołach programów z zakresu edukacji ekonomicznej i edukacji językowej. Na szczególne podkreślenie zasługuje współdziałanie z Towarzystwem Samorządowym w Koninie na rzecz edukacji obywatelskiej młodego pokolenia. Uwzględniając kierunki polityki oświatowej państwa, zrealizowaliśmy liczne działania, w tym konferencje – np. w obszarze wdrażania nowej podstawy programowej (m.in.: „Reforma oświaty i wdrażanie nowej podstawy programowej”, „Nauczyciel uczący się”, „Rozwijanie kompetencji kluczowych w procesie uczenia, czyli edukacyjne klucze do przyszłości ucznia” oraz szereg warsztatów i konsultacji przedmiotowych). Nieustannie propagujemy nowe trendy w edukacji informatycznej (m.in.: „Aktywna tablica w praktyce”, „Edukacja informatyczna w szkole – dziś i jutro”, „Szkoła w chmurze – współpraca bez granic”). Zaangażowaliśmy się w bliską współpracę z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu. Podejmowaliśmy inicjatywy dotyczące wsparcia szkolnictwa zawodowego (m.in.: „Rok Szkoły Zawodowców”, „Kształcenie zawodowe a rynek pracy”). Upowszechnialiśmy specjalistyczną wiedzę wśród uczniów poprzez organizowanie tematycznych konkursów czy zajęć dla maturzystów. Realizowaliśmy wieloletni program wspomagający nauczycieli pracujących z uczniem zdolnym. Laureaci i finaliści konkursów i olimpiad na różnych szczeblach to efekt współpracy konsultantów Centrum z nauczycielami z pasją.

Na prośbę lub zlecenie instytucji zewnętrznych Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie realizowało

Dr Marzena Żylińska i Bożena Będzińska-Wosik na konferencji „Od kultury nauczania do kultury uczenia się” (2017)

Zajęcia podczas konferencji „Dlaczego wybieram Montessori” (2017)

polskim pn. „Dopalacz – zdradliwy (M) ocarz”; „Od depresji do autoagresji”; „Przytul Hejtera” (z Towarzystwem Inicjatyw Obywatelskich w Koninie); „Dzieci i młodzież w orbicie współczesnych zagrożeń społecznych”.

W naszych ofertach edukacyjnych nigdy nie brakowało tematów związa-

li przygotowujących uczniów do życia w nowych czasach, by – ucząc otwartości na świat – utrwalali pamięć o tradycjach zawartych w historii narodu, regionu, rodziny. Zgodnie z potrzebami edukacyjnymi poszerzaliśmy ofertę ukierunkowaną na edukację regionalną, europejską, obywatelską. Rola naszej

Kongres Edukacyjny „Szkoła Naszych Marzeń” (2019)

diagnozy potrzeb w celu identyfikacji indywidualnego zapotrzebowania szkół na wsparcie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Były to między innymi działania dla: Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Koninie (jednostki również prowadzonej przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego), dla gminy Tuliszków, Malanów oraz innych gmin, dla szkół miasta Konina, powiatu konińskiego oraz gmin leżących w powiecie konińskim (np. w projekcie „Kopalnia kompetencji – rozwój edukacji gimnazjalnej na terenie Konińskiego Obszaru Strategicznej Interwencji” czy projekcie „Naszym priorytetem sukces zawodowy – program edukacji zawodowej w powiecie konińskim”).

Świadomi postępujących zmian w szkolnictwie promujemy nowe tendencje w edukacji, które sprawiają, że szkoła będzie przyjazna uczniom, rodzicom i nauczycielom. Stąd pomysł i realizacja konferencji „Od kultury nauczania do kultury uczenia się” z Panią dr Marzeną Żylińską czy konferencji „Dlaczego wybieram Montessori”. Jako partner Miasta Konina wsparliśmy realizację Kongresu Edukacyjnego „Szkoła Naszych Marzeń” – przedsięwzięcia bez precedensu nie tylko w Wielkopolsce.

Szczególnymi wydarzeniami organizowanymi przez Centrum dzięki Samorządowi Województwa Wielkopolskiego były: „Akademia Mediacji Szkolnej i Rówieśniczej” oraz konferencja „Mediacje w szkole – uczenie odpowiedzialności za własne życie i życie wspólnoty szkolnej”.

W ciągu ostatniej dekady Centrum stało się placówką stale podwyższającą standardy w zakresie wyposażenia sal wykładowych w nowoczesny sprzęt oraz dostosowania pomieszczeń do wykorzystania nowych technik audiowizualnych w pracy ze słuchaczami.

CDN w Koninie posiada w swoich zasobach „Green studio” – profesjonalne studio nagrań do realizacji projektów wideo (przekazane w ramach projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020) oraz salę, w której jest możliwość prowadzenia videokonferencji. Zapraszam zainteresowanych nauczycieli i dyrektorów do współpracy w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych.

To tylko wybrane działania, które realizowaliśmy w ciągu ostatniej dekady. Obszarów i form naszej działalności jest dużo więcej, podobnie jak uczestników form doskonalenia zawodowego i sojuszników naszych przedsięwzięć. Roczne plany pracy i sprawozdania są tylko statystycznym potwierdzeniem pracy, jaką wykonaliśmy. Najważniejsze jest jednak to, że nabyta wiedza i zdobyte umiejętności są inspiracją dla tworzenia nowoczesnego i skutecznego edukacyjnie warsztatu pracy nauczyciela, a szkoły realizują ideę organizacji uczących się.

Dla mnie osobiście oraz dla pracowników Centrum jednym z najważniejszych zadań i przywilejów jest współpraca z osobami otwartymi na ludzi, świat i edukację, osobami kreatywnymi, poszukującymi nowych rozwiązań, reprezentującymi różnorodne grupy i in-

stytucje. Nie sposób wymienić wszystkich Przyjaciół Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Darząc Państwa ogromnym szacunkiem i estymą, składam serdeczne podziękowania za tyle lat wspólnej pracy.

Przed nami następne dekady i intensywna praca nad dalszym rozwojem Centrum jako placówki zintegrowanej ze społecznością miasta Konina, powiatów konińskiego, kolskiego, słupeckiego i tureckiego oraz ich instytucjami, placówki promieniującej na region objętej statutową działalnością edukacyjną i organizacyjnie zespoloną z systemem doskonalenia nauczycieli w Wielkopolsce. Są również plany i pomysły na następne lata dotyczące dalszej modernizacji infrastruktury i praktycznych udogodnień w korzystaniu z naszych obiektów przez wszystkich, dla których ustawiczne kształcenie wiąże się z przyjęciem roli promotora wysokiego poziomu nauczania i wychowania we współczesnej polskiej szkole.

Szanowni Państwo Dyrektorzy, Nauczyciele, Koleżanki i Koledzy. Przyjaciele. Byliśmy, jesteśmy i będziemy po to, aby wspierać i rozwijać edukację na terenie Wielkopolski Wschodniej, tak jak robiliśmy to do tej pory. Otworzyć i pomóc w rozwiązywaniu problemów, na które napotykacie w jakże odpowiedzialnej za młodych ludzi pracy. Zakorzenieni w subregionie konińskim nieustannie otwieramy podwoje naszej instytucji dla każdego przybysza z tej czy z innej strony świata nauki i edukacji.

Edukacja pełna przygód

– projekty i programy edukacyjne dla nauczycieli i uczniów regionu konińskiego realizowane we współpracy z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie bądź samodzielnie przez Centrum

Aldona Olesiak

nauczyciel konsultant od 2016 roku

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie od lat promuje procesy wspomagające nauczanie oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez realizację programów oraz projektów edukacyjnych. W ten sposób propagujemy pracę zespołową, uczymy współpracy w grupie oraz odpowiedzialności za siebie i innych, ucząc działań systematycznych, długotrwałych, wymagających planowania i koordynacji.

W ciągu trzech dekad działalności CDN w Koninie realizowaliśmy przedsięwzięcia o różnorodnej tematyce i formie. Część z nich została już opisana w publikacji „Nauczyciele nauczycielom” wydanej z okazji dwudziestolecia działalności ośrodka w 2009 r. Znalazły się w niej artykuły przybliżające wykonanie m.in. następujących programów i projektów:

- **THERM-IAE**, Iwona Hudańska (s. 73-77),
- **NOWA SZKOŁA**, Iwona Hudańska (s. 77-87),
- **OCENIANIE W NOWEJ SZKOŁE**, Małgorzata Pogodska (s. 87-95),

- **NOWA MATURA**, Aleksandra Czapliska-Wojtas (s. 96-98),
- **EUROPA W NASZEJ SZKOLE I NASZYM ŚRODOWISKU**, Jarosław Jankowski (s. 98-105),
- **SZKOŁA MARZEŃ**, Joanna Suchecka (s. 120-121),
- **EKONOMIA NA CO DZIEN, CZYLI DECYDUJ O SOBIE**, Halina Kaczmarek (s. 122-123).

W ostatnich dziesięciu latach angażowaliśmy się w realizację kolejnych przedsięwzięć, które dawały nam – konsultantom i doradcom, ale też nauczycielom i uczniom – wiele satysfakcji. Wśród nich zrealizowano między innymi:

AKADEMIA RÓWNYCH SZANS

Projekt realizowany od stycznia 2013 r. do czerwca 2015 r. ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.1. – Wyrównywanie szans edu-

acyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Poddziałanie 9.1.2. – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych.

Głównym celem projektu było wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na wyrównywanie szans edukacyjnych oraz rozwój kompetencji kluczowych uczniów. Projekt był realizowany na terenie dwóch gmin: gminy Władysławów i gminy Osiek Mały.

W ramach projektu realizowane były następujące zajęcia:

1. Warsztaty językowo-teatralne
2. Klub Młodego Odkrywcy
3. Warsztaty dziennikarsko-fotograficzne
4. Doradztwo edukacyjno-zawodowe
5. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów
6. Wyjazdy na basen

Zajęcia w ramach *Zadania 1: Warsztaty językowo-teatralne* były jednymi z pierwszych, które zorganizowane zostały w ramach projektu. W każdej ze szkół podstawowych biorących udział w projekcie prowadzone były cykliczne spotkania dla 12-osobowej grupy uczniów (łącznie 72 uczniów). W trakcie zajęć uczniowie doskonalili umiejętności posługiwania się językiem angielskim, uczestniczyli również w spotkaniach rozwijających umiejętności teatralne. Poza zajęciami w szkołach uczestnicy biorący udział w tym zadaniu mieli okazję obejrzeć spektakl z elementami języka angielskiego „SPONGY Sposób na Głorię Young”, który zaprezentowany został przez Teatr TAK z Krakowa. Uczniowie wzięli też udział w warsztatach teatralnych „Nie grymas”. W trakcie zajęć w szkołach uczniowie przygotowali własne spektakle anglojęzyczne, zaprezentowane podczas „Przeglądu teatrów

anglojęzycznych” zorganizowanego w grudniu 2013 r. – był on zwieńczeniem kilkumiesięcznej pracy.

Zadanie 2: Klub Młodego Odkrywcy realizowane było we wszystkich szkołach biorących udział w projekcie – łącznie w zajęciach uczestniczyły 84 osoby. Zajęcia odbywały się przez cały rok szkolny 2013/2014. Podczas spotkań organizowanych w szkołach uczniowie rozwijali swoje kompetencje matematyczno-przyrodnicze z elementami astronomii. Uczniowie brali udział

dziennikarsko-fotograficzne złożyły się warsztaty dziennikarskie realizowane na terenie szkoły, 5-dniowe wyjazdowe warsztaty fotograficzne w Półwiosku Starym, a także wyjazd do lokalnego Radia Konin. Celem warsztatów było wprowadzenie uczniów w świat mediów, nabycie umiejętności przygotowania wywiadu, reportażu oraz wykonywania profesjonalnych zdjęć. Uczniowie zapoznali się z warsztatem młodego reportera, przygotowani zostali do wykonywania filmów oraz

poznawania różnych zawodów, rynku pracy, środowiska pracy, poruszano też temat wyboru szkoły ponadgimnazjalnej. Uczestnicy wyznaczyli swoje indywidualne ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

W zakresie **Zadania 5: Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów** odbyło się wiele działań, uczniowie spotykali się z psychologami i pedagogami podczas zajęć grupowych i indywidualnych. W każdej ze szkół odbyły się dwie edycje zajęć „Jak odrabiać prace domowe” prowadzonych przez pedagogów, podczas których uczniowie rozwijali swoje umiejętności w zakresie uczenia się, efektywnego gospodarowania czasem, metod i technik zapamiętywania. W ramach tego zadania 38 uczniom udzielone zostało wsparcie psychologiczne dostosowane do ich indywidualnych potrzeb.

W ramach **Zadania 6** zorganizowane zostały też **wyjazdy na basen**. W ciągu całego roku 2013 swoje umiejętności w pływaniu doskonaliło łącznie 60 uczniów z 6 szkół podstawowych. Zorganizowany został transport, opieka nad uczniami, zatrudnieni zostali specjaliści-instruktorzy nauki pływania. Dzieci również wyposażone zostały w sprzęt niezbędny do nauki pływania (worki, okulary, czepki, makarony). Pod bacznym okiem instruktorów podczas zajęć na basenie uczniowie nie tylko rozwijali swoje umiejętności i techniki pływania, lecz także pracowali nad poprawą ogólnej wydolności i odporności organizmu.

W projekcie wzięło udział łącznie 252 uczniów. Całkowity budżet przeznaczony na jego realizację wyniósł

Występ Teatru TAK z Krakowa w czasie zajęć językowo-teatralnych

m.in. dwukrotnie w warsztatach astrofizycznych z nocną obserwacją nieba. Uatrakcyjnieniem zajęć była wizyta Planetarium w szkołach. Jednym z kolejnych etapów zadania była wycieczka do Torunia, podczas której uczestnicy odwiedzili Planetarium, Geodium, Dom Kopernika oraz największe w Polsce obserwatorium astronomiczne w Centrum Astronomii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Piwnicach pod Toruniem.

Warsztaty dziennikarsko-fotograficzne prowadzone w ramach **Zadania 3** realizowane były w roku szkolnym 2014/2015 wśród uczniów gimnazjum. Łącznie działaniami w tym zadaniu objętych zostało 12 uczniów. Na warsztaty

zdzjęć za pomocą telefonu i profesjonalnych aparatów fotograficznych. Zapoznani zostali również z podstawami obróbki zdjęć na komputerze. Ważnym elementem zajęć było zwrócenie uwagi uczniów na bezpieczne korzystanie z Internetu.

Zadanie 4: Doradztwo edukacyjno-zawodowe skierowane było do uczniów gimnazjum – odbyły się 4 edycje tych zajęć dla 8-osobowych

Klub Młodego Odkrywcy
– wizyta w Planetarium w Toruniu

Podczas warsztatów dziennikarsko-fotograficznych

grup. Podczas zajęć uczestnicy odkrywali swoje mocne strony, zainteresowania, predyspozycje zawodowe, profil inteligencji. Zajęcia dotyczyły również

499 940,00 zł i został w 100% sfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny. Koordynatorką projektu była pani Justyna Ziomek.

KOMPLEKSOWY SYSTEM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI I WSPOMAGANIA SZKÓŁ W POWIECIE KONIŃSKIM

Zapisy w rozporządzeniach o placówkach doskonalenia nauczycieli, bibliotekach pedagogicznych i poradniach psychologiczno-pedagogicznych nadały kierunek zmianom w systemie doskonalenia nauczycieli, wpisując kompleksowe wspomaganie szkół jako główne zadanie tych placówek, obowiązkowe od 1 stycznia 2016 r. Założenia nowego modelu doskonalenia zawodowego nauczycieli wdrażane były między innymi poprzez realizację projektów pilotażowych współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet III Działanie 3.5 Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół.

Konsultanci Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie podjęli się wraz z pracownikami Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślesinie opracowania i realizacji projektu „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół w powiecie konińskim”. Projekt realizowany był od 1 stycznia 2014 do 30 czerwca 2015 r. Wzięło w nim udział 40 placówek z powiatu konińskiego (3 przedszkola, 25 szkół podstawowych, 10 gimnazjów, 2 szkoły ponadgimnazjalne). Wspomaganiem objętych zostało 600 nauczycieli, natomiast w działaniach 7 sieci współpracy i samokształcenia uczestniczyło 156 nauczycieli. Celem głównym projektu było podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w powiecie konińskim poprzez stworzenie do czerwca 2015 roku planów wspomagania spójnych z rozwojem szkół w obszarach wymagających wsparcia.

W ramach działania *Procesowe wspomaganie szkół* w każdej z placówek została przeprowadzona diagnoza potrzeb, na bazie której opracowane zostały roczne plany wspomagania. W procesie wspomagania dla każdej placówki zrealizowane zostały 42 godziny szkoleń, warsztatów, konsultacji grupowych i indywidualnych z ekspertami zewnętrznymi. Nauczyciele pogłęбили wiedzę i umiejętności w zakresie form i metod pracy. Wypracowane zostały narzędzia pomocne do dalszej pracy. Szkolni Organizatorzy Rozwoju Edukacji (SORE) towarzyszyli nauczycielom w realizacji zaplanowanych

działań, wdrażaniu nowych rozwiązań do codziennej praktyki. Wszyscy nauczyciele uczestniczący w projekcie brali udział w licznych szkoleniach o tematyce zgodnej z wytypowanymi w poszczególnych szkołach i przedszkolach obszarami do rozwoju.

W ramach projektu prowadzone było również działanie *Lokalne sieci współpracy i samokształcenia*, którego realizacja w całości powierzona została Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Utworzonych zostało 7 sieci współpracy i samokształcenia (w tym 2 dla dyrektorów szkół), w których wzięło udział 156 osób. Sieci, które funkcjonowały w ramach projektu:

szkół).

We wszystkich sieciach współpracy i samokształcenia odbyło się łącznie 60 spotkań stacjonarnych, w tym 18 spotkań z ekspertami zewnętrznymi. Członkowie sieci aktywnie uczestniczyli w zajęciach szkoleniowych i spotkaniach z ekspertami, podejmując dyskusje oraz wymieniając się doświadczeniami. Praca w ramach wszystkich sieci współpracy i samokształcenia prowadzona była również na platformie internetowej www.doskonaleniowsieci.pl. Przeprowadzenie doskonalenia zgodnie z rocznymi planami wspomagania przyczyniło się do wsparcia szkół i placówek w rozwiązywaniu konkretnych

Zajęcia w ramach procesu wspomagania szkół

1. Jak budować i doskonalić strategię rozwoju szkoły (sieć dla dyrektorów szkół).
2. Edukacja filmowa (sieć dla nauczycieli).
3. Praca ze źródłem historycznym (sieć dla nauczycieli).
4. Praca z uczniem młodszym (sieć dla nauczycieli).
5. Jak budować własny program nauczania (sieć dla nauczycieli).
6. Jak radzić sobie ze szkolną absencją – bezpieczeństwo w szkole (sieć dla nauczycieli).
7. Rola dyrektora w promocji i budowaniu wizerunku szkoły/placówki (sieć dla dyrektorów

problemów, do podniesienia jakości pracy szkół i placówek oraz większej integracji rad pedagogicznych.

Projekt „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół w powiecie konińskim” realizowany przez Powiat Koniński/Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ślesinie z Filią w Koninie w partnerstwie z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie to jeden z pierwszych kroków podjętych przez autorów i realizatorów projektu w kierunku wprowadzania założeń nowego systemu doskonalenia nauczycieli. Działaniom tym przyświeca przekonanie o tym, że doskonalenie powinno być związane

Spotkanie dyrektorów w ramach sieci współpracy i samokształcenia

z towarzyszącą dyrektorowi i pracownikom potrzebą podnoszenia jakości pracy niezależnie od już osiągniętego stopnia rozwoju. Koordynatorkami projektu z ramienia CDN w Koninie były panie Joanna Suchecka i Justyna Ziomek.

formacji zawodowej dotyczącej kształcenia i rynku pracy,
- doskonalenie umiejętności w zakresie prowadzenia indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego,

Konferencja podsumowująca realizację projektu

KADRY PRZYSZŁOŚCI – TWORZENIE SYSTEMU EDUKACJI PONADGIMNAZJALNEJ W K OSI ZGODNIE Z POTRZEBAMI RYNKU

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie od maja 2018 do lutego 2019 r. realizowało szkolenia z zakresu „Doradztwa zawodowego – szkolenie doskonalące” dla nauczycieli realizujących zadania doradców edukacyjno-zawodowych, w ramach projektu „Kadry przyszłości – tworzenie systemu edukacji ponadgimnazjalnej w K OSI zgodnie z potrzebami rynku”. Projekt składał się z dwóch części. Część I *Doradztwo zawodowe – szkolenie doskonalące* obejmowała następujące bloki tematyczne:

1. Sposoby diagnozowania predyspozycji edukacyjno-zawodowych ucznia.
2. Tworzenie nowoczesnych dokumentów aplikacyjnych.
3. Aktualna sytuacja na rynku pracy.
4. Doradztwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych.

Celem szkolenia tej części było:

- doskonalenie umiejętności niezbędnych do prowadzenia doradztwa w szkole dla uczniów pełnosprawnych i niepełnosprawnych klas III technikum w zakresie planowania kariery zawodowej i wejścia na rynek pracy,
- poszerzenie wiedzy z zakresu in-

- doskonalenie umiejętności w zakresie tworzenia nowoczesnych dokumentów aplikacyjnych,
- doskonalenie wiedzy i kompetencji niezbędnych do diagnozowania i identyfikacji indywidualnych potrzeb uczniów i aktywizacji zawodowej.

Natomiast celem II części szkolenia *Doradztwo zawodowe – mentoring i efektywne doradztwo* było:

- poznanie elementów rozmowy efektywnej, analiza przypadku, celowość zadawania pytań,
- poznanie efektywnych, coachingowych metod pracy w obszarze zawodowym z młodzieżą,
- zdobycie wiedzy i praktycznych umiejętności w zakresie prowadzenia coachingu w pracy doradcy zawodowego z młodzieżą.

Łącznie odbyło się 48 godzin szkoleń, które odbywały się w 8-osobowych grupach. Prowadzącą szkolenia, które obejmowały zagadnienia I części projektu, była pani Aneta Karmowska, doradca zawodowy, trener w projektach EFS, także współpracujący z ORE

w realizacji projektów związanych z doradztwem zawodowym i kształceniem zawodowym. Pani przeprowadziła łącznie 6 szkoleń. Natomiast szkolenia z II części zrealizował pan Wojciech Gorzelanny, coach, trener, pedagog i mediator. Projekt koordynowała pani Lidia Kantek.

POKONAĆ BARIERY – ROZWÓJ EDUKACJI GIMNAZJALNEJ W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM W RYCHWALE

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Obejmował on cykl szkoleń dla nauczycieli ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Rychwale uczestniczących w projekcie. Celem poszczególnych szkoleń było zdobycie wiedzy i praktycznych umiejętności, a także poszerzenie wiedzy teoretycznej i praktycznej, nabycie przez uczestników szkoleń odpowiednich kompetencji oraz podniesienie zdolności nauczycieli do zwiększania ich szans na rynku pracy.

1. Praca z dziećmi o specyficznych potrzebach edukacyjnych (dla 4 nauczycieli) – trenerka pani Katarzyna Gąsior-Kulej omówiła i przećwiczyła z nauczycielami następujące zagadnienia: co to są specjalne potrzeby edukacyjne, charakterystyka dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, czynniki wpływające na rozwój społeczny, emocjonalny i poznawczy dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, specyficzne potrzeby i wymagania dziecka w zależności od wieku rozwojowego dziecka, wskazówki terapeutyczne do pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – prezentacja metod pracy, metoda Self-reg w pracy, współpraca z rodzicami i opiekunami dzieci ze specjalnymi potrzebami edu-

Doradcy zawodowi podczas zajęć projektowych

kacyjnymi.

2. Praca z dziećmi autystycznymi (dla 6 nauczycieli) – trenerka pani Katarzyna Gąsior-Kulej omówiła charakterystykę dzieci autystycznych, elementy treningu umiejętności społecznych, przybliżyła sposoby wspierania rozwoju społecznego, emocjonalnego i poznawczego u dzieci autystycznych, podała wskazówki terapeutyczne i metody przydatne w pracy z dzieckiem autystycznym oraz zasady współpracy z rodzicami dzieci autystycznych.
3. Terapia integracji sensorycznej (dla 5 osób) – prowadząca pani Agnieszka Szczesiak omówiła zagadnienia dotyczące rozpoznawania objawów zaburzeń sensorycznych u dzieci, podała wskazówki dotyczące udzielania pomocy dzieciom z problemami sensomotorycznymi, omówiła propozycje ćwiczeń i rozwiązań wspomagających rozwój (nie tylko motoryczny) dziecka, wariantów ćwiczeń integracji sensorycznej i ich wykorzystania w codziennym życiu.
4. Alternatywne metody komunikowania się (dla 5 osób) – trenerka Anna Makowska omówiła metody komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC), zachęcała do wypracowania zasad współpracy i rozmawiania z dzieckiem, które nie mówi, zaprezentowała ISK – indywidualny system komunikacyjny, strategie komunikacyjne, wykorzystanie systemów graficznych Boardmaker, Pecs, Mówik

oraz Makaton, a także dokonała wprowadzenia do systemu gestów i tworzenia pomocy AAC.

5. Nauczanie oparte na metodzie eksperymentu (dla 3 osób) – trenerka pani Barbara Jaworowicz zaprezentowała założenia nauczania problemowego i empirycznego, specyfikę dziecięcego sposobu badania rzeczywistości, etapy procedury badawczej oraz wykorzystanie eksperymentu w pracy z dziećmi.

Projekt był zrealizowany w terminie od 5 marca do 30 maja 2018 r. Koordynatorką projektu była pani Aldona Olesiak.

INTEGRACYJNY FESTIWAL NAUKI

Ten projekt jest realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Kadry dla Konina cyklicznie od 2015 roku. Autorkami projektu i koordynatorkami czterech edycji tego przedsięwzięcia są panie Elżbieta Siudaj-Pogodska ze Stowarzyszenia Kadry dla Konina oraz Barbara Jaworowicz z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Pierwsze trzy edycje projektu były realizowane we współpracy z Fundacją Mielnica.

Głównym celem projektu jest podniesienie wartości edukacji wśród społeczności powiatu konińskiego poprzez:

- upowszechnianie i propagowanie nauk przyrodniczych i społecznych wśród mieszkańców powiatu konińskiego,
- integrację osób niepełnosprawnych w środowisku wiejskim,
- upowszechnianie nowych trendów społecznych i kształcenie nowych umiejętności,
- rozwijanie różnorodnych form zaangażowania obywateli łączących aktywne działanie ze zdobywaniem

wiedzy w sferze działań obywatelskich.

Adresatami projektu są uczniowie w wieku 12–21 lat, młodzież niepełnosprawna uczęszczająca do szkół na terenie powiatu konińskiego oraz mieszkańcy powiatu konińskiego – nauczyciele opiekunowie naukowemu projektów, rodzice.

Projekt polega na podjęciu kompleksowych działań propagujących modę na zdobywanie wiedzy i umiejętności. Inicjatywy zmierzające do krzewienia oświaty i wychowania realizowane są poprzez organizację konkursu na najlepszą prezentację projektu naukowego oraz organizację konferencji naukowej. Celem konkursu jest rozwijanie zainteresowań naukowych młodzieży, poszerzanie jej wiedzy oraz rozwijanie pasji naukowych i zainteresowań, a także włączenie do działań naukowych osób niepełnosprawnych. W konkursie udział biorą zespoły 3-osobowe. Warunkiem przystąpienia zespołu do konkursu jest uczestnictwo osoby niepełnosprawnej w realizacji i prezentacji projektu. Prace projektowe nie mają ograniczeń tematycznych. Zespoły prezentują swoje projekty przed komisją konkursową, która dokonuje oceny projektu i jego prezentacji. Uczestnicy konkursu mogą zgłosić tylko jeden projekt. Wszyscy członkowie zespołu powinni w jednakowym stopniu uczestniczyć w pracach projektowych.

Organizacja konferencji ma na celu popularyzację zagadnień naukowych wśród nauczycieli opiekunów naukowych projektów, rodziców, zainteresowanych osób. Wykłady dotyczą tematyki związanej z popularyzacją nauk przyrodniczych, funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych oraz ochroną środowiska. Prelegentami podczas czterech edycji projektu byli między innymi: prof. dr hab. Krystyna Kurzyńska – astronom, dr inż. Michał Hermanowicz

Uczestnicy projektu „Pokonać bariery” w trakcie zajęć

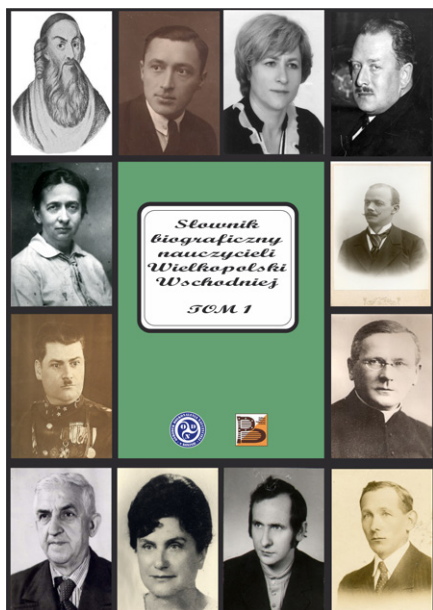
II Integracyjny Festiwal Nauki

Trzecia edycja festiwalu w 2017 roku

– pracownik Centrum Obliczeniowego Politechniki Poznańskiej, prof. dr hab. Piotr Pierański – fizyk, Jan Pogodski – fizyk, dr hab. Lech Mankiewicz – fizyk, astrofizyk, obecnie dyrektor Centrum Fizyki Teoretycznej PAN, założyciel i prezes fundacji Edukacja dla Przyszłości, ambasador i koordynator projektu Khan Academy po polsku, dr inż. Szymon Maćkowiak – fizyk.

„SŁOWNIK BIOGRAFICZNY NAUCZYCIELI WIELKOPOLSKI WSCHODNIEJ”

W latach 2011 – 2012 Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie wraz z Pedagogiczną Biblioteką Publiczną w Koninie podjął inicjatywę przygotowania i wydania drukiem „Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej”. Głównym celem tego przedsięwzięcia było upamiętnienie osób związanych z Wielkopolską Wschodnią (Konin, powiaty: koniński, kolski, słupecki, turecki), które w różnych formach i na różnych płaszczyznach zajmowały się bardzo szeroko rozumianym edukowaniem. Wielu nauczycieli pedagogów, instruktorów,

katechetów położyło znaczące zasługi dla rozwoju edukacji w Wielkopolsce Wschodniej. Wielu też pochodzących z tego terenu z dobrymi skutkami nauczało w innych częściach Polski, ale także Europy i świata. W doborze haseł zastosowano następujące kryteria: osoba musiała być związana z Wiel-

Spotkanie promujące wydanie „Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej”

kopolską Wschodnią (miejsce urodzenia lub prowadzona działalność) oraz szeroko pojętą edukacją, prowadzoną na rzecz dzieci, młodzieży bądź dorosłych; ponadto opublikowane zostały tylko biogramy osób zmarłych. Komitet Redakcyjny tworzyli: dr Piotr Gołdyn, dr Zbigniew Budny, dr Elwira Jeglińska, dr Jolanta Kmiec, mgr Aleksandra Czajkowska, mgr Wioletta Poturała. W pierwszym tomie opublikowanych zostało sto biogramów opracowanych przez 36 autorów – nauczycieli, pracowników naukowych, regionalistów.

SZKOŁA DEMOKRACJI – SZKOŁA SAMORZĄDNOŚCI

Program opracowany został przez Ośrodek Rozwoju Edukacji i wdrażany był w partnerstwie z regionalnymi ośrodkami doskonalenia nauczycieli, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, bibliotekami pedagogicznymi

i zaproszonymi szkołami. Głównym celem programu był rozwój kompetencji społecznych i obywatelskich rad pedagogicznych, co z kolei przyczynia się do osiągnięcia wysokiej jakości pracy szkoły, pozytywnie wpływa na rozwój organizacyjny i atmosferę placówki oraz przygotowuje uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym w jego różnych wymiarach, od lokalnego po globalny. W programie uczestniczyły całe rady pedagogiczne. Program miał charakter pilotażowy i realizowany był od września 2013 r. do czerwca 2014 r. w czterech szkołach regionu konińskiego:

- Publicznym Gimnazjum im. Ireny Sendler w Kramsku,
- Szkole Podstawowej nr 11 im. Floriana Marciniaka w Koninie,
- Szkole Podstawowej im. Marii Ko-

nopnickiej w Radolinie,
- Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Woli Podlężnej.
Koordynatorką projektu była pani Danuta Jaszczak.

KONIN I OKOLICE W OBIEKTYWIE – TYDZIEŃ Z FILMEM

Pod takim hasłem CDN Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie realizowała w dniach 21-28 lutego 2014 r. projekt, którego głównym celem było upowszechnianie wiedzy filmowej wśród nauczycieli i uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz wypracowywanie metod zastosowania filmu jako narzędzia dydaktycznego wykorzystywanego w procesie nauczania o kulturze i społeczeństwie. Projekt składał się z trzech komponentów: prezentacje filmów, wykłady, konkurs filmowy oraz fotograficzny dla uczniów od 13 do 19 lat.

Od 21 lutego 2014 r. rozpoczęły się projekcje filmowe oraz spotkania z gośćmi. Uczestnicy projektu mogli obejrzeć takie filmy jak: „Moja Atlantyda” w reżyserii Andrzeja Mosia, „Ostatni świadek” w reżyserii Sławomira Zasadzkiego i Pawła Pachulskiego, „Przyjechała nasza malarka ... znaczy jest już lato” – szkic do portretu Grażyny Harmacińskiej-Nyczka w reżyserii Wandy Różyckiej-Zborowskiej. O kulisach powstawania filmów i wartościach edukacyjnych można było porozmawiać z Andrzejem Mosiem, Pawłem Pachulskim i Beatą Czerniak – Dyrektorem Mu-

uczniowie z Gimnazjum nr 7 im. W. Sikorskiego w Koninie pod opieką Karoli Glasner i Gimnazjum nr 2 im. Polskich Alpinistów w Koninie pod opieką Jolanty Psyk. Lekcję przeprowadził pracownik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. W tym dniu odbyła się także prelekcja filmu „Tiegehof” w reżyserii Marcina Krzysztonia – o filmie i jego potencjale edukacyjnym opowiedzieli uczestnikom spotkania pracownicy z Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie.

28 lutego 2014 r. odbyło się podsumowanie i wręczenie nagród laureatom

Koordinatorkami projektu były panie dr Jolanta Kmiec i Agnieszka Pogorzelska.

NIE DAJ SIĘ NABRAĆ. SPRAWDŹ, ZANIM PODPISZESZ

Pod takim hasłem w 2013 roku zrealizowano projekt edukacyjny, który był odpowiedzią na akcję społeczną współorganizowaną przez siedem instytucji publicznych: Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Komisję Nadzoru Finansowego, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Sprawiedliwości, Narodowy Bank Polski, Policję oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Celem kampanii było zwrócenie uwagi społeczeństwa na ryzyko związane z zawieraniem umów finansowych, w tym przede wszystkim z zaciąganiem wysoko oprocentowanych, krótkoterminowych pożyczek, tzw. „chwilówek” oraz z korzystaniem z usług finansowych, które nie podlegają szczególnemu nadzorowi państwa. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w ramach tego przedsięwzięcia przygotowało:

- cykl spotkań z przedstawicielami banków, którzy przybliżyli zainteresowanym treści kampanii,
- warsztaty (4 godziny) dla nauczycieli przedmiotów ekonomicznych, podstaw przedsiębiorczości oraz wszystkich zainteresowanych nauczycieli, które prowadziła Pani Justyna Arent – doktorantka na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu,
- konferencję dla wszystkich zainteresowanych nauczycieli z przedstawicielami Narodowego Banku Polskiego i PKO Bank Polski w Koninie,
- spotkania dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych ze specjalistami na terenie szkół (na zaproszenie zainteresowanych nauczycieli).

Koordinatorką projektu była Pani Lidia Kantek.

WSPIERANIE RODZICÓW, NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW W UDZIELANIU UCZNIOM POMOCY PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNEJ

Projekt był realizowany w roku szkolnym 2011/2012 w odpowiedzi na nowo wydane rozporządzenie o pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli zaproponował działania wspierające kompetencje rodzicielskie, które przełożyłyby się

Jedno z licznych spotkań w „Tygodniu z filmem”

Wręczenie nagród laureatom konkursów

zeum Regionalnego w Słupcy.

27 lutego 2014 r. miała miejsce lekcja muzealna z wykorzystaniem mobilnej aplikacji. W tej lekcji wzięli udział

konkursów: filmowego „Z życia mojej szkoły” i fotograficznego „Fotografia z filmem” oraz prezentacja nagrodzonych prac.

na rzeczywistą możliwość współpracy ze szkołami i innymi placówkami w zakresie kontynuowania zaplanowanych działań w domu.

Celem projektu było:

- połączenie dwóch środowisk: rodzinnego i szkolnego odpowiedzialnych za wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- udzielenie wsparcia rodzinom dzieci z problemami zdrowotnymi, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz dzieci szczególnie uzdolnionych;
- wzmocnienie skuteczności wychowawczej i dydaktycznej szkoły/placówki w oparciu o dobre relacje nauczycieli z rodzicami.

Projekt składał się z trzech komponentów:

1. Konferencja problemowa w wymiarze 5 godzin – dla rodziców, wychowawców, pedagogów i wszystkich zainteresowanych nauczycieli: „Szkoła i dom – razem na rzecz ucznia” (październik 2011)
2. Warsztaty:
 - Praca z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych metodą Paula Dennisona.
 - Specjalne potrzeby edukacyjne – zasady postępowania z dzieckiem z zespołem ADHD.
 - Trudne sytuacje wychowawcze w szkole a efektywna współpraca nauczyciela z rodzicami/opiekunami.
 - Warsztat kompetencji wychowawczych – trening zachowań.
 - Tworzenie dokumentacji pracy z uczniami ze specjalnymi i specyficznymi potrzebami edukacyjnymi.
 - Zespoły ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom (ABC w praktyce).
3. Szkolenia nauczycieli rad pedagogicznych w zakresie:
 - Współpraca szkoły/placówki z rodzicami.
 - Systemowe wspieranie ucznia zdolnego w szkole.
 - Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
 - Jak pomóc dziecku w nauce w domu.

Realizację projektu koordynowała pani Barbara Jaworowicz.

TWÓRCZY UCZEŃ – TWÓRCZY NAUCZYCIEL

W ramach tego cyklicznego, trwającego od 2008 roku projektu edukacyj-

nego organizowane są szkolenia dla nauczycieli w zakresie strategii wspierania uczniów zdolnych, rozwijania twórczego myślenia i potencjałów artystycznych dzieci i młodzieży, organizacji zajęć pozalekcyjnych itp. Dla uczniów natomiast realizowane są kolejne edycje konkursów, między innymi:

- Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur” (Małgorzata Pogodska, Elżbieta Szmytkowska),
- Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego „Fox” (Lidia Kantek, Justyna Ziomek),
- Koniński Konkurs Poetycki im. Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa” (Zbigniew Budny),
- Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej (Zbigniew Budny),
- Konkurs Recytatorski „Wielkopolska w poezji” (Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Zbigniew Budny, Wioletta Poturała),
- Wielkopolski Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym (Aldona Olesiak, Joanna Suchecka).

Koordinatorem przedsięwzięcia jest Zbigniew Budny.

WYCHOWANIE FIZYCZNE W SZKOLE – ALE JAKIE? TRADYCYJNE – BO SPRAWDZONE I ZNANE CZY NOWOCZESNE – BO TWÓRCZE, CIEKAWIE I PRZYSTĘPNE DLA UCZNIA?

Adresatami projektu byli nauczyciele wychowania fizycznego. Celem przedsięwzięcia, które realizowano w roku szkolnym 2011/2012, było przedstawienie perspektyw rozwoju wychowania fizycznego, stworzenie warunków do kreatywnego rozwoju zawodowego nauczycieli wychowania fizycznego, poszukiwanie ciekawych, nowatorskich rozwiązań organizacyjnych i metodycznych oraz popularyzowanie doświadczeń nauczycieli poprzez przykłady dobrych praktyk. Projekt składał się z kilku komponentów:

1. Konferencja metodyczna (3 godziny).
2. Warsztaty: Planowanie dydaktyczno-wychowawcze modułu: edukacja prozdrowotna, cz. I (8 godzin).
3. Warsztaty: Sposoby realizacji treści prozdrowotnych, cz. II (8 godzin).
4. Warsztaty: Praktyczny pokaz realizacji treści edukacji prozdrowotnej – lekcje otwarte (cz. III).

5. Warsztaty: Prezentacja przez nauczycieli ciekawych, nowatorskich rozwiązań organizacyjno-metodycznych. Upowszechnianie doświadczeń.

6. Praca w zespole publicystycznym.

Oferta skierowana była do nauczycieli wychowania fizycznego poszukujących ciekawych pomysłów na realizację swoich zajęć z uczniami w szkole, zgodnie z wymogami czasu i obowiązującym prawem. Różnorodne formy realizacji projektu, takie jak: konferencje metodyczne – z udziałem nauczycieli akademickich, kursy doskonalące oraz warsztaty problemowo-metodyczne i lekcje pokazowe, stworzyły możliwość rozwoju zawodowego nauczycieli poprzez uaktualnienie i poszerzenie posiadanej wiedzy przedmiotowo-metodycznej. Projekt edukacyjny był również odpowiedzią na potrzeby nauczycieli, którzy zainteresowani są poszerzaniem swoich kompetencji poprzez permanentny rozwój zawodowy (niezależnie od posiadanego już stopnia awansu zawodowego). Koordinatorką projektu była pani Iwona Hudańska.

Z POPIOŁÓW SOBIBORU

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie wspólnie ze Stowarzyszeniem Naukowo-Kulturalnym SZTETL KONIN przygotowali w roku szkolnym 2011/2012 niezwykle przejmujący i skłaniający do refleksji projekt. W jego ramach zorganizowano warsztat metodyczny dla nauczycieli oraz cykl lekcji połączonych z wystawą poświęconą obozowi zagłady w Sobiborze. Ekspozycja składała się z około 100 paneli skomponowanych z fotografii i dokumentów historycznych oraz kilku towarzyszących im instalacji plastycznych. Wystawa była podzielona na 11 części, każda prezentowała określony temat: początek to dojście Hitlera do władzy, dalej przedwojenne żydowskie miasteczka, wybuch II wojny światowej.

wej, kryjówki, prześladowania, łapanki, transport do obozu w Sobiborze, droga śmierci i barak, gdzie obcinano kobietom włosy, wreszcie wejście do komory gazowej, a także powstanie zbrojne i ucieczka z Sobiboru. Ze względu na swoje przesłanie projekt skierowany był do szerokiego kręgu odbiorców.

Z ramienia ODN-u koordynatorem wystawy była dr Jolanta Kmieć.

LETNIA AKADEMIA MEDIACJI SZKOLNEJ I RÓWIEŚNICZEJ

Celem projektu finansowanego ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego jest przygotowanie grup mediatorów, którzy z kolei zainicjują w swoim środowisku nowe podejście do rozwiązywania problemów i konfliktów poprzez dialog i rozmowę. Mediacja rówieśnicza jest metodą rozwiązywania konfliktów wśród dzieci i młodzieży na terenie szkoły, placówki opiekuńczo-wychowawczej lub resocjalizacyjnej, w obecności mediatora rówieśnika. W ramach projektu młodzież miała możliwość nabycia umiejętności pozytywnego komunikowania

się i rozwiązywania konfliktów przy użyciu technik mediacyjnych. Młodzi mediatorzy jako ambasadorzy zmian mają w przyszłości wpłynąć na poprawę atmosfery w szkole przez zmniejszenie poziomu napięcia i wrogości między uczniami, zwiększenie udziału młodzieży w życiu szkoły oraz poprawę relacji międzyludzkich w środowisku. Nad realizacją projektu od 2018 r. czuwają dwie instytucje: Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Za część merytoryczną w 2018 r. odpowiedzialne było Polskie Centrum Mediacji oddział Trójmiasto, a w 2019 r. Stowarzyszenie „Kłódawska Jedynka”. W dwóch edycjach projektu łącznie przeszkolono 129 młodych mediatorów. Warsztaty odbyły się w ośrodkach szkoleniowych w Łądzie, Gołuchowie i Wągrowcu. Warto podkreślić, że kompleksowe rozwiązania w zakresie mediacji szkolnej i rówieśniczej, jak do tej pory, realizowane są tylko w dwóch województwach w Polsce, tj. wielkopolskim i pomorskim. Nad prawidłową realizacją projektu czuwali pan Jarosław Janowski i pani Aldona Olesiak.

HISTORIA POLSKI PIEŚNIĄ I PIOSENKĄ OPowiedzIANA

Celem projektu było uczczenie setnej rocznicy odzyskania niepodległości, a także trzydziestej rocznicy wyborów kontraktowych do sejmu i senatu z 4 czerwca 1989 roku. Autorką i koordynatorką projektu była pani Małgorzata Pogodska. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano warsztaty muzyczne „Pieśni o Polsce” oraz konferencję „Historia Polski pieśnią i piosenką opowiedziana”. Warsztaty odbyły się w dniach 9, 16 i 17 maja 2019 r. W ramach 10-godzinnych zajęć prowadzonych przez Jakuba Tomalaka nauczyciele i przedstawiciele konińskich chórów oraz chóru gminy Kazimierz Biskupi przygotowali 7 utworów patriotycznych. Zwieńczeniem warsztatów była konferencja zorganizowana we współpracy z Gminą Kazimierz Biskupi „Historia Polski pieśnią i piosenką opowiedziana”, która odbyła się 17 maja 2019 r. Jej uczestnikami byli nauczyciele, przedstawiciele chórów, przedstawiciele władz lokalnych, Koło pałacowe Posada, Koło gospodyń wiejskich, mieszkańcy gminy

Młodzi mediatorzy na Letniej Akademii (powyżej i poniżej)

Wystąpienie dra hab. Piotra Gołdyna na konferencji w Kazimierzu Biskupim

Kazimierz Biskupi. Wykład na temat „Pieśni i piosenki jako wyraz patriotyzmu Polaków na przestrzeni wieków” wygłosił dr hab. Piotr Gołdyn, następnie wystąpili uczestnicy warsztatów muzycznych pod dyrygenturą Jakuba Tomalaka, prezentując efekty pracy warsztatowej. Projekt zyskał duże uznanie. CDN w Koninie w kolejnych latach planuje realizować podobne przedsięwzięcia.

BABCIE HERO STORIES

Projekt był cyklem spotkań, podczas których seniorzy podzielili się z młodymi swoją wiedzą na temat rodzinnych historii. Inspiracją do opowiadania było miasto Konin. Projekt realizowany był od czerwca 2018 r. do kwietnia 2019 r. W przedsięwzięcie zaangażowanych było siedem par: seniorki z Konińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Stowarzyszenia Integracji Społecznej „Razem” oraz młodzież z II Liceum Ogólnokształcącego im. K. K. Baczyńskiego w Koninie. Międzypokoleniowe pary babć i wnuczków odkrywały swoją przeszłość zatrzymaną w kadrach i artefaktach. Podczas spotkań międzypokoleniowe pary projektowych babć i wnuczków poznawały się, zbierały opowieści, fotografie, przedmioty, pisały listy w przeszłość do babć babć – po to, by w końcu ożywić odkryte historie

Edycja projektu Żołnierze Wyklęci w roku 2019

za pomocą różnych form artystycznych. Powstały: duodram, monolog, audiobook, film, performance, wiersz oraz gazeta, które zaprezentowane zostały podczas finałowego spotkania „Urodziny babci”, jakie odbyło się 11 kwietnia 2019 r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Koninie. Przy wspólnym stole zasiadły projektowe babcie i wnuczki, a także ich rodziny, przyjaciele, dzieci, prawdziwe wnuki i prawdziwe babcie. Twórcami projektu była Agnieszka Gołębiowska i Damian Kruczkowski. Projekt był realizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie przy współpracy z Wielkopolskim Stowarzyszeniem na Rzecz Ratowania Pamięci FRYDHOFF, Studium Filmowym Unikat Film oraz Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

ŚLADAMI ŻYCIOWYCH WYBORÓW GEN. AUGUSTA EMILA FIELDORFA „NILA”

Pod takim tytułem realizowany był projekt poświęcony pamięci o Żołnierzach Wyklętych. Celem tej edycji było przybliżenie uczniom wydarzeń z najnowszej historii naszego kraju poprzez odkrywanie losów gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”. Adresatami byli uczniowie i nauczyciele szkół podstawowych z oddziałami gimnazjalnymi oraz ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego. Realizacja działań projektowych przez uczniów miała na celu kształtowanie postaw patriotycznych oraz rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności uczniów, czyli umiejętności, które znalazły się wśród priorytetów uwzględnionych w kierunkach polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2018/2019. Patronat honorowy nad tegoroczną edycją projektu Żołnierze Wyklęci objęli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzej Duda oraz Wielkopolski Kurator Oświaty – Elżbieta

Leszczyńska. Współorganizatorami projektu byli: Prezydent Miasta Konina, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, Szkoła Podstawowa nr 8 w Koninie i Koniński Dom Kultury. Główną organizatorką projektu była radna Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Zofia Itman. Autorkami projektu edukacyjnego były panie: Aldona Olesiak – nauczycielka konsultantka CDN w Koninie oraz pani Agnieszka Piekarska – nauczycielka SP nr 8 w Koninie. Wykład poświęcony gen. Augustowi Emilowi Fieldorcowi wygłosił dr hab. Piotr Góldyn, prof. UAM. Uczniowie z całej Wielkopolski wykonali prace konkursowe w różnych kategoriach dostosowanych do poziomu edukacyjnego: praca plastyczna, praca literacka, komiks, lapbook. Na tegoroczną edycję konkursu wpłynęło 81 prac. Twórcom najlepszych wręczono nagrody i dyplomy. Otrzymali je także ich nauczyciele oraz dyrektorzy szkół. Wyrażono uzna-

nie za cenną inicjatywę, która sprzyjała rozwijaniu pasji historycznych dzieci i młodzieży, odkrywaniu zainteresowań przeszłością i pogłębianiu wiedzy.

JAK EDUKOWAĆ O HOLOKAUŚCIE I RELACJACH POLSKO-IZRAELSKICH PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ?

Celem projektu było doskonalenie nauczycieli w zakresie wiedzy na temat historii i kultury żydowskiej oraz metodyki nauczania o Holokauście. Projekt obejmował kilka komponentów: seminarium w instytucie Yad Vashem, warsztaty dla uczniów oraz cykl spotkań z edukatorem Alexem Dancygiem z Instytutu Yad Vashem. W dniach 5-13 lutego 2017 r. w Instytucie Yad Vashem odbyło się seminarium dla nauczycieli i edukatorów zaangażowanych w realizację nauczania o Holokauście oraz żydowskiej historii i kulturze. W szkoleniu uczestniczyła konsultantka CDN

Uczestnicy seminarium w Jerozolimie

Spotkanie konińskich nauczycieli z Alexem Dancygiem

w Koninie pani Aldona Olesiak. Seminarium odbywa się cyklicznie w ramach programu „Zachować pamięć. Historia i kultura dwóch narodów” i jest współorganizowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie i Instytut Yad Vashem w Jerozolimie. W ramach szkolenia uczestnicy brali udział w zajęciach, podczas których omawiano tradycje, kulturę, życie żydowskie przed wybuchem II wojny, a także początki izolacji – powstanie pierwszych gett, codzienne życie w getcie. W programie znalazły się także warsztaty z wykorzystaniem dokumentu filmowego i narracji biograficznej, jak również przejmujące spotkanie ze świadkami, ocalałymi z Holocaustu – Jakubem Wekslerem i Aloną Frankel. Szczególne zainteresowanie edukatorów wzbudziły rytuały szabatonowe i wizyta w synagodze, spotkanie z uczniami z jednej z izraelskich szkół oraz zwiedzanie Jerozolimy. Udział w seminarium miał na celu wzbogacenie warsztatu pracy i dawał inspirację do dalszych działań. Jednym z efektów wizyty było przygotowanie warsztatów dla uczniów Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Golinie, gdzie pani Aldona Olesiak zrealizowała cykl zajęć „Golina wielu kultur – Żydzi”. Poprzez realizację przedsięwzięcia młodzież odkrywała wielokulturowe dziedzictwo i przywracała pamięć o mniejszościach zamieszkujących nasz region w przeszłości. Kolejnym efektem nawiązania współpracy z Instytutem Pamięci Męczenników i Bohaterów Holocaustu Yad Vashem było zorganizowanie 28 lutego 2018 r. w Koninie cyklu spotkań z Alexem Dancym – współpracownikiem Instytutu Yad Vashem, historykiem i aktywnym uczestnikiem dialogu polsko-żydowskiego. Alex Dancyg spotkał się z młodzieżą III LO w Koninie, Zespołu Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie oraz nauczycielami i osobami zainteresowanymi relacjami polsko-izraelskimi. Rozmowy z młodzieżą koncentrowały się wokół tematu Zagłady, stosunków polsko-żydowskich oraz budowania nowoczesnych społeczeństw opartych na dialogu i walce ze stereotypami. Alex Dancyg na swoim przykładzie wyjaśnił, co to znaczy mieć podwójną tożsamość narodową. Nie zabrakło pytań o codzienne życie w Izraelu, rozmów na temat stanu wiedzy o wzajemnych uprzedzeniach i stereotypach. Nie zabrakło też pytań o to, czego nasze narody mogą się od siebie nauczyć. Podczas seminarium z nauczycielami pan Alex Dancyg podzielił się informacjami na temat form

pracy i metod prezentowania tematyki żydowskiej, przedstawił przykłady dobrych praktyk realizowanych przez instytut Yad Vashem w Jerozolimie. Organizowanie tego typu projektów służy przede wszystkim odkłamywaniu stereotypów i budowaniu mostów nie tylko międzypokoleniowych, ale także między narodami. Koordynatorką projektu była pani Aldona Olesiak.

TAJEMNICE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

W 2014 roku Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Stowarzyszenie Fala Kultury zaprosiły nauczycieli języka polskiego, wiedzy o kulturze, a także wszystkich zainteresowanych nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na cykl szkoleń oraz działań poświęconych sztuce współczesnej. Odbyły się trzy spotkania z tego cyklu dla nauczycieli. W części adresowanej do uczniów znalazły się dwa konkursy fotograficzne, wśród nich konkurs pod hasłem „Współczesna Pieta”. Stowarzyszenie Fala Kultury, działając na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach priorytetu Edukacja kulturalna programu Edukacja, realizowało zadanie Tajemnice sztuki współczesnej. W czasie szkoleń mających charakter wykładowo-warsztatowy głos zabierały współpracujące ze stowarzyszeniem panie: dr Olga Kłosiewicz – autorka książki „Polska sztuka współczesna przełomu XX i XXI wieku” oraz Gabriela Jarzębowska – trenerka, badaczka i animatorka kultury związana z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej. Zaprezentowano najważniejsze treści publikacji dr Olgi Kłosiewicz, w tym zdefiniowanie sztuki współczesnej, określenie jej ram czasowych, kierunków rozwoju i poruszanej problematyki. Omówiono materiały edukacyjne (książki i dodatek w postaci trzech scenariuszy lekcji) oraz narzędzia internetowe, mogące posłużyć nauczycielom w przygotowaniu ciekawych zajęć o sztuce współczesnej. Nauczyciele wzięli także udział w lekcji pokazowej realizowanej według jednego z trzech przykładowych scenariuszy. Każdy uczestnik otrzymał bezpłatnie publikację i materiały warsztatowe. Koordynatorką projektu była pani Wioletta Poturała.

GRANTY EDUKACYJNE WIELKOPOLSKIEGO KURATORA OŚWIATY (2018)

Granty w roku 2018 realizowane były

w ramach programu wykorzystywania środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach województwa wielkopolskiego przygotowanego w oparciu o monitorowanie potrzeb nauczycieli prowadzone w ramach działań Wydziału Rozwoju Edukacji Kuratorium Oświaty w Poznaniu, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych. Program służył podniesieniu jakości pracy szkół i placówek w zakresie kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży oraz przygotowania nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek województwa wielkopolskiego do realizacji aktualnych zadań polityki oświatowej. Od września do grudnia 2018 r. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie było realizatorem 4 grantów Wielkopolskiego Kuratora Oświaty. Szkolenia odbywały się w placówkach doskonalenia w Koninie, Poznaniu, Kaliszu, Lesznie i Pile. Łącznie przeszkolono 622 nauczycieli, którzy uczestniczyli w 32 wykładach i 34 warsztatach.

Tytuły grantów:

- „Edukacja włączająca oraz praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwarunkowania środowiskowe i ich wpływ na funkcjonowanie ucznia w szkole” (Iwona Hudańska);
- „Jestem świadomym nauczycielem – konstruowanie własnych programów nauczania w świetle podstawy programowej i metodyki pracy. Nowatorstwo, innowacje i eksperymenty pedagogiczne w świetle nowej podstawy programowej i aktów prawnych” (Wioletta Poturała);
- „Kształcenie przedmiotów przyrodniczych w realizacji nowej podstawy programowej. Doświadczenia, eksperymenty, metody badawcze oraz zajęcia terenowe, jako sposoby rozwijania zainteresowań uczniów” (Barbara Jaworowicz, Grażyna Frydrychowicz);
- „Kształtowanie postaw patriotycznych uczniów i umiejętności współpracy w zespole w kontekście rocznic, świąt narodowych, w tym obchodów 100. rocznicy odzyskania Niepodległości przez Polskę” (Piotr Gołdyn, Aldona Olesiak).

Od września do grudnia 2018 r. w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie odbyło się także 16 szkoleń w ramach Grantów Wielkopolskiego Kuratora Oświaty, których realizatorami były placówki doskonalenia w Poznaniu, Kaliszu, Pile i Lesznie. Konsultanci z CDN byli regionalnymi koordynatorami tych form doskonalenia. Koordynatorem grantów z ramienia CDN w Koninie była pani Lidia Kantek.

Inspirując, edukując, motywując, czyli śladami konferencji edukacyjnych organizowanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Aldona Olesiak

nauczyciel konsultant od 2016 roku

Konferencje to jedna z najbardziej popularnych form spotkań przygotowywanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie dla nauczycieli oraz wychowawców szkół i przedszkoli subregionu konińskiego. Dzięki różnorodnej ofercie ułatwiamy zainteresowanym nauczycielom i wychowawcom udział w spotkaniach z udziałem uznanych autorytetów w dziedzinie edukacji, psychologii i pedagogiki oraz rozmowach na istotne tematy wymagające fachowej wiedzy.

Organizując konferencje tematyczne, CDN w Koninie uwzględnia kierunki polityki oświatowej państwa, wyniki diagnozy potrzeb nauczycieli oraz aktualne trendy w edukacji.

W ciągu 30 lat oferowaliśmy bardzo różnorodną problematykę konferencji, która wpisywała się w różne obszary aktywności edukacyjnej.

PROFILAKTYKA

I BEZPIECZEŃSTWO (przykłady)

Mediacje w szkole – uczenie się odpowiedzialności za własne życie i życie wspólnoty szkolnej – to temat konferencji zorganizowanej przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu oraz Centrum Doskonalenia

Nauczycieli w Koninie. Adresatami szkolenia byli dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego, sędziowie, pracownicy sądów, zainteresowani rodzice i młodzież. Spotkanie odbyło się 20 listopada 2018 roku w Młodzieżowym Domu Kultury w Koninie. Podkreślić należy, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego wraz z Wielkopolskim Kuratorem Oświaty, Sądem Okręgowym w Poznaniu i Okręgową Izbą Radców Prawnych w Poznaniu, jako sygnatariusze Wielkopolskiego Centrum Mediacji Szkolnej, Rówieśniczej i Oświatowej, od 2016 roku wspierają działania na rzecz budowania bezpiecznego środowiska szkolnego w Wielkopolsce, sprzyjającego aktywizacji uczniów i rozwojowi ich kreatywności. Samorząd Województwa

Wielkopolskiego finansuje szkolenia dzieci i młodzieży (ze szkół wszystkich typów) w zakresie mediacji w ramach Letnich Akademii Mediacji Szkolnych i Rówieśniczych. Kolejnym etapem jest kierowanie działań do osób dorosłych. Samorząd Województwa – poprzez Departament Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego i podległe mu Centra i Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli – zainicjował systemowe działania na rzecz wprowadzenia do stałej oferty szkoleniowej treści związanych z procesem mediacji. Ten rodzaj wsparcia w placówkach oświatowych ma pokazać, jak ważna jest jakość komunikacji między podmiotami tworzącymi środowisko szkolne. W trakcie konferencji pani Dorota Kinal, Dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego podkreśliła wagę znaczenia mediacji szkolnych i rówieśniczych. Mecenasa Jolanta Kucharzak, koordynator Wielkopolskiego Centrum Mediacji Szkolnej, Rówieśniczej i Oświatowej,

ekspert Rzecznika Praw Dziecka ds. standardów mediacji w szkole zaprezentowała systemowe rozwiązania dotyczące mediacji w wielkopolskiej szkole. Pani Beata Kołuda, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 im. Św. Jana Pawła II w Kłodawie zwróciła uwagę na możliwości wykorzystania mediacji w procesie zarządzania szkołą i rozwiązywania problemów wychowawczych. Nie można mówić o mediacjach rówieśniczych bez samych zainteresowanych. Uczniowie i absolwenci Szkoły Podstawowej nr 1 w Kłodawie zaprezentowali przykłady dobrych praktyk mediacyjnych – mediacji rówieśniczych w subregionie konińskim. W konferencji wzięli udział nauczyciele, pracownicy sądów rejonowego i okręgowego, studenci PWSZ w Koninie oraz uczniowie Zespołu Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie.

Nowoczesna szkoła wobec nowych zagrożeń społecznych – pod takim hasłem została zorganizowana konferencja, która miała miejsce 10 kwietnia 2013 r. Prowadzącą spotkania była sędzia Anna Maria Wesołowska. Zgodnie z życzeniem prelegentki słuchaczy podzielono na trzy odrębne grupy. W pierwszej znaleźli się uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w kolejnej – nauczyciele, w ostatniej – rodzice, opiekunowie, studenci i zainteresowane osoby. W programie konińskiego spotkania, znalazły się następujące zagadnienia: współczesne zagrożenia społeczne, w tym cyberprzemoc, stalking, grooming; wczesna inicjacja seksualna; rola szkoły w przeciw-

działaniu zagrożeniom; prewencja oraz niwelowanie skutków; procedura „Niebieskie Karty”. Pani sędzia opowiadała o istotnych problemach wynikających z nieświadomości prawnej młodzieży i braku edukacji w tym zakresie. Podkreśliła, że wiedzy i profilaktyki nigdy za wiele. Dlatego skierowała apel do nauczycieli, aby w każdej placówce oświatowej, począwszy od przedszkoli, urządzić kąciaki prawne z podstawowymi informacjami w formie zrozumiałej dla odbiorców. Nieco starszych uczniów można zapraszać na lekcje w sądzie, organizować dla nich spotkania z prawnikami i policjantami. Winę za zachowania młodego pokolenia zmierzające w stronę konfliktu z prawem ponoszą dorośli, gdyż często z powodu braku czasu, nieumiejętnego słuchania, lekceważenia i pośpiechu nie dostrzegają sygnałów wysyłanych przez dzieci. Pani sędzia zwracała uwagę na nieograniczony i niekontrolowany przez rodziców dostęp do Internetu (konsekwencją jest uwodzenie dzieci w internetowej sieci), zbyt wczesną inicjację seksualną (i jej wpływ na prostytucję dziecięcą i wczesne macierzyństwo) oraz przemoc rówieśniczą (w tym tzw. cyberprzemoc – agresję elektroniczną). Wystąpienie oparte było o przypadki znane prelegentce z sądowej wokandy, co nadało całości powagi i wiarygodności. Spotkanie z sędzią zorganizowane przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie z pewnością przyczyniło się do rozpropagowania idei szerzenia elementarnej edukacji prawnej wśród dzieci i młodzieży.

W nurt działań profilaktycznych wpisała się konferencja o zasięgu wojewódzkim *Dopalacz – zdradliwy (M)ocarz*, która odbyła się 23 listopada 2015 r. Jej organizatorami byli: Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie oraz Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodo-

wego i Ustawicznego w Koninie. Patronat honorowy objął Wielkopolski Kura-

tor Oświaty. Konferencja zgromadziła około 900 słuchaczy. Byli to uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a także studenci. Pierwszym punktem konferencji była projekcja krótkiego filmu o charakterze edukacyjnym zatytułowanego „Kolekcjonerzy mocnych wrażeń (Moda na dopalacze)”. Po filmie nastąpiły wystąpienia prelegentów. Jako pierwszy głos zabrał dr hab. Krzysztof Andrzej Wojcieszek z Pedagogium Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie. Przedmiotem wystąpienia były zagadnienia związane z profilaktyką. Omówił kilka programów profilaktycznych realizowanych w Polsce i innych krajach. Podczas kolejnego wystąpienia zaprezentowano działania Wydziału Prewencji, Zespołu ds. Prewencji Kryminalnej, Nietletnich i Patologii Komendy Miejskiej w Koninie. Aspirant sztabowa Iwona Majkowska skupiła się w swojej prezentacji na dwóch obszarach. Pierwszym z nich były inicjatywy PaT – programu profilaktycznego „Profilaktyka a Ty”. W kolejnej natomiast części swojego wystąpienia pani Majkowska przybliżyła zebranym akcje, jakie podejmowała konińska policja w zakresie profilak-

tyki. Dotyczyły one przede wszystkim bezpieczeństwa dzieci podczas ferii i wakacji. Były to również akcje wspierające działania profilaktyczne i resocjalizacyjne, jak na przykład „Wietrzeń szafy – nowym startem dla MONARU”. Kolejne wystąpienie radcy prawnego Mikołaja Kasprzaka poświęcone było tematowi „Odpowiedzialność prawna osób zażywających oraz rozpowszechniających środki psychoaktywne”. Natomiast przedstawiciel Służby Celnej Grzegorz Czerniewicz wyjaśnił rolę Służby Celnej w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych zamiast leków.

WYCHOWANIE (przykłady)

9 listopada 2017 r. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie wspólnie z Centrum Profilaktyki Społecznej zorganizowało konferencję *„Zawierany” świat ponowoczesności, czyli o wartościach wychowania w granicach i normach*. Była ona skierowana do nauczycieli, psychologów, pedagogów szkolnych, rodziców, a także pracowników instytucji samorządowych (PCPR, MOPS-GOPS, poradnie pedagogiczno-psychologiczne, placówki opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne). O pułapkach ponowoczesności i ich konsekwencjach dla społecznego funkcjonowania rodziny mówił dr hab. Mariusz Jędrzejko, prof. Wydziału Pedagogicznego Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku. Następnie pani Agnieszka Taper omówiła kluczowe błędy rodziców dotyczące wychowania. Na koniec pan Maciej Szczodrowski omówił nowe zachowania ryzykowne i zaburzenia behawioralne związane z cyberprzestrzenią. Trenerzy w dynamiczny i angażujący uczestników sposób przedstawili problemy, które nurtują współczesnych

Dr hab. Mariusz Jędrzejko

nauczycieli i rodziców. W trakcie spotkania zwrócono uwagę na przyczyny zachowań ryzykownych i uzależnień wśród młodzieży. Prowadzący podkreślili, że zachowania te najczęściej wynikają z podważania znaczenia tradycji, promocji konsumpcyjnego modelu życia oraz rozwoju uzależnień.

W dniach 19 marca 2015 r. odbyła się konferencja *Wielokulturowość, ciągle zmagania...* przygotowana przez CDN w Koninie wspólnie ze Stowarzyszeniem Naukowo-Kulturalnym SZTETL KONIN, Młodzieżowym Domem Kultury w Koninie, Miejską Biblioteką Publiczną w Koninie, Wyższym Seminarium Duchownym Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim oraz Miejską Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Koninie. Honorowy patronat objął Prezydent Miasta Konina i Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, a patronat medialny – Radio Konin. Uroczystość rozpoczął występ dzieci z Przedszkola nr 12 w Koninie, które przedstawiły taniec indiański oraz

przygotowane przez instruktora Mariusza Urbaniaka prezentacje małych i młodych piosenkarzy z MDK. Konferencja poświęcona była problemom edukacyjnym dziecka emigranta polskiego. Uczestnicy próbowali odpowiedzieć na pytanie: jak my i nasze dzieci jesteśmy oceniani i odbierani przez inne narody. Problem emigracji dziecięcej nie był wcześniej poruszany na naszym terenie. Jest to temat nam szczególnie bliski. Dlaczego? W środowisku konińskim coraz więcej dzieci wyjeżdża poza granice kraju. Głównie jest to spowodowane emigracją zarobkową ich rodziców. Dużo dzieci po wieloletnim pobycie za granicą przyjeżdża do kraju. Udział w konferencji miał pomóc rodzicom, nauczycielom, pedagogom w podjęciu działań wspierających dzieci w adaptowaniu się do nowych warunków, a także naświetlić problemy młodych ludzi i ich możliwości odnalezienia się w nowej rzeczywistości szkolnej

NOWE TRENDY W EDUKACJI (przykłady)

Od kultury nauczania do kultury uczenia się – ta konferencja odbyła się 16 listopada 2017 r. w Koninie. W jej trakcie nauczyciele, dyrektorzy placówek oświatowych, ale także i młodzież mieli okazję wysłuchać dwóch wystąpień przygotowanych przez dr Marzenę Żylińską – „Co rodzice, wychowawcy i nauczyciele o procesach uczenia się wiedzieć powinni?” i Bożenę Będzińską-Wosik – „Szkoła w drodze. Zmiana z punktu widzenia dyrektora szkoły”. Obie panie są inicjatorkami i propagatorkami akcji „Budząca się szkoła”, ru-

chu związanego z oddolnym procesem reformowania szkoły.

Podczas konferencji szukano odpowiedzi m.in. na pytania: Jak pomóc nauczycielom odejść od kultury nauczania i pouczania i przejść do kultury uczenia się? Jak tworzyć środowisko dydaktyczne, w którym mogą zachodzić procesy uczenia się? Dlaczego uczniowie mają robić to, co ich interesuje dopiero po lekcjach? Dlaczego mają iść „po śladzie” zamiast samodzielnie myśleć, eksperymentować i szukać własnych rozwiązań? Prelegentki w swoich wystąpieniach przypominały, że sercem szkoły są lekcje. Jeśli naprawdę zależy nam na zmianie systemu edukacji, to musimy zmienić to, co dzieje się na obowiązkowych zajęciach. Niedostrzeganie potrzeby autonomii i kreatywności wydaje się być przyczyną wielu problemów, z jakimi borykają się dziś nauczyciele. Dlatego namawiano nauczycieli, by odeszli od tradycyjnej metodyki i dydaktyki i szukali nowych, bardziej efektywnych i sprzyjających rozwojowi uczniów rozwiązań. W kulturze uczenia się uczniowie nie tylko są na lekcjach aktywni, ale przejmują również odpowiedzialność za swój proces uczenia się. To ogromna różnica, czy świat poznają samodzielnie, czy z drugiej ręki, jakby „przez szybę”. Nowa kultura edukacyjna, w której uczniowie aktywnie się uczą, wymaga zadań otwartych, umożliwiających głębokie przetwarzanie informacji i rozwijanie kreatywności, bazujących na uczniowskiej autonomii i zachęcających do (prawdziwej) współpracy. Wystąpienia oraz poruszane podczas konferencji tematy skłoniły wszystkich do refleksji oraz stanowiły inspirację dla uczestników do podjęcia działań w kierunku transformacji kultury szkolnej: od opartej na przekazie wiedzy – do opartej na rozwoju.

5-6 czerwca 2019 r. we współpracy w Miastem Konin oraz Młodzieżowym Domem Kultury w Koninie zorganizowaliśmy po raz pierwszy Koniński Kongres Edukacyjny pod hasłem *Szko-*

Dr Marzena Żylińska z apelem o rozwijanie kultury uczenia się

la Moich Marzeń. Było to spotkanie pasjonatów, ludzi gotowych na zmiany, szukających nowych dróg w edukacji. Pierwszy dzień rozpoczęła sesja dramy dotycząca wspólnej wizji i celów zmiany w szkołach Konina i powiatu, którą poprowadziła Aleksandra Chodasz. W jej trakcie uczestnicy stworzyli obraz rzeczywistości, jaka jest, a następnie sformułowali wizję idealnej edukacji. W drugiej części kongresu można było wysłuchać fachowców z różnych dziedzin: Krzysztof Zajaczkowski – Dyrektor ds. Edukacji w Drumduan School w Forres w Szkocji opowiedział o alternatywnej szkole oferującej edukację poprzez doświadczenie, sztukę, zajęcia praktyczne, kładącej nacisk na rozwój kreatywności, współpracy oraz indywidualnego potencjału każdego ucznia; dr hab. Lech Mankiewicz – Prezes Fundacji Edukacja dla Przyszłości (polskiej wersji Khan Academy), fizyk, astrofizyk, Dyrektor Centrum Fizyki Teoretycznej PAN podkreślił, że w dobie rewolucji technologicznej szkoła przestaje być miejscem, gdzie zdobywa się wiedzę akademicką; Ewa Radanowicz – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Radowie Małym, zarządzanej według autorskiego programu, która w 2016 r. została członkiem międzynarodowej sieci Ashoka Changemaker Schools i otrzymała tytuł „Szkoły z mocą” opowiedziała o swojej wyjątkowej placówce; mgr Robert Bielecki – nauczyciel i wykładowca, pedagog, dydaktyk, neurodydaktyk mówił o roli mózgu w procesie edukacji. Poinformował między innymi, że najlepszą motywacją dla ucznia jest poczucie sensu, ważności i autentycznego zaangażowania. Drugi dzień rozpoczął Open Space Technology – plan działania. Uczestnicy kongresu wypracowali tematy dotyczące zmian

w edukacji – między innymi: jak pomóc najsłabszym uczniom, szkoła bez egzaminu, lekcje religii, profil szkoły a lokalny biznes. Następnie powstały raporty z rozmów wraz z wnioskami i chętni zgłosili konkretne plany działań na najbliższe kilka dni. Kongres zgromadził przedstawicieli samorządu, dyrektorów szkół i przedszkoli, aktywistów działających oddolnie na rzecz idei nowej edukacji, nauczycieli, rodziców oraz młodych ludzi.

SZKOLNICTWO ZAWODOWE (przykłady)

Rok szkolny 2014/2015 był ogłoszony Rokiem Szkoły Zawodowców. W nawiązaniu do priorytetu edukacyjnego, 26 marca 2015 r. została zorganizowana konferencja pod hasłem **Rok Szkoły Zawodowców**. Konferencję objął patronat honorowy Wielkopolski Kurator Oświaty pani Elżbieta Walkowiak. Celem było promowanie działań usprawniających szkolnictwo zawodowe, w tym dopasowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, uelastycznienie ścieżek zdobywania kwalifikacji, pomoc uczniom i rodzi-

com w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej, wsparcie kadry szkół w profesjonalnej realizacji zadań, poprawa funkcjonowania systemu egzaminowania, podniesienie atrakcyjności kształcenia zawodowego oraz poprawa jego jakości i efektywności. CDN Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie przygotowała stoisko prezentujące zgromadzoną literaturę w obszarze kształcenia zawodowego wraz z opracowaną bibliografią.

W dniu 26 kwietnia 2016 r. w Zespole Szkół Ekonomicznych w Słupcy odbyła się konferencja nt. **Kształcenie zawodowe a rynek pracy** zorganizowana przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Głównymi jej celami było dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz określenie oczekiwań przedsiębiorców w stosunku do absolwenta i współpracy: szkoła – przedsiębiorca – szkoła, a także tworzenie warunków do wymiany doświadczeń między pracodawcami a szkołami zawodowymi. Odbiorcami konferencji byli uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nauczyciele doradcy zawodowi uczący w gim-

nazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, a także pedagogów oraz dyrektorzy szkół III i IV etapu edukacyjnego.

EDUKACJA PATRIOTYCZNA I OBYWATELSKA (przykłady)

12 kwietnia 2012 r. odbyła się konferencja popularnonaukowa **Zbrodnia Katyńska – Świadomość i Pamięć**, której celem było upamiętnienie Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej przypadającego 13 kwietnia, w rocznicę opublikowa-

nia przez Niemcy w 1943 roku informacji o odkryciu w Katyniu pod Smoleńskiem w Rosji masowych grobów oficerów Wojska Polskiego zamordowanych przez NKWD w 1940 roku. W charakterze prelegentów wystąpiło sześciu doktorów z różnych regionów kraju z następującymi wykładami: dr Witold Wasilewski (Warszawa): „Zbrodnia – tajemnica – kłamstwo. Główne wątki sprawy katyńskiej 1940-1992”, dr Patryk Tomaszewski (Toruń): „Zbrodnia Katyńska jako element budzenia świadomości patriotycznej Polaków w prawicowej refleksji politycznej po 1989 r.”, dr Elwira Jeglińska (Ślesin): „Literackie sposoby wyrażania żalu i przeżywania żałoby mordu katyńskiego”, dr Grzegorz Łęcicki (Warszawa): „Zbrodnia Katyńska a życie i posługa księdza Zdzisława Peszkowskiego”, dr Marek Białokur (Opole): „Zbrodnia Katyńska w podręcznikach szkolnych po roku 1989”, dr Jarosław Durka (Myszków): „Zbrodnia Katyńska w świadomości młodzieży”. Konferencji i działaniom jej towarzyszącym przyświecała idea, aby nie zapomnieć naszych bohaterów. Byli to bohaterowie wywodzący się z całej Polski, często z małych miasteczek czy wsi, nasza polska inteligencja, kwiat intelektualny Polski przedwojennej. Konferencja bardzo przyczyniła się do utrwalania wizerunku ofiar Zbrodni Katyńskiej w zbiorowej pokoleniowej pamięci mieszkańców Konina.

Czym jest patriotyzm? Czy wychowujemy do patriotyzmu? Jak wygląda patriotyzm czasu pokoju? Na te i wiele innych pytań próbowano odpowiedzieć podczas konferencji popularnonaukowej **Wychowanie do patriotyzmu**, która odbyła się 9 listopada 2016 r. Zorganizowana została we współpracy Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie i Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Golinie. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Burmistrz Gminy Mirosław Durczyński. Pierwszy wykład „Patriotyzm jako wartość i postawa” poparty barwną i ciekawą prezentacją multimedialną wygłosił dr hab. Piotr Gołdyn z CDN. Kolejna prelekcja, przygotowana przez dra Patryka Tomaszewskiego z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu poświęcona była rozważaniom na temat „Patriotyzm czy patriotyzmy? Rzecz o postrzeganiu miłości ojczyzny”. Jako trzeci wystąpił dr Jarosław Durka z Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Częstochowie, który wykładem „Wychowanie do wartości wczoraj i dziś na

przykładzie Franciszka Nadrowskiego i szkoły w Myszkowie” przybliżył zebranych postacią niezwykłego patrioty pracującego w myszkowskiej szkole. Następnym punktem programu był montaż słowno-muzyczny „Wolna, niepodległa, nasza” przygotowany przez gimnazjalistów z Gminy pod opieką pań: Aldony Olesiak, Agnieszki Piekarskiej, Justyny Sieczkowskiej oraz pana Jana Kasprzaka. O niezwykle wysokim poziomie występu świadczą łzy wzruszenia w oczach słuchaczy i po zakończeniu widowiska niezwykle długie owacje na stojąco. Po występie wszyscy wspólnie śpiewali pieśni patriotyczne, które zaaranżował nauczyciel muzyki pan Michał Przybylski. Cała uroczystość była lekcją patriotyzmu nie tylko dla obecnej na niej młodzieży, ale też dla wszystkich zebranych gości.

DYDAKTYKA I METODYKA PRACY (przykłady)

Montessori” wygłosiła pani Agnieszka Szczesiak. Podkreśliła, że Montessori to świat, w którym dorosły jest partnerem dla dziecka na jego drodze rozwojowej. Warsztaty Montessori prowadziła kadra Przedszkola „Akademia Smyka”, pokazując przykłady rozwiązań i sposoby pracy z dzieckiem według pedagogiki Montessori. Kolejny wykład: „Nagradzać czy karać?” wygłosiła Katarzyna Gąsior-Kulej. Uczestnicy dowiedzieli się, jak wspierać wewnętrzną motywację dziecka, jakie ma ono potrzeby i jakie zachowania mogą się pojawić na różnych etapach jego rozwoju, jak mądrze wykorzystywać nagrody i jakie stosować konsekwencje, jak to robić, by nie zabić naturalnego potencjału dziecka i jego wewnętrznego pędu do rozwoju. Z kolei podczas warsztatu „Nagradzać czy karać?” Katarzyna Gąsior-Kulej pokazała, jak zdiagnozować problem i jak znaleźć najlepsze w danej sytuacji rozwiązanie, a także jak wspierać dziecko

z trudnymi zachowaniami, omówiła też przykładowe techniki pomocne w sytuacji trudności emocjonalnych, zachowań problemowych, obniżenia samo-kontroli. Postawiła również pytanie, czy stosować nagrody i konsekwencje, a jeśli tak, to w jaki sposób. Warsztaty robotyki z kolei prowadziła firma TwójRobot.pl, podczas których dzieci i dorośli uczyli się programowania i kodowania poprzez zabawę. Natomiast Katarzyna Dworaczyk wygłosiła wykład „Porozumienie bez przemocy”. Konferencji „Dlaczego wybieram Montessori” towarzyszyła wystawa wybranej literatury w obszarze tematów konferencji wraz z zestawieniami bibliograficznymi przygotowana przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną w Koninie.

15 kwietnia 2015 r. nauczyciele ze szkół powiatu tureckiego zostali zaproszeni na konferencję pod hasłem *Nauczyciel uczy się*. Kwieciowa konferencja była miejscem wymiany doświadczeń, inspirujących odkryć i prezentacji dobrych praktyk. W Polsce korzystanie z różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli nie jest obowiązkowe i często jest łączone wyłącznie z systemem awansu zawodowego. Współcześnie praca nauczyciela coraz bardziej nasycona jest zadaniami wymagającymi elastyczności, inicjatywy, twórczego rozwiązywania problemów. Nauczyciel musi zdobywać, rozwijać nowe kompetencje, takie jak: świadoma i skuteczna komunikacja, zarządzanie sobą w czasie, kontrola stresu, pozytywne myślenie, proaktywność. Bogactwo i zróżnicowanie form organizacyjnych doskonalenia nauczycieli sprawia, że samodoskonalenie jest dobrem ogólnodostępnym. Uczestnicy konferencji zostali

Konferencja *Dlaczego wybieram Montessori* odbyła się 21 stycznia 2017 r. Jej organizatorem było Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie wraz z Przedszkolem „Akademia Smyka”, firmą TwójRobot.pl, a także Ośrodkiem Psychoterapii i Psychoedukacji Verbum. Adresatami tego wydarzenia byli nauczyciele, rodzice oraz dzieci. Uczestnikami mogli być również wszyscy ci, którzy są zainteresowani indywidualnym podejściem do rozwoju dziecka i rodziny. Konferencja połączona była z warsztatami metodycznymi odbywającymi się w czterech grupach tematycznych oraz warsztatami dla dzieci. Wykład poświęcony „Metodzie

również zapoznani z Raportem Talis 2013 „Polscy nauczyciele i dyrektorzy na tle międzynarodowym” – z częścią dotyczącą doskonalenia zawodowego nauczycieli. Następnie Agnieszka Graczyk, nauczyciel bibliotekarz z CDN PBP w Turku omówiła e-learning jako alternatywę dla tradycyjnego kształcenia. Według statystyk nauczyciele coraz chętniej korzystają z e-learningu w procesie samodoskonalenia. Korzystają z bogatej oferty szkoleń, chwalcąc możliwość uczestniczenia w doskonaleniu bez ponoszenia kosztów dojazdu i możliwość samodecydowania o tym, kiedy i gdzie „odrobią pracę domową”. Pani Agnieszka podzieliła się osobistymi doświadczeniami z wykorzystania e-learningu. Kolejny prelegent Bartosz Machul, dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli EDU-MACH w Ciechanowie przedstawił ofertę szkoleń e-learningowych dostępnych na platformie www.edumach.pl dedykowanych nauczycielom. Zachęcał uczestników konferencji do podjęcia wyzwania i zapisania się na szkolenia e-learningowe w okresie wakacyjnym.

ROZWIJANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH (przykłady)

li edukacyjne klucze do przyszłości ucznia. W konferencjach uczestniczyli nauczyciele nauczania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej. Spotkania prowadziła doradca metodyczna pani Lidia Drop. Proponowane zajęcia pozwoliły nauczycielom i wychowawcom pogłębić wiedzę i rozwinąć umiejętności w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także doskonaląc kompetencje wychowawcze i profilaktyczne w pracy z uczniem i jego rodzicami. Ponadto nauczyciele mogli obejrzeć po konferencji wystawę nowości wydawniczych. Wybrane publikacje korespondowały z problematyką konferencji. Podzielne zostały na grupy tematyczne: ewaluacja – jakość edukacji, edukacja, nowoczesne technologie informacyjne w służbie edukacji, wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia, problemy psychologiczno-pedagogiczne, ojciec obecny w życiu dzieci, wypalenie zawodowe nauczycieli.

Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół w powiecie konińskim – pod takim hasłem 24 czerwca 2015 r. została zorganizowana konferencja podsumowująca

gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. Przystąpienie do projektu „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół w powiecie konińskim” było kolejną inicjatywą zorientowaną na podniesienie poziomu efektywności zarządzania systemem oświaty. Przez półtora roku realizowano działania ułatwiające wprowadzenie do systemu oświaty nowego modelu doskonalenia nauczycieli dostosowanego do rzeczywistych potrzeb placówek oświatowych. Plan wspomagania pracy szkół opierał się na współdziałaniu placówek uczestniczących w projekcie ze szkolnym organizatorem rozwoju edukacji pełniącym rolę moderatora i konsultanta. Pod jego okiem stworzone zostały płaszczyzny współpracy przedmiotowej między placówkami służące wykorzystaniu potencjału różnych instytucji, w tym placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych. Przygotowane zostały również spójne z rozwojem szkół plany wspomagania obejmujące: diagnozę potrzeb, planowanie i realizację konkretnych działań (warsztaty, szkolenia, konsultacje), pomoc nauczycielom we wdrażaniu zmian

7 września 2012 r. w Szkole Podstawowej nr 3 w Słupcy w ramach Konińskich Spotkań Edukacyjnych odbyły się konferencje problemowo-metodyczne pod hasłem **Rozwijanie kompetencji kluczowych w procesie uczenia, czy-**

realizację projektu adresowanego do kadry pedagogicznej placówek oświatowych regionu konińskiego. Wzięło w nim udział 600 nauczycieli z 40 szkół reprezentujących wszystkie szczeble edukacji, tj. przedszkola, podstawówki,

oraz ewaluację podjętych działań.

TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE W EDUKACJI (przykłady)

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie we współpracy z Kuratorium Oświaty w Poznaniu w dniu 5 grudnia 2017 r. było realizatorem konferencji pt. **Aktywna tablica w praktyce**. Celem konferencji była prezentacja *Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”*, poznanie zasobów aktywnej tablicy i możliwości wykorzystania nowych technologii oraz wymiana dobrych praktyk. W konferencji łącznie udział wzięło 142 nauczycieli z 72 szkół (na 83) ze wskazanej przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu bazy szkół.

7 kwietnia 2017 r. odbyła się konferencja pod hasłem **Edukacja informatyczna w szkole – dziś i jutro**. Jej głównym celem było przygotowanie nauczycieli do zmian zachodzących w edukacji, a wynikających z postulatu upowszechniania nowych technologii w dydaktyce oraz wdrażania programowania na wszystkich etapach kształcenia. Z uwagi na dość szeroki zakres tematyczny zaproszono do udziału dyrektorów i nauczycieli wszystkich przedmiotów różnych typów szkół i placówek oświatowych, choć zdecydowanie zdominowali uczestników pedagogów ze szkół podstawowych. Wśród prelegentów gościliśmy wyjątkowych gości: dr Annę Beatę Kwiatkowską – współautorkę nowej podstawy programowej z informatyki oraz profesora Lecha Mankiewicza – propagatora „Khan Akademii” w Polsce.

Anna Beata Kwiatkowska przedsta-

wiła założenia nowej podstawy programowej, podkreślając, że po raz pierwszy w historii polskiej edukacji informatyka zyskała rangę przedmiotu nauczanego we wszystkich klasach szkoły podstawowej i w nowej reformie – ponadpodstawowej. Wyjaśniła, że celem zmian jest głównie odpowiedź na potrzeby cywilizacyjne, stąd postulat, aby do

na swoich zajęciach.

Z kolei profesor Lech Mankiewicz poprowadził słuchaczy w barwną podróż historii wielkich przełomów cywilizacyjnych, podkreślając nieuchronność zmian i konieczność adaptacji technologicznej przez człowieka. Opisał działania, jakie podejmuje z zespołem w celu udostępnienia polskim internau-

grona cyfrowych konsumentów i cyfrowych specjalistów, jakich kształci obecnie szkoła, dołączyła grupa cyfrowych twórców, jakich powinniśmy wychować dzięki zmianom w podstawie programowej z informatyki. Szeroko omawiała zagadnienie myślenia komputacyjnego, które w ministerialnym dokumencie jest rozumiane jako umiejętność rozwiązywania problemów z różnych dziedzin oraz świadome wykorzystanie metod i narzędzi informatycznych. Duży blok w wystąpieniu prelegentki zajęła kwestia nauki programowania oraz narzędzi, jakie nauczyciel może wykorzystać

tom zasobów edukacyjnych „Khan Academy” oraz trudności, jakie wynikają chociażby z respektowania autorskich praw majątkowych. Pokazał uczestnikom ciekawe przykłady oddolnych inicjatyw edukacyjnych, np. grupy Superbelfrzy RP. Druga część konferencji miała charakter wymiany doświadczeń poświęconej stosowaniu edukacji informatycznej w edukacji wczesnoszkolnej, humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej. Swoimi uwagami dzielili się nauczyciele praktycy. Dariusz Mielnicki ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Koninie z ogromną pasją opowiadał o sposobach

zainteresowania dzieci nauką programowania i sukcesach swoich uczniów w tej dziedzinie. Konsultantki CDN – Barbara Jaworowicz i Wioletta Poturła omawiały przykłady zastosowania na zajęciach przedmiotów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych konkretnych narzędzi informatycznych i uzyskiwane dzięki temu efekty w procesie nauczania. Konferencja dla środowiska nauczycieli subregionu konińskiego była ciekawym wydarzeniem przybliżającym nie tylko trendy w zakresie edukacji informatycznej, ale także istotę wdrażanych zmian, tym bardziej, że o ich szczegółach można było usłyszeć od specjalistów w tej dziedzinie.

WDRAŻANIE PODSTAW PROGRAMOWYCH (przykład)

W dniach 21, 22 i 24 kwietnia 2017 r. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zorganizowało konferencje metodyczne *Reforma oświaty i wdrażanie nowej podstawy programowej* dla

dyrektorów, nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów szkolnych wszystkich typów szkół i placówek oświatowych subregionu konińskiego. Uczestniczyło w nich łącznie 2399 osób. Podczas spotkań przedstawiono informacje o przedmiotach ogólnych i zawodowych, a także o możliwości kontynuacji nauki na wyższych poziomach edukacyjnych (szkoła branżowa I stopnia 3-letnia i II stopnia 2-letnia, technikum 5-letnie, liceum ogólnokształcące 4-letnie i szkoły policealne). Zasygnalizowano także zmiany wprowadzone ustawą „Prawo oświatowe” z dnia 14 grudnia 2016 r. dotyczące doradztwa zawodowego w szkole. Kolejnym omawianym zagadnieniem było wychowanie oraz tworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole. Omówiono definicję wychowania, podkreślając rolę wartości w wychowaniu. Przedstawiono zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, rolę wychowawczą szkoły określoną jako podstawowy cel polityki oświatowej państwa. Uwagę słuchaczy skupiły zmiany systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także po-

radnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Przedstawiono poziomy diagnozy funkcjonalnej, podkreślając wzrost kompetencji szkoły i jej rolę w rozpoznawaniu potrzeb uczniów na poziomie szkoły (80%), a także zwiększenie kompetencji dyrektora szkoły w zakresie dostosowywania procesu kształcenia oraz planowania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a ponadto zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Druga część konferencji poświęcona była omówieniu zmian obowiązujących w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego, specjalnego oraz zawodowego. Nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni dokonali analizy porównawczej obecnej i poprzedniej podstawy programowej w odniesieniu do konkretnych przedmiotów oraz omówili zalecenia dotyczące wdrażania nowych regulacji. Prelegenci zasadniczo przekazywali informacje, które pozyskali podczas konferencji przedmiotowych zorganizowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Konińskie Spotkania Edukacyjne w Ośrodku/ Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Po wejściu do szkół zmiany strukturalnej i programowej (1999) oraz rozporządzenia o awansie zawodowym nauczycieli (2000), a także wprowadzeniu egzaminów zewnętrznych (sprawdzianu po szkole podstawowej oraz egzaminu po gimnazjum i matury 2005) zaistniała wśród nauczycieli większa potrzeba doskonalenia kompetencji zawodowych. Zmiany programowe wymuszały na nauczycielach opracowanie własnych programów autorskich w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego, a także dostosowanie treści programowych do potrzeb indywidualnych uczniów, środowiska oraz warunków szkolnych i kompetencji własnych. Wiedza przedmiotowa przekazywana miała być uczniom w sposób holistyczny, zatem pojawił się wymóg korelowania treści międzyprzedmiotowych. Należało również zmienić podejście w ocenianiu uczniów z uwzględnieniem ścieżki ich indywidualnego rozwoju, a także w sposobie komunikowania się z uczniami i komunikowania ich osiągnięć, a przede wszystkim uczynić ucznia odpowiedzialnym za własny rozwój – dzięki trafnie sformułowanej informacji zwrotnej i doskonaleniu umiejętności planowania własnej pracy, a także dzięki wdrożeniu oceniania kształtującego. Poza tym ważnym aspektem transformacji była zmiana szkoły i nauczycieli od wewnątrz poprzez wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli (WDN). Był to bardzo aktywny czas pracy dla kadry pedagogicznej. Poza tym wymogi prawne stawiane nauczycielom będącym w procedurze awansu na poszczególne stopnie zawodowe skłaniały nauczycieli do wykazywania się nowatorstwem pedagogicznym, przykładami własnych rozwiązań metodycznych, wychowawczych i profilaktycznych, posługiwaniem się nowymi technologiami informacyjnymi, a także doskonaleniem własnego rozwoju zawodowego. Nauczyciele – mając świadomość otaczających ich zmian, określonych potrzeb środowiska szkolnego, a także świadomość aktualnego stanu wiedzy i własnych umiejętności – chętnie uczestniczyli w formach doskonalenia i doradztwa organizowanych przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

W Ośrodku poszukiwano atrakcyjnych pod względem treści form doskonalenia,

które odpowiadałyby na potrzeby organizacyjne i edukacyjne nauczycieli. W 2002 roku pojawiła się nowa formuła spotkań z nauczycielami – **Konińskie Spotkania Edukacyjne** zainicjowane przez dyrektora Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie Elżbietę Siudaj-Pogodską, która przez wiele lat przewodziła konferencjom i wraz z wicedyrektorem Janiną Jankowską czuwała nad ich sprawnym przebiegiem. Koordynatorem Konińskich Spotkań Edukacyjnych w kolejnych latach była Joanna Suchacka, konsultant Pracowni Informacji Pedagogicznej i Wydawnictw, następnie Małgorzata Pogodska, konsultant i kierownik Pracowni Kształcenia Ustawicznego, a od dwóch lat – Iwona Hudańska, konsultant, kierownik Pracowni Informacji Pedagogicznej i Doradztwa. W ramach KSE odbywały się liczne konferencje przedmiotowo-metodyczne dla nauczycieli różnych specjalności. Nauczyciele doradcy metodyczni i konsultanci w trakcie spotkań omawiali ważne zagadnienia wynikające z wniosków z przeprowadzonego mierzenia jakości pracy szkół, także z rekomendacji nadzoru pedagogicznego ogłoszonych przez Kuratorium Oświaty, oraz własnych (konsultanckich i doradczych) wniosków uwzględniających diagnozę potrzeb edukacyjnych nauczycieli. Konferencje metodyczne dla nauczycieli w ramach Konińskich Spotkań Edukacyjnych odbywały się dwukrotnie w roku szkolnym. Z czasem określane też były mianem jesiennych i wiosennych konferencji metodycznych. Kierowane były do nauczycieli różnych specjalności i typów szkół oraz wszystkich poziomów edukacyjnych, a także do dyrektorów szkół z terenu byłego województwa konińskiego (miasto Konin i powiaty: koniński, kolski, turecki i ślpecki).

Pierwsze Konińskie Spotkania Edukacyjne pod hasłem „Edukacja dziś i jutro” odbyły się 19–20 kwietnia 2002 roku wraz z towarzyszącymi im konferencjami metodycznymi i targami edukacyjnymi. Wszyscy pracownicy aktywnie uczestniczyli w organizacji i przebiegu tych przedsięwzięć. W czasie konferencji odbyło się 85 spotkań, w których wzięło udział 1213 nauczycieli i dyrektorów. Swoje publikacje (programy, podręczniki, opracowania metodyczne) zaprezentowały 23 profesjonalne wydawnictwa

Iwona Hudańska
nauczyciel doradca w latach 1989–1998
nauczyciel konsultant od 1998 roku

z całej Polski i 2 Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli z Wielkopolski (Poznań i Kalisz).

W roku szkolnym 2002/2003 odbyły się kolejne edycje KSE. W dniach od 26 do 29 sierpnia 2002 r. odbyła się inauguracyjna nowy rok szkolny konferencja metodyczna dla nauczycieli w ramach **II Konińskich Spotkań Edukacyjnych**. Tematyka wiodąca spotkań była następująca:

1. Planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej w roku szkolnym 2002/2003.
2. Ocenianie osiągnięć uczniów – jako istotny element nauczycielskiego planu dydaktyczno-wychowawczego.
3. Ocena funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu oceniania.
4. Kształcenie ustawiczne nauczycieli w propozycjach form doskonalenia zawodowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

W konferencjach uczestniczyło 3119 nauczycieli w trakcie 95 spotkań.

Kolejne, wiosenne konferencje przeprowadzone zostały w ramach **III Konińskich Spotkań Edukacyjnych** w terminie od 13 maja do 6 czerwca 2003 r. Tematy zależały od poszczególnych grup odbiorców:

1. Rola nauczyciela wychowawcy

w stymulowaniu wszechstronnego rozwoju uczniów – podstawowym zadaniem szkoły.

2. Rola nauczyciela i wychowawcy szkoły ponadgimnazjalnej w stymulowaniu wszechstronnego rozwoju uczniów.
3. Monitorowanie postępów w rozwoju dziecka.
4. Standardy przygotowania i doskonalenia się nauczycieli.
5. Kształcenie ustawiczne nauczycieli w krajach Unii Europejskiej.
6. Doradca zawodowy w szkole (przedszkolu).

W roku szkolnym 2003/2004, zgodnie z uznaną przez środowisko nauczycielskie tradycją, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zaplanował konferencje dla nauczycieli i dyrektorów szkół z terenu subregionu konińskiego, tj. miasta Konina i powiatów: konińskiego, kolskiego, tureckiego, słupeckiego. Pierwsza tura konferencji jesiennych została przeprowadzona we wrześniu 2003 roku, kolejne (wiosenne) w ramach **IV Konińskich Spotkań Edukacyjnych** zaplanowane zostały na kwiecień 2004 rok. Osobami prowadzącymi byli nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni ODN-u.

Konferencje wrześniowe w ramach **V Konińskich Spotkań Edukacyjnych** były inauguracją nowego roku szkolnego. Zrealizowane zostały w terminie 19–26 września 2003 roku. Tematyka wiodąca konferencji uzależniona była od poziomu nauczania:

1. Planowanie pracy dydaktycznej w przedszkolu na bazie projektu nowej podstawy programowej.
2. Planowanie dydaktyczne w kontekście wyników sprawdzianów i egzaminów ze szczególnym uwzględnieniem oceniania osiągnięć uczniów.
3. Założenia egzaminu maturalnego 2005.
4. Diagnoza stanu przygotowania absolwentów gimnazjum do podjęcia nauki w szkole ponadgimnazjalnej w kontekście wyników egzaminów gimnazjalnych (Raport).
5. Rozwój zawodowy nauczycieli – potrzeba planowania rozwoju.
6. Oferta edukacyjna Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w roku szkolnym 2003/2004.

W trakcie realizowanych konferencji odbyło się w sumie 77 spotkań, w których wzięło udział 2635 nauczycieli.

Nowa Matura 2005 skłaniała kadrę

pedagogiczną szkół ponadgimnazjalnych do udziału w doskonaleniu się jeszcze bardziej niż w latach ubiegłych ze względu na nowe procedury przeprowadzania egzaminu i oceniania prac maturalnych. 27–28 sierpnia 2004 roku w VI Konińskich Spotkaniach Edukacyjnych w konferencjach metodycznych łącznie udział wzięło 1824 pedagogów, w tym 197 nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych. Liczba godzin konferencji dla szkół ponadgimnazjalnych wyniosła 24 godziny.

W kolejnych latach kontynuowano Konińskie Spotkania Edukacyjne dla nauczycieli i dyrektorów szkół subregionu konińskiego. Przeprowadzono:

- konferencje problemowo-metodyczne dla nauczycieli wszystkich poziomów nauczania w ramach **VII Konińskich Spotkań Edukacyjnych** w terminie od 4 marca do 7 kwietnia 2005 roku (43 spotkania, 2189 uczestników),

- konferencje problemowo-metodyczne dla nauczycieli wszystkich poziomów nauczania w ramach **VIII Konińskich Spotkań Edukacyjnych** w terminie 2–7 października 2005 roku (31 spotkań, 1433 uczestników).

W roku 2006 zorganizowano wiosenną i jesienną konferencję problemowo-metodyczną w ramach:

- **IX Konińskich Spotkań Edukacyjnych** pod hasłem „Rozpalmy w sobie wewnętrzny ogień” (16–30 marca 2016 r.) z uwzględnieniem zagadnień: „Jaką miarą mierzyć ucznia” oraz „Ocenianie wewnątrzszkolne a egzaminy zewnętrzne” (łącznie w konferencji uczestniczyło 774 nauczycieli, zrealizowano 78 spotkań),

- **X Konińskich Spotkań Edukacyjnych** (8–9 marca 2016 r.) pod hasłem „Edukacyjna wartość dodana – wkład szkoły w rozwój ucznia” wraz z uwzględnieniem zagadnień: „Plan dydaktyczno-wychowawczy nauczyciela przedmiotu z wykorzystaniem informacji o wynikach egzaminów zewnętrznych”, „Motywacja do efektywnego uczenia się”, „Zabawy fundamentalne – narzędzia wspierające rozwój małego dziecka” (w konferencji uczestniczyło 1 457 nauczycieli i dyrektorów szkół z terenu działania placówki doskonalenia, przeprowadzono 50 spotkań).

W dniach od 7 do 18 września 2007 r. odbyły się konferencje metodyczne w ramach **XI Konińskich Spotkań Edukacyjnych** pod hasłem „Nauczyciel twórcą, uczeń współtwórcą procesu nauczania”. Realizowano także tematykę: „Szybsze i efektywniejsze uczenie się

z wykorzystaniem najnowszej wiedzy i technologii”, „Wspieranie rozwoju uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych”, „Dobry plan dydaktyczno-wychowawczy gwarancją osiągania zakładanych celów”, „Razem przeciwko przemocy”. W 31 spotkaniach uczestniczyło 1503 nauczycieli poszczególnych specjalności wszystkich poziomów edukacyjnych i typów szkół subregionu konińskiego.

W kolejnym roku 2008 w dniach 7–18 czerwca odbyło się 28 spotkań z nauczycielami w ramach **XII Konińskich Spotkań Edukacyjnych** pod hasłem „Praca organiczna w edukacji, czyli praca u podstaw”. Łącznie w dwugodzinnych konferencjach uczestniczyło 449 nauczycieli.

Natomiast na przełomie września i października 2008 r. odbyły się już **XIII Konińskie Spotkania Edukacyjne**, w ramach których przeprowadzono 22 konferencje przedmiotowo-metodyczne z udziałem 1086 nauczycieli i dyrektorów. Hasłem przewodnim konferencji było: „Szkoła przyjaźnie wymagająca”. Ponadto omówiono zagadnienie „Realizacja podstawy programowej – planowanie dydaktyczne z wykorzystaniem wyników egzaminów zewnętrznych”, a także przedstawiona została oferta edukacyjna ODN-u na rok 2008/2009.

XIV Konińskie Spotkania Edukacyjne były realizowane dniach od 1 do 25 kwietnia 2009 r. Przeprowadzono konferencje z nauczycielami i kadrą kierowniczą na tematy:

- „Sześciolatek w szkole. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego i w edukacji wczesnoszkolnej (klasy 1–3)” (odbyły się 4 spotkania dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i klas 1–3, uczestniczyło w nich 523 nauczycieli),

- „Nowa (i stara) podstawa programowa kształcenia ogólnego i jej praktyczne implikacje” (łącznie 18 dwugodzinnych spotkań skierowanych do nauczycieli różnych specjalności i kadry kierowniczej wszystkich typów szkół, w których wzięło udział 518 uczestników).

W ramach **XV Konińskich Spotkań Edukacyjnych** zorganizowano 11 września 2009 r. 3-godzinną konferencję dla nauczycieli klas 1–3 szkół podstawowych nt. „Spokojnie i rzeczowo o zmianach w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej” z udziałem dr hab. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej, prof. Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, w której uczestniczyło 725 nauczycieli, a także przeprowadzono 15 innych spotkań dla nauczycieli

cieli szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z udziałem 900 uczestników nt. „Kierowanie sobą i uczniami, czyli jak planować, działać, odczuwać i myśleć”.

W roku 2010 odbyły się w ramach **XVI Konińskich Spotkań Edukacyjnych** konferencje przedmiotowo-metodyczne pod hasłem „Szkoła miejscem dialogu nauczycieli z uczniami – budowanie poczucia własnej wartości ucznia w realizowaniu procesu dydaktyczno-wychowawczego”. Podczas spotkań omawiane były następujące zagadnienia: „Planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej z uwzględnieniem wyników egzaminów zewnętrznych i zakładanych efektów kształcenia”, „Kierowanie i zarządzanie jakością procesu nauczania i uczenia się uczniów”, „Samokontrola i ewaluacja pracy nauczyciela. Znaczenie nauczycielskiej autorefleksji”, „Ocenianie osiągnięć uczniów i komunikowanie oceny szkolnej”. Łącznie odbyło się 26 dwugodzinnych spotkań z udziałem 1383 nauczycieli i kadry kierowniczej szkół miasta konina i powiatów: konińskiego, kolskiego, tureckiego i śłupeckiego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach wytycza nowy kierunek działania dla placówek oświatowych kształcenia ogólnego. Szczególną opieką w szkole ma być objęty uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w rozumieniu dostosowania treści programowych, metod pracy i warunków organizacyjnych do potrzeb rozwojowych uczniów. Rozporządzenie to również wskazuje Ośrodkowi obszary do doskonalenia nauczycieli, w celu przygotowania kadry pedagogicznej do pracy z uczniami, którzy posiadają opinię dostosowania wymagań edukacyjnych lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dokumenty wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

18 kwietnia 2011 r. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie organizuje konferencję naukową nt. „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych” w ramach **XVII Konińskich Spotkań Edukacyjnych**, w której uczestniczyło 214 nauczycieli i dyrektorów szkół. Na program konferencji składały się wykłady: dra hab. Krzysztofa Jana Szmidta, prof. Uniwersytetu Łódzkiego na temat „Uczeń zdolny w szkole – fakty i mity” oraz wykład dr hab. Iwony Chrz-

nowskiej na temat „Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkole ogólnodostępnej. Szanse czy zagrożenia?”.

Kolejne **XVIII Konińskie Spotkania Edukacyjne**, a w ich ramach konferencje przedmiotowo-metodyczne pod hasłem „Edukacja egalitarna i elitarna. W trosce o każdego ucznia”, które odbyły się w dniach od 2 do 15 września 2011 r., były odpowiedzią na sygnalizowane potrzeby nauczycieli i dyrektorów w zakresie radzenia sobie z uczniem z trudnościami w uczeniu się. Spotkaniom towarzyszyły omawiane zagadnienia dotyczące prawa każdego ucznia do sukcesu w uczeniu się w kontekście nowego rozporządzenia o pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zaprezentowano również ofertę edukacyjną Ośrodka uwzględniającą nie tylko formy doskonalenia w obszarach tematyki konferencji. W szkoleniach (20 spotkań) uczestniczyło 1201 nauczycieli.

W dniach od 8 do 29 września 2012 r. odbywały się konferencje w ramach **XIX Konińskich Spotkań Edukacyjnych** pod hasłem „Rozwijanie kompetencji kluczowych w procesie uczenia, czyli edukacyjne klucze do przyszłości”. Wśród zagadnień szczegółowo omawianych podczas konferencji uwzględniono: przygotowanie uczniów do funkcjonowania w społeczeństwie w świetle nowej podstawy programowej, wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w kontekście respektowania praw dziecka oraz nowoczesne technologie informacyjne w służbie edukacji. Zrealizowano 58 godzin, odbyło się 29 spotkań, w których uczestniczyło 1050 nauczycieli i dyrektorów szkół.

Od roku 2013 Konińskie Spotkania Edukacyjne zawieszono. Przyjęto inną formułę spotkań z nauczycielami. Dyrektor Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie Jarosław Jankowski we współpracy z drem Krzysztofem Wereszczyńskim, Dyrektorem Miejskiego Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Koninie podjęli decyzję o wspólnej realizacji konferencji metodycznych dla nauczycieli i kadry kierowniczej szkół subregionu konińskiego. Odbyły się następujące konferencje, których realizatorami byli konsultanci i doradcy CDN w Koninie i MODN w Koninie:

- 2013 rok – „Diagnostyka i ewaluacja – konieczność czy potrzeba?” (35 spotkań, 70 godzin, 1398 uczestników),
- 2014 rok – „Jak kształtować i doskonalić najważniejsze umiejętności uczniów zapisane w podstawie

programowej?” (24 spotkania, 48 godzin, 1487 uczestników),

- 2015 rok – „Motywująca rola oceniania szkolnego w procesie kształcenia” (24 spotkania, 48 godzin, 1580 uczestników),
- 2016 rok – „Po co? Co? Jak? i Kto? czyli o nauczaniu i wychowaniu w roku szkolnym 2016/17” (25 spotkań, 1743 uczestników),
- 2017 rok – „Reforma oświaty i wdrażanie nowej postawy programowej dla nauczycieli” (19 spotkań, 2399 uczestników).

W 2018 r. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie powraca do realizacji zadania, które przez lata wpisało się na listę działań identyfikowanych z Centrum i stanowiących o jego tradycji. W dniu 22 września 2018 r. odbywają się **XX Konińskie Spotkania Edukacyjne** pod hasłem „Wychowawcza rola szkoły – wczoraj i dziś” pod patronatem Wielkopolskiego Kuratora Oświaty. Koncepcja organizacyjna konferencji została zmieniona w stosunku do wcześniej organizowanych Konińskich Spotkań Edukacyjnych. Na program konferencji składały się:

- część I: wykładowa,
- część II: spotkania edukacyjne z nauczycielami realizowane w okresie od września do października 2019 r.

W konferencji udział wzięło 523 uczestników, zrealizowano 18 spotkań podczas 39 godzin.

W roku jubileuszu XXX-lecia CDN w Koninie w dniu 31 sierpnia 2019 r. zaplanowano – w strukturze organizacyjnej podobnej do zeszłorocznej – konferencje metodyczne pod patronatem Wielkopolskiego Kuratora Oświaty w ramach już **XXI Konińskich Spotkań Edukacyjnych**. Hasłem przewodnim konferencji będzie „Bezpieczeństwo w szkole”. Wykłady poprowadzą doświadczeni prelegenci posiadający bogaty dorobek naukowy oparty na dobrej praktyce pedagogicznej. Spotkania warsztatowe z nauczycielami, pedagogami, psychologami, wychowawcami oraz kadrą pedagogiczną szkół poprowadzą konsultanci i doradcy Centrum i zaprzyjaźnionych instytucji oraz prelegenci prowadzący wykłady w pierwszej części konferencji.

Konferencje obok warsztatów, kursów i form doradztwa cieszą się uznaniem wśród nauczycieli. Oceniane są jako przydatne i wartościowe. Zatem należy takie działania podtrzymywać i udoskonalać, by nadal mogły zadowalać naszych odbiorców i służyć im w praktyce pedagogicznej.

Przekraczamy granice w doskonaleniu zawodowym nauczycieli

Janina Jankowska

nauczyciel doradca w latach 1991–1994
nauczyciel konsultant oraz wicedyrektor
w latach 1992–2008

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie to placówka oświatowa o wielowymiarowej działalności na rzecz rozwoju oświaty w celu podnoszenia jakości pracy szkół. Każdy nauczyciel dążący do doskonałości w ciągu swojej kariery zawodowej niejednokrotnie korzystał ze wsparcia metodycznego, naukowego czy dydaktycznego, z bogatej oferty szkoleń inspirujących do twórczej pracy z uczniami. Twórcza praca nauczyciela ma bowiem podwójną wartość: tylko taki nauczyciel ukształtuje twórczego obywatela, refleksyjny nauczyciel przysposobi ucznia do refleksji. Natomiast otwarty na współczesny świat nauczyciel wyposaży ucznia w klucz do dziś zaledwie przeczuwalnej przyszłości. Świadomość ta pozwalała pracownikom dydaktycznym placówki konińskiej, początkowo o nazwie Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia, następnie Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, a obecnie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, na przesuwaniu granic poznawczych poza utarte schematy stacjonarnych form doskonalenia. Służyły temu programy i projekty edukacyjne realizowane w całości lub częściowo poza Polską. Wśród nich były nasze, autorskie oraz te podejmowane wspólnie z instytucjami w kraju i z zagranicznymi partnerami, którzy znali nasze zaan-

gażowanie w tworzeniu nauczycielom i pracownikom placówki warunków i możliwości spojrzenia na naszą edukacyjną rzeczywistość z perspektywy różnych systemów europejskich. Tak powstawał ramowy plan realizowany przy współudziale wielu urzędów i instytucji, m.in. Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie, Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy, Ministerstwa Oświaty Flandrii, Uniwersytetu w Gandawie, Duńskiego Instytutu Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli w Kopenhadze, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie, Polonijnego Centrum Nauczycielskiego w Lublinie, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, Ośrodka Praktycznych Umiejętności Educatio w Szczecinie, Stowarzyszenia Animatorów Pedagogiki Celestyna Freneta w Krakowie. **Powoli otwieraliśmy więc ten współczesny świat dla nauczycieli, poznawaliśmy różne warianty kształcenia i doskonalenia nauczycieli i otwieraliśmy się sami na inne kraje, ludzi, kulturę.**

Pejzaże europejskie

Pierwsze programy to cykl Dwóch Letnich Szkół dla Nauczycieli „Wakacyjne pejzaże europejskie” realizowany w latach 1994–1995.

Obejmował on warsztaty i plenery malarskie dla nauczycieli plastyki oraz innych specjalności, wykłady z historii sztuki połączone ze zwiedzaniem zabytków m.in. Wenecji, Florencji, Weroni, Rawenny, Barcelony, Figueres, Lezignan, Narbonne, krainy Katarów (Francja), Genewy, Fryburga (Szwajcaria), Monachium. Lezignan stało się

bazą wypadową do pobliskich miasteczek o historycznym znaczeniu. Jednym z nich było Carcassonne znane z najlepiej zachowanego zespołu średniowiecznych zabudowań i murów obronnych w Europie. Wspaniała lekcja historii i kultury Europy. W Lezignan nauczyciele byli gośćmi mera miasta. Zdjęcia i relacja ze spotkania ukazały się w gazecie „L'Indépendant”. Efektem końcowym dwuletniego programu był nauczycielski wernisaż obrazów i notatorskie pomysły na zajęcia z uczniami. Zrobiliśmy pierwszy, znaczący krok w naszym przekraczaniu granic doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Polak – Węgier dwa „bratanki”...

Następnym przedsięwzięciem międzynarodowym, o dużych walorach poznawczych i integracyjnych, był **Program wymiany grup dyrektorów szkół, przedstawicieli lokalnych władz samorządowych, pracowników nadzoru pedagogicznego i placówek doskonalenia nauczycieli Regionu Konińskiego z Regionem Győr na Węgrzech (1994–1995)**. Był on efektem nawiązania współpracy między Kuratorium Oświaty w Koninie i Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Koninie a Wydziałem Oświaty Miasta Győr. Organizatorami tego przedsięwzięcia byli: Jerzy Marciniak – starszy wizytator KO w Koninie oraz Jerzy Bąk – konsultant do spraw kadry kierowniczej WOM. Program obejmował wizyty w szkołach i urzędach nadzorujących pracę szkół, wymianę doświadczeń w zakresie kierowania oświatą, spotkania w zespołach tematycznych. Nie zabrakło wspólnych chwil przy muzyce węgierskiej, ludo-

Dyrektor Elżbieta Siudaj-Pogodńska (z prawej) podpisuje umowę współpracy w zakresie edukacji między Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Koninie a Wydziałem Oświaty węgierskiego miasta Győr (1995)

wych tańców dziewcząt i oczywiście czardasza w wykonaniu skrzypków. Podsumowanie merytoryczne wizyty zakończył jeszcze jeden element integrujący Polaków i Węgrów – wspólna degustacja węgierskiej zupy rybnej gotowanej przez gospodarzy, wyłącznie mężczyzn, w kociołku na ognisku. Udział w programie wzbogacił nie tylko wiedzę o systemach oświaty obu krajów, ale także pozwolił na poznanie smaków kuchni węgierskiej i przede wszystkim zaowocował nawiązaniem kontaktów między szkołami regionów i rewizytą przedstawicieli oświaty na Węgrzech w Polsce.

Polska i Dania – partnerstwo dla edukacji

Działalność placówki doskonalenia nauczycieli, zgodnie z rozporządzeniem MEN, opierała się w latach dziewięćdziesiątych w dużej mierze na doradcach metodycznych. Była to grupa wspierająca nauczycieli przy ich warsztacie pracy, czyli w szkole. To dla nich tworzone specjalne programy doskonalenia uwzględniające także zagraniczne szkolenia. Możliwość doskonalenia zawodowego polskich doradców metodycznych i konsultantów w oparciu o duński system oświaty stwarzała współpraca ze Szczecińskim Ośrodkiem Praktycznych Umiejętności Educatio.

W wyniku zawartego porozumienia między stroną duńską i polską zorganizowany został trzyetapowy kurs *Demokratyczne myślenie w polskiej szkole dla doradców metodycznych z ośrodków północno-zachodniej Polski*. Jednym z etapów kursu była wizyta studyjna we wszystkich typach szkół duńskich: podstawowej, średniej, zawodowej, wyższej pedagogicznej, eksperymentalnej i w ośrodku doradztwa (odpowiednik WOM), a także spotkania z przedstawicielami władz lokalnych królewskiego miasta Roskilde. Szkolenie było bardzo intensywne, ale organizatorzy potrafili wpleść do programu kulturalne przerywniki, takie jak spektakl w Teatrze Królewskim w Kopenhadze czy wizyta w polskim konsulacie. W tym etapie programu uczestniczyli: Elżbieta Pogodska i Janina Jankowska oraz doradcy historii – Mirosława Jakubowicz i Andrzej Piasecki.

Wizyta w Danii ukazała zasadnicze różnice między polskim i duńskim systemem oświaty w latach 90. XX wieku. W rezultacie została nawiązana współpraca z Agnete Andersson, konsultantem Duńskiego Instytutu Kształcenia Nauczycieli w Kopenhadze. Pozwoliło

to na wzbogacenie oferty doskonalenia nauczycieli o cykl szkoleń i warsztatów, m.in. „Szkoła samorządowa – szkołą demokratyczną” (14–15 listopada 1995) oraz konferencji: „Szkoła w gminie – strategia zmian” (21 stycznia 1996), „Formy i metody wdrażania reformy programowej” (27 października 1997). Dla Duńczyków w systemie oświaty najważniejszy był człowiek, jego harmonijny rozwój na każdym etapie życia i edukacji.

Przekonaliśmy się o tym, realizując w 2001 roku następny projekt edukacyjny wielkopolskich placówek doskonalenia we współpracy z regionem północnej części środkowej Jutlandii reprezentowanej przez samorząd Viborga. W wizycie studyjnej i w szkoleniach prowadzonych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w **Blakaergarden** uczestniczyła grupa konsultantów i doradców metodycznych z ośrodków w Poznaniu, Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile. Koniński ośrodek reprezentowały: Elżbieta Siudaj-Pogodska, Janina Jankowska, Danuta Jaszczałak i Elżbieta Szymtkowska. Poznaliśmy duński model społeczeństwa i założenia systemu oświaty. Szczególnie zainteresował nas

Dyrekcja (Elżbieta Siudaj-Pogodska, Janina Jankowska) i konsultantki (Danuta Jaszczałak, Elżbieta Szymtkowska) w Danii – w Ośrodku Kształcenia Nauczycieli w Skieve – Daglas Skolen

gminny system doradztwa polegający na wspomaganiu konkretnych szkół w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych. Elementy tej formy wprowadziliśmy do naszej pracy z radami pedagogicznymi szkół już na początku XX wieku. Obecnie w doskonaleniu w Polsce jest to jedna z wiodących form współpracy placówek doskonalenia ze szkołami. W ten sposób już wcześniej realizowaliśmy ideę „doradca

i konsultant bliżej szkoły”. Pracownicy dydaktyczni placówki doskonalenia nauczycieli w Koninie zawsze byli otwarci na zdobywanie nowych umiejętności i poszerzanie wiedzy, a projekty dawały takie możliwości, przyczyniając się do wzbogacania oferty edukacyjnej dla nauczycieli o nowe, interesujące formy.

Duński system oświatowy stosunkowo niedawno został zreformowany, także w sferze programowej. Reforma na przykładzie przedmiotu historia od lat 70. przeszła od nauki odtwarzania faktów, przez pracę ze źródłami i szkolenie uczniów do roli swoistych mini-historyków, do dzisiejszego głównego celu, którym jest rozwijanie cech obywatelskich. Nowy projekt edukacyjny polsko-duński dostarczyłby z pewnością twórczym nauczycielom impulsu do efektywniejszej pracy z uczniem w zmieniających się warunkach. Warto spróbować.

Spotkanie z Freinetowcami we Francji

W październiku 1999 r. Elżbieta Siudaj-Pogodska i Janina Jankowska wraz z grupą doradców z całej Polski zostały zaproszone przez Grażynę Maszczyńską-Górę – animatorkę pedagogiki Freineta w Polsce do udziału w Warsztatach Freinetowskich połączonych z wizytą studyjną w szkole założonej przez Celestyna Freineta w 1934 roku w Vence we Francji. Tu, podobnie jak w Danii, najważniejsze było wspomaganie indywidualnego rozwoju dziecka, jego osobowości i zainteresowań. Uczestnicy warsztatów podczas bezpośrednich spotkań z nauczycielami i uczniami utwierdzili się w przekonaniu, że warto poszukiwać nowych, skutecznych metod nauczania i wychowania, zapoznawać się ze sprawdzonymi już sposobami i wymieniać doświadczenia, aby doskonalić swój nauczycielski warsztat pracy i wyzwalać się z nieprzydatnych w nowych warunkach schematów. Chociaż nie brakowało kontrowersji. Gorącym dyskusjom sprzyjała wczesnojesienna atmosfera Lazurowego Wybrzeża, gdzie na pewno łatwiej o optymizm i snucie planów, także tych edukacyjnych. Bogatsi o nową wiedzę zegnaliśmy urokliwe Vence, które na długie lata stało się przystanią pisarską Gombrowicza, gościnne Antibes, angielską promenadę w Nicei i zbyt krótkie chwile spędzone w Monaco, Monte Carlo, Cannes i Saint Tropez. Piękny kraj. Nic dziwnego, że Francuzi mają mnóstwo wakacji szkolnych. Oprócz dwumiesięcznych wakacji

wolne jest praktycznie co sześć tygodni. Dwa tygodnie na Wielkanoc, na Wszystkich Świętych, na Boże Narodzenie, do tego ferie zimowe... A nauka? Jakoś sobie radzą.

Nowe formy współpracy międzynarodowej i nowi partnerzy

Blisko, coraz bliżej... do naszych sąsiadów po drugiej stronie granicy

W 2005 roku ODN w Koninie włącza się w realizację nowych form współpracy międzynarodowej. Nasze dotychczasowe działania i doświadczenia projektowe zadecydowały o wyborze konińskiej placówki przez Polonijne Centrum Nauczycielskie w Lublinie do realizacji *Programu edukacyjnego dla nadzoru pedagogicznego, metodyków języka polskiego i dyrektorów szkół polskojęzycznych Litwy i Białorusi*. Założeniem projektu było zapoznanie uczestników z „organizacją i zarządzaniem oświatą w Polsce” w formie kursów doskonalących. Programy kursów opracowała – wspomagana przez zespół konsultantów ODN-u – Janina Jankowska, która była też głównym realizatorem przedsięwzięcia.

Uczestnikami grup studyjnych byli pracownicy Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy i Białorusi, pracownicy nadzoru pedagogicznego, doradcy metodyczni języka polskiego obu krajów oraz dyrektorzy szkół polskojęzycznych Litwy. Goście z Białorusi (39 osób) w czasie pobytu na ziemi konińskiej od 16 do 22 listopada 2003 r. zapoznali się z funkcjonowaniem systemu oświaty w Polsce, zasadami sprawowania nadzoru pedagogicznego, w tym z mierzeniem jakości pracy szkół oraz realizacją polityki oświatowej przez samorządy terytorialne. Bardzo cenne poznawczo i integracyjnie były spotkania z dyrektorami i nauczycielami w przedszkolach i szkołach, które szeroko otwierały nie tylko bramy, ale też serca przed „ambasadorami polskości”. Goście z Białorusi przyjmowani byli m.in. w szkołach Konina, Kleczewa, Ślesina i Sławoszewka, często z wielkimi honorami (koncert orkiestry górniczej, występy zespołów uczniowskich, podarunki, książki, przybory szkolne, słodycze dla dzieci polskich na Białorusi, materiały metodyczne i informacyjne dla nauczycieli). Uczniowie z zainteresowaniem słuchali o tym, jak żyją i jak się uczą ich polscy rówieśnicy na dawnych Wschodnich Kresach. Była to „historyczna wartość dodana” do bardzo bogatego programu.

Grupa studyjna z Litwy (29 osób) przebywała w Koninie od 14 do 20

Goście z Białorusi na ziemi konińskiej (2003)

grudnia 2003 roku. Autorski program wizyty został opracowany zgodnie z potrzebami edukacyjnymi uczestników i stanowił praktyczną kontynuację teoretycznej części kursu, która miała miejsce w Wilnie. Litewscy uczestnicy kursu, podobnie jak grupa z Białorusi, brali udział w wykładach w ODN w Koninie, zajęciach edukacyjnych, spotkaniach z radami pedagogicznymi oraz w lekcjach z różnych przedmiotów, m.in. w II LO w Koninie, Gimnazjum i Szkole Podstawowej w Krzymowie, Szkole Podstawowej nr 15 w Koninie, Przedszkolu nr 4 w Koninie, w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Koninie oraz w Młodzieżowym Domu Kultury w Koninie.

Uczestnicy obu kursów aktywnie

Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu i pracownikami naukowymi Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie. Na zajęciach w ODN-ie uczestnicy programu zapoznawali się z systemem doskonalenia nauczycieli w Polsce. W czasie zajęć seminaryjnych i sesji wyjazdowych goście z Litwy i Białorusi mieli wiele okazji, aby poznać historię i kulturę subregionu konińskiego oraz Wielkopolski w ramach programu *Od małej Ojczyzny do Europy. Między tradycją a współczesnością Wielkopolski*.

Było to spotkanie Polaków, dla których największą wartością jest troska o młode pokolenie, wychowanie w poczuciu tożsamości kulturowej – bez względu na to, po której stronie granicy przyszło im żyć. W Ośrodku Szkolenio-

Grupa studyjna z Litwy (2003)

uczestniczyli w tematycznych spotkaniach z przedstawicielami administracji państwowej i samorządów terytorialnych, między innymi z Wicemarszałkiem Sejmiku Wielkopolskiego, Dyrektorem Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Kuratorem Oświaty w Poznaniu oraz wizytatorami Kuratorium Oświaty w Koninie, pracownikami Okręgowej

wym w Wąsoszach po dniach wypełnionych zajęciami długo trwały jeszcze nasze rodaków wieczorne rozmowy. Był to czas niezwykły, pełen wzruszeń, wspólnego śpiewania polskich piosenek i zadumy, dzielenia się polskim słowem i tradycyjnie opłatkiem, wszak zbliżały się Święta Bożego Narodzenia, rodzinne i bardzo polskie.

Realizatorzy kursów stworzyli wa-

runki sprzyjające nawiązaniu współpracy między szkołami w Polsce, na Litwie i Białorusi, a także z instytucjami wyższego szczebla. Efektem były deklaracje dyrektorów szkół dotyczące wymiany uczniów i nauczycieli oraz potrzeba kontynuowania programu w formie seminarium na Litwie.

Litewski serwis edukacyjny

Po otrzymaniu oficjalnego zaproszenia z Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy przesłanego na ręce Elżbiety Siudaj-Pogodskiej, dyrektora ODN w Koninie został opracowany program wizyty polskiej delegacji będący kolejnym etapem projektu edukacyjnego *Organizacja i zarządzanie oświatą w Polsce i na Litwie w przededniu akcesji do Unii Europejskiej*. Byliśmy pierwszą oficjalną polską delegacją oświatową podejmowaną po 14 latach przez Ministerstwo Litwy.

Głównym celem programu było zapoznanie się z funkcjonowaniem szkolnictwa polskiego w systemie oświaty na Litwie oraz kontynuowanie prac nad formami współpracy w zakresie tworzenia i realizacji wspólnych międzynarodowych projektów edukacyjnych. Inicjatorką tego polsko-litewskiego spotkania była Alicja Barbara Kosinskiene, starszy specjalista Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy, a przede wszystkim niezawodny opiekun grupy z Polski. W spotkaniach i wizytach studyjnych, które odbywały się od 1 do 6 marca 2004 roku, uczestniczyło 10 osób (w tym 6 z ODN-u w Koninie): Józef Lewandowski – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, Janina Wójcik – Dyrektor Delegatury w Koninie Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Jerzy Drygiel – Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu w Koninie, Elżbieta Siudaj-Pogodska – Dyrektor ODN-u w Koninie, Janina Jankowska – Wicedyrektor ODN-u oraz kierownicy pracowni problemowych Ośrodka: Halina Kaczmarek, Elżbieta Szmytkowska, Zbigniew Budny oraz Izabela Wilk – nauczyciel konsultant ds. nauczania zintegrowanego. Wizyty w polskojęzycznych placówkach oświatowych, spotkania z przedstawicielami administracji rządowej i samorządów w rejonie Wilna i Solecznik dostarczyły wszechstronnej wiedzy o szkołach polskich na Litwie, o zaangażowaniu nauczycieli w edukację patriotyczną młodzieży polskiej, były okazją do wymiany doświadczeń dydaktycznych, debat merytorycznych, m.in. na temat „Skutecznego zastosowania aktywizujących metod nauczania”.

Nie zabrakło wzruszeń podczas serdecznych spotkań z nauczycielami i uczniami w polskich szkołach. Koncerty w wykonaniu młodych muzyków, piękne recytacje fragmentów Pana Tadeusza, polskie tańce, „Jarmark kaziukowy” – to tylko niektóre artystyczne niespodzianki będące dowodem troski o tożsamość młodego pokolenia w polskich szkołach. Oprócz dużych, reprezentacyjnych placówek, takich jak szkoła średnia w Solecznikach, gimnazjum im. Adama Mickiewicza czy szkoła o wspaniałych polskich tradycjach im. S. Konarskiego w Wilnie, w programie naszej oświatowej peregrynacji znalazły się polskie szkoły m.in. w Dojlidach, w Trokach, Rudominie, Duksztach oraz szkoła – przedszkole Wilia w Wilnie. Odżyły wspomnienia dyrektorów i nauczycieli z wizyty delegacji litewskiej w Polsce, a merowie miast zadbali o lokalne atrakcje. Na spotkaniu przy okrągłym stole w Ministerstwie Oświaty i Nauki Litwy z Sekretarzem Ministerstwa Danielem Numgaudisem i zespołem pracowników ministerialnych grupa polska dyskutowała o perspektywach międzynarodowej współpracy, możliwościach wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych, potrzebie organizowania wymiany młodzieży. Podsumowanie seminarium i wizyt studyjnych w Ośrodku Kultury Polskiej „Polonez” miało bardzo uroczysty, a jednocześnie serdeczny charakter, jak to bywa między bliskimi sąsiadami. Zachwyceni zabytkami Wilna, bujną przyrodą Ziemi Wileńskiej, gościnnością mieszkańców pielęgnujących tradycje przodków, lepiej rozumieliśmy miłość i tęsknotę na-

cowników Ośrodka w zakresie współpracy międzynarodowej oraz osiągnięcia placówki w prowadzeniu doskonalenia nauczycieli stały się podstawą wyboru ODN-u w Koninie jako partnera do **współpracy w zakresie realizacji polsko-flamandzkiego projektu edukacyjnego *Podnoszenie jakości doskonalenia nauczycieli w oparciu o wielopłaszczyznową współpracę instytucji kształcenia ustawicznego nauczycieli***. Ważnym czynnikiem wpływającym na podjęcie projektowej współpracy była ciekawość rozwiązań w obszarze edukacji obu krajów i chęć podzielenia się doświadczeniami w doskonaleniu nauczycieli.

Projekt polsko-flamandzki to wynik dwustronnego porozumienia o współpracy między rządami Belgii i Polski. ODN w Koninie otrzymał propozycję wspólnej realizacji projektu z Uniwersytetem w Gandawie, którego ogólnym celem było stymulowanie i wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli. W ramach projektu uczestnicy zapoznali się ze specyfiką systemów edukacyjnych obu krajów z uwzględnieniem takich aspektów jak: prawo oświatowe, kształcenie i doskonalenie nauczycieli, instytucje zajmujące się prowadzeniem doskonalenia zawodowego nauczycieli. Pięcioetapowy projekt zakładał kompleksową realizację programu w postaci dwóch merytorycznych spotkań w Polsce, dwóch wizyt studyjnych w formie seminarium i warsztatów w Gandawie oraz konferencji podsumowującej w Koninie. Projekt realizowany był w latach 2004–2006. Zakończony został międzynarodową konferencją w Koninie

Wizyta studyjna na Litwie (2004)

szych wieszczów do tej Krainy.

Polska i Flandria. Uczymy się siebie i poznajemy nasze systemy edukacyjne

Dotychczasowe doświadczenia pra-

nie 30 czerwca 2006 r. z udziałem partnerów zagranicznych, przedstawicieli władz oświatowych i samorządowych, instytucji lokalnych, nauczycieli, dyrektorów szkół, ośrodków doskonalenia

nauczycieli w Wielkopolsce, a także nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych ODN w Koninie.

Zespoły uczestniczące w projekcie – polski i flamandzki – zebrały bogaty materiał, opracowały raporty dotyczące systemów oświatowych w Polsce i Flandrii według przygotowanego kwestionariusza oraz dokonały ich porównania, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli. Spotkania grup roboczych miały charakter wizyt studyjnych, zajęć warsztatowych i seminariów tematycznych, często rozszerzonych o grupy audytoryjne. Wizyty studyjne zostały zrealizowane w Gandawie w dniach 12–18 września 2005 r. (seminarium na Wydziale Prawa Administracyjnego Uniwersytetu w Gent) oraz w dniach 8–14 maja 2006 r. (warsztaty w Wyższej Szkole Pedagogicznej Hogeschool Gent). W ramach poznawania systemu oświaty we Flandrii delegacja polska odbyła wizyty robocze w Parlamencie Flandrii i w Ministerstwie Edukacji Flandrii w Brukseli, Urzędzie Regionu Flandrii, Urzędzie Miasta Gandawy, na Uniwersytecie w Gandawie, w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gandawie, Szkole Językowej dla Emigrantów oraz w Zespole Szkół Zawodowych w Zottegem. Partnerzy z Gent, zgodnie z programem Cultu-

ral Activity, umożliwili nam poznanie piękna i atrakcyjności Regionu Flandrii: zabytków architektury Gandawy, Brugii i Antwerpii, dzieł malarstwa flamandzkiego (Królewskie Muzeum Sztuk Pięknych z płótnami Rubensa) czy koronkarstwa, a także zwyczajów, upodobań oraz preferowanych wartości.

W realizacji projektu ze strony polskiej brali udział: Elżbieta Siudaj-Pogodska, Janina Jankowska (dyrekcja ODN w Koninie), Danuta Jaszczak,

Izabela Wilk, Zbigniew Budny, Bogdan Jankowski, Jarosław Jankowski, Mariusz Kordylewski, Małgorzata Pogodska (konsultanci), Katarzyna Szukalska, Michał Dzikowski i Izabela Umerle (tłumacze). Natomiast stronę flamandzką reprezentowali pracownicy naukowcy Wydziału Prawa Administracyjnego w Gandawie i wykładowcy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gandawie: Ludo M. Veny, Bengt Verbeeck, Nathalie De Vos, Lieve Vla-

Delegacja belgijska w gościnnych Wąsoszach (2006)

Podsumowanie projektu polsko-flamandzkiego – międzynarodowa konferencja w PWSZ w Koninie (2006)

eminck, Marcel Joos.

Międzynarodowa otwarta konferencja POLSKA – FLANDRIA zorganizowana została przez stronę polską 30 czerwca 2006 roku w Koninie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej pod hasłem „Uczę się – więc jestem. W stronę edukacji otwartej”. Stanowiła ona nie tylko podsumowanie wszystkich działań i efektów projektu, ale była też prezentacją działań Ośrodka w latach 1994–2006 na rzecz współpracy międzynarodowej. Projekt polsko-flamandzki doskonale wpisał się w priorytetową działalność Ośrodka, dotyczącą przede wszystkim podnosze-

Wizyta studyjna w Gandawie (2005)

nia jakości placówki i otwarcia się na nowatorstwo edukacyjne w Europie.

Wizyty studyjne przyczyniły się do pogłębienia wiedzy o odwiedzanych krajach. Pozwoliły poznać i zrozumieć ich historię, strukturę administracyjną, ustrój polityczny, a także odkryć piękno i atrakcyjność różnych regionów Europy. A przede wszystkim miały znaczący wpływ na wzbogacenie programu doskonalenia nauczycieli o nowe treści i formy szkoleń w ODN w Koninie. Jedną z nich stał się „Klub nowatorów” skupiający nauczycieli entuzjastów nowatorstwa pedagogicznego.

Efekty realizowanych projektów są różnorodne i znaczące zarówno dla uczestników międzynarodowych projektów i programów o zasięgu wojewódzkim, dla środowiska oświatowego, jak też dla rozwoju ODN w Koninie. Dotyczą one przede wszystkim treści poznawczych w zakresie systemów oświatowych w Europie ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych problemów edukacyjnych i możliwości ich rozwiązywania. Ważnym rezultatem jest też pogłębiona refleksja nad miejscem edukacji alternatywnej w systemie oświaty oraz wnioski wynikające z analizy porównawczej systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli w Polsce i innych krajach europejskich z uwzględnieniem kompetencji nauczycieli i standardów ich kształcenia oraz możliwości wykorzystania wzorców europejskich w warunkach polskich. W wyniku realizacji projektów powstało wiele opracowań, materiałów informacyjnych i dydaktycznych służących do wymiany doświadczeń. Są wśród nich raporty dotyczące oświaty w krajach europejskich, prezentacje multimedialne, referaty tematyczne przygotowane na konferencje i seminaria, publikacje informacyjne i sprawozdawcze oraz biuletyny upowszechniające rezultaty współpracy. Projekty realizowane w kooperacji z partnerami zagranicznymi stały się wizytówką szerokiej możliwości Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w zakresie realizacji zadań edukacyjnych, ale również i elementem promocji Konina i Wielkopolski poza granicami Polski.

Nowe ścieżki edukacyjne w Europie bez granic

Międzynarodowe projekty edukacyjne realizowane w placówkach doskonalenia podziały inspirująco na nauczycieli, którzy zaczęli nawiązywać kontakty, a następnie współpracę za szkołami w państwach należących do Unii Euro-

pejskiej. Najbardziej atrakcyjne i kształcące stały się wymiany uczniów oraz nauczycieli, przede wszystkim języków obcych. Również konsultanci z Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie brali udział w zagranicznych wyjazdach o charakterze szkoleniowym, zgodnie

rany w uczeniu się przez całe życie, w poszerzaniu wiedzy, zdobywaniu nowych kwalifikacji i umiejętności, kierowaniu własnym rozwojem i przekraczaniu granic w doskonaleniu siebie i osiągnięciu mistrzostwa zawodowego.

Wizyta studyjna w Turcji (2012)

Seminarium w Instytucie Yad Vashem w Jerozolimie (2017)

z własnymi potrzebami w zakresie doskonalenia zawodowego. Zmieniły się trochę kierunki wypraw. Piotr Gołdyn – historyk, teolog, regionalista swoje zainteresowania i pasje naukowe realizował w środowisku polonijnym w Rumunii, Jolanta Kmieć – historyk, specjalistka w zakresie wielokulturowości, uzupełniała wiedzę w Izraelu, Justyna Ziomek – anglistka, doskonaliła swoje umiejętności językowe w Turcji. Zdobyta wiedza i doświadczenie znalazły swój wyraz w publikacjach, artykułach i relacjach zamieszczanych w czasopiśmie „Koniński Kurier Oświatowy” oraz w propozycjach szkoleń dla nauczycieli.

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie to placówka otwarta na nowe doświadczenia edukacyjne, także te zdobywane w kontaktach z partnerami na forum międzynarodowym. **Realizujemy bowiem podstawowy cel: nauczyciel powinien być wspie-**

Wyjazd studyjny do miejsc martyrologii Polaków w Austrii (2018)

Doradztwo metodyczne w systemie rozwoju zawodowego nauczycieli

Iwona Hudańska
nauczyciel doradca w latach 1989–1998
nauczyciel konsultant od 1998 roku

Halina Kaczmarek
nauczyciel konsultant w latach 1992–2011

Jubileusz jest okazją do wspomnień i podsumowań, skłania do zadumy i refleksji nad zdarzeniami i przeobrażeniami, jakie dokonały się w organizacji i funkcjonowaniu naszej placówki w minionym trzydziestoleciu. Wspominając, stawiamy pytania: jaki był ten miniony czas, co się zdarzyło, jakie zmiany i przeobrażenia dokonały się w systemie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym w doradztwie metodycznym, czy mamy sukcesy i jakie, czy skutecznie poko-

naliśmy pojawiające się trudności.

Trzydzieści lat działalności to okres wytężonej pracy całego zespołu pracowników, ich oddania i zaangażowania w rozwój i urzeczywistnianie na miarę potrzeb procesu doskonalenia zawodowego nauczycieli, w którym istotnym elementem było i jest doradztwo metodyczne.

Znaczącą datą w dziejach naszej placówki był rok 2009. Wówczas świętowaliśmy dwudziestolecie działalności. Bilans zmian i dokonań tego okresu został wnikliwie przeanalizowany i opisany w jubileuszowym opracowaniu *Nauczyciele nauczycielom*.

Za „złote lata doradztwa” można przede wszystkim uznać okres działalności Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Koninie, czyli lata 1989–2001. Nadzór nad placówką sprawowało Kuratorium Oświaty. W tym czasie doradca wyłaniany był spośród grona wyróżniających się dokonaniem zawodowymi nauczycieli. Kandydat często posiadał najwyższy III stopień specjalizacji w nauczonym przedmiocie. Poszukiwano osób kreatywnych, zaangażowanych, posiadających bogaty warsztat pracy, wyróżniających się sprawną organizacją realizowanych zadań. Tryb powierzania zadań doradcy metodycznego dokonywał się na mocy porozumienia dyrektora ośrodka metodycznego z dyrektorem szkoły, w której był zatrudniony kandydat na doradcę. Obszar działalności doradców był dość rozległy, dotyczył subregionu konińskiego, powiatów: kolskiego, konińskiego, słupeckiego i tureckiego. W strukturze organizacyjnej WOM-u były powołane zespoły doradców, którymi koordynowali wybrani doradcy metodyczni zwani kierownikami. Funkcjonował zespół doradców edukacji wczesnoszkolnej i artystycznej, humanistyczny i matematyczno-przyrodniczy.

Na szczególne podkreślenie w tym okresie zasługuje ówczesny potencjał kadrowy, tj. 92 doradców wszystkich nauczanych przedmiotów. Doradcy byli bezpośrednimi łącznikami naszej placówki ze środowiskiem szkolnym. Różnorodność form doradztwa stanowiła dla nauczycieli funkcjonalny sposób doskonalenia, zarówno merytorycznych jak i metodycznych kompetencji przedmiotowych. Priorytetem planowania pracy doradców były kierunki polityki oświatowej państwa określone przez ministra edukacji oraz zdiagnozowane potrzeby edukacyjne nauczycieli, a także rozporządzenie o placówkach doskonalenia.

W latach dziewięćdziesiątych doradztwo przedmiotowo-metodyczne ukierunkowa-

ne było na pracę z nauczycielem przy jego warsztacie pracy. Dużo organizowanych było lekcji tzw. pokazowych, na podstawie których toczyła się dyskusja, przedstawiano fakty teoretyczne, dzielono się doświadczeniem. Szczególną opieką otaczani byli młodzi nauczyciele, którym doradzano w ramach funkcjonowania zespołów samokształceniowych i doradztwa indywidualnego. Szkolenia odbywały się na terenie powiatów. Zadaniem doradcy było wspieranie nauczyciela w jego początkowej drodze rozwoju zawodowego, często przy warsztacie pracy podczas lekcji (Iwona Hudańska, *Doradztwo metodyczne. Jakie było, jakie jest, jakie będzie?*, w: *Nauczyciele nauczycielom*, Konin 2009).

Opisany stan funkcjonowania doradztwa utrzymywał się przez kolejne lata, mimo iż zmieniały się rozporządzenia dotyczące powoływania i likwidowania placówek doskonalenia, w tym trybu powoływania doradców metodycznych. Zmieniały się także nazwy i struktury organizacyjne naszej placówki, w wyniku czego powstały Pracownia Doradztwa (2001) i Pracownia Informacji Pedagogicznej i Doradztwa (2016). Statutowym celem Pracowni był i jest nadzór i koordynowanie działań doradców metodycznych, podnoszenie jakości pracy doradców poprzez permanentne doskonalenie ich kompetencji zawodowych i tworzenie warunków do podejmowania działań innowacyjnych na rzecz nauczycieli. Pracownią w minionym okresie kierowali konsultanci – Halina Kaczmarek w latach 2001–2004, a od 1 stycznia 2005 r. do chwili obecnej Iwona Hudańska.

Istotny wpływ na funkcjonowanie placówek doskonalenia nauczycieli miała również reforma administracyjna (1999). Dotychczasowy WOM przyjmuje nazwę Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, a organem prowadzącym zostaje Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Decyzja ta pociąga dalsze zmiany w zakresie finansowania systemu doskonalenia. Pierwszego września 2002 r. – w związku z powołaniem Miejskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie – olbrzymi potencjał kadrowy został uszczuplony, bowiem znaczna grupa doradców przekazana została nowej placówce. Od tego momentu obserwowano znikomą tendencję w zakresie powoływania nowych doradców przez samorządy terytorialne, natomiast potencjał kadrowy konsultantów rozwijał się w Ośrodku, zwiększała się ich liczba oraz ich kompetencje w zakresie wdrażania zmian programowych. Nowe zadania, które pojawiały się np. w związku z rozporządze-

niem MEN o awansie zawodowym nauczycieli, zacieśniły współpracę doradców metodycznych z konsultantami w opracowywaniu oferty doradztwa przedmiotowo-metodycznego odpowiadającego na zdiagnozowane potrzeby edukacyjne nauczycieli.

Lata 2009–2019 to przede wszystkim kontynuacja doradztwa metodycznego w ramach organizacyjnych działań Pracowni. Należy podkreślić, że nadal obowiązujący tryb powoływania oraz sposób finansowania doradców przez organy prowadzące szkoły okazał się uciążliwym i obciążającym dla organu prowadzącego i skutkował niechęcią przedłużania powierzeń i powoływania nowych doradców. W roku 2013 decyzją Marszałka Województwa Wielkopolskiego połączono dwie placówki, tj. Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną w Koninie i Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w jedną instytucję Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, a w roku 2016 kolejna zmiana dotyczyła połączenia dwóch pracowni w jedną, tj. Pracownię Informacji Pedagogicznej i Doradztwa. Zadania Pracowni wyznaczają nadal kierunki polityki oświatowej państwa określone corocznie przez ministerstwo edukacji narodowej, a także zdiagnozowane potrzeby edukacyjne środowiska nauczycielskiego oraz rozporządzenia o placówkach doskonalenia nauczycieli wraz z nowym rozporządzeniem z 28 maja 2019 r., w którym nakreślona jest wizja przyszłego doradztwa metodycznego w nowym kształcie organizacyjnym.

Zakres zadań dla doradcy pozostaje w formie niezmienniej, natomiast zmianie ulega tryb i warunki powoływania doradcy. Oto poniżej niektóre przykłady zmian dotyczące doradztwa.

– *Zadania doradcy metodycznego będzie powierzał kurator oświaty w porozumieniu z dyrektorem placówki doskonalenia po uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony.*

– *Zadania doradcy metodycznego są realizowane przez nauczyciela w ramach dodatkowej umowy o pracę w publicznej placówce doskonalenia prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, zawieranej na okres, na który zostały mu powierzone zadania doradcy metodycznego.*

– *Łączny wymiar zatrudnienia nauczyciela w szkole lub placówce i w publicznej placówce doskonalenia nie może przekraczać 1 i 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, określonego na podstawie art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, dla stanowiska zgodnego ze specjalnością nauczyciela-doradcy metodycznego.*

– *Kurator oświaty, powierzając nauczycielowi zadania doradcy metodycznego,*

wskazuje publiczną placówkę doskonalenia prowadzoną przez jednostkę samorządu terytorialnego, w której nauczyciel-doradca metodyczny będzie zatrudniony, i określa:

1. *szczegółowy zakres zadań nauczyciela-doradcy metodycznego;*
2. *okres powierzenia zadań doradcy metodycznego i wymiar zatrudnienia w placówce doskonalenia, zgodnie z ust. 3 i 4.*
– *Zadania doradcy metodycznego powierza się na okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż trzy lata, z możliwością przedłużenia powierzenia zadań na kolejny okres nie krótszy niż rok i nie dłuższy niż trzy lata.*

– *Przed przedłużeniem powierzenia zadań doradcy metodycznego kurator oświaty zasięga opinii dyrektora publicznej placówki doskonalenia, w której nauczyciel-doradca metodyczny jest zatrudniony. Opinia zawiera ocenę sposobu realizacji zadań powierzonych nauczycielowi-doradcy metodycznemu oraz okres ich realizacji.*

– *Nadzór pedagogiczny nad realizacją zadań doradcy metodycznego sprawuje dyrektor publicznej placówki doskonalenia, w której nauczyciel-doradca metodyczny jest zatrudniony. W ramach sprawowanego nadzoru uwzględnia się opinie nauczycieli korzystających z pomocy nauczyciela-doradcy metodycznego.*

– *W przypadku niewywiązywania się nauczyciela z powierzonych mu zadań doradcy metodycznego kurator oświaty, na wniosek dyrektora publicznej placówki doskonalenia, w której nauczyciel-doradca metodyczny jest zatrudniony, może cofnąć powierzenie zadań doradcy metodycznego.*

Do zadań nauczyciela-doradcy metodycznego należy wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych w:

1. *rozwijaniu umiejętności metodycznych;*
2. *planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb uczniów;*
3. *opracowywaniu, doborze i adaptacji programów nauczania;*
4. *podejmowaniu działań innowacyjnych.*

Nauczyciel-doradca metodyczny realizuje zadania przez:

1. *udzielanie indywidualnych konsultacji;*
2. *prowadzenie zajęć edukacyjnych, zajęć otwartych oraz zajęć warsztatowych;*
3. *organizowanie innych form doskonalenia wspomagających pracę dydaktyczno-wychowawczą nauczycieli;*
4. *organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli.*

Nowe rozwiązanie organizacyjne dotyczy utworzenia planu sieci doradztwa metodycznego na terenie województwa. Kurator oświaty w porozumieniu z dyrektorami placówek doskonalenia nauczycieli bierze pod uwagę:

1. *liczbę nauczycieli poszczególnych specjalności w województwie;*
2. *potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego;*
3. *konieczność zapewnienia nauczycielom równego dostępu terytorialnego i przedmiotowego do doradztwa metodycznego na terenie województwa.*

– *W planie sieci doradztwa metodycznego wskazuje się:*

1. *liczbę nauczycieli-doradców metodycznych poszczególnych specjalności;*
2. *placówki doskonalenia, w których nauczyciele-doradcy metodyczni będą zatrudnieni ze wskazaniem ich specjalności.*

Kurator oświaty publikuje na stronie internetowej kuratorium oświaty wykaz publicznych placówek doskonalenia na terenie województwa, w których nauczyciele realizują zadania doradcy metodycznego, ze wskazaniem specjalności nauczycieli-doradców metodycznych.

(Rozporządzenia z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli).

Należy mieć nadzieję, że nowy tryb i organizacja nakreślone w nowym rozporządzeniu przyczynią się do rekonstrukcji doradztwa przedmiotowo-metodycznego i stworzą nową jakość doskonalenia nauczycieli.

Czternaście lat minęło... jak jeden dzień – refleksja doradcy

Jolanta Staszak

nauczyciel doradca od 2005 roku

Wśród 29 maja spotkaniem nauczycieli doradców rozpoczęły się obchody jubileuszu 30-lecia istnienia Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Na spotkanie zaproszeni zostali doradcy metodyczni współpracujący z placówką na przestrzeni trzydziestu lat. Koleżanki i koledzy doradcy nie zawiedli, bardzo wielu pojawiło się w obecnej siedzibie CDN przy ulicy Sosnowej 14. Powitaniom nie było końca, wszyscy cieszyli się ze spotkania, zwłaszcza że niektórzy nie mieli ze sobą kontaktu wiele lat.

Spotkanie rozpoczął Dyrektor placówki Pan Jarosław Jankowski, witając tłumnie przybyłych gości i swoim wystąpieniem uruchomił falę wspomnień, przypominając krótko historię Ośrodka. Nie zabrakło wzruszających i bardzo emocjonalnych przemówień Pań: Elżbiety Siudaj-Pogodskiej – długoletniej dyrektor placówki oraz jej zastępczyni Janiny Jankowskiej. Koleżanki i koledzy doradcy również dzielili się swoimi wspomnieniami dotyczącymi warunków pracy, ciekawostkami z odbywanych i prowadzonych przez siebie szkoleń oraz opisem relacji, jakie panowały wśród doradców. Przedstawione barwne opowieści starszych kolegów i koleżanek wywołały również u mnie wspomnienia.

Pamiętam, jak przed czternastu laty Pani Dyrektor Elżbieta Siudaj-Pogodska przyjechała do mojej szkoły i prze-

nywała Dyrektora mojej placówki (ZSP w Sompolnie) pana Jacka Żerkowskiego do potrzeby powoływania nowych doradców i to właśnie ja zostałam wskazana jako osoba odpowiednia do pełnienia tej funkcji. Byłam bardzo zaskoczona tą propozycją, pamiętam tylko, że poprosiłam o trzy dni do namysłu i przez ten czas zastanawiałam się, czy podołam nowym obowiązkom, a jednocześnie czułam się wyróżniona. Zdecydowałam się zostać doradcą metodycznym i jestem nim do dziś.

Ale wróćmy do spotkania – drugiego część przy kawie i przekąskach miała charakter zupełnie nieoficjalny i w małych grupkach przywoływałyśmy

wspomnienia z czasów wspólnej pracy, a zwłaszcza miłe momenty – np. wspólne wyjazdy na szkolenia czy zdobywanie nowych materiałów dla nauczycieli, choć również i sytuacje stresujące, w których pomagaliśmy sobie wzajemnie. W wielu przypadkach na bazie relacji służbowych nawiązały się przyjaźnie na wiele lat.

Wszyscy obecni na spotkaniu „zapozowali” do wspólnego zdjęcia i otrzymali pamiątkowe dyplomy. Wszystko co dobre kiedyś się kończy i to przesympatyczne spotkanie po ponad dwóch godzinach także się zakończyło, zostawiając w nas dobre emocje wywołane czarem wspomnień.

Pracownie w konińskiej placówce doskonalenia nauczycieli na przestrzeni lat i obecnie

W konińskiej placówce w latach 2001–2016 działały trzy Pracownie: Pracownia Kształcenia Ustawicznego (PKU), Pracownia Informacji Pedagogicznej i Wydawnictw (PIW) oraz Pracownia Doradztwa (PD).

Planowanie pracy w pracowniach odbywało się z w oparciu o wytyczne określone na przestrzeni minionych lat w takich dokumentach, jak:

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nadzoru pedagogicznego
- Statuty ośrodka doskonalenia nauczycieli w Koninie
- Priorytety doskonalenia zawodowego nauczycieli województwa wielkopolskiego na lata 2012–2015
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 20 grudnia 2003 r. w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli
- Programy (Doradca, Informacja pedagogiczna) opracowane przez dyrektorów wielkopolskich placówek doskonalenia nauczycieli
- Kierunki polityki oświatowej państwa określone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na dany rok szkolny

Do zadań Pracowni Kształcenia Ustawicznego należało:

- programowanie i organizowanie – zgodnie z ustalonymi potrzebami na dany rok szkolny – specjalistycznych kursów, konferencji i seminariów dla nauczycieli oraz kadry kierowniczej publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych,
- prowadzenie kursów kwalifikacyjnych dla nauczycieli umożliwiających ich rozwój merytoryczny oraz awans zawodowy,
- udział nauczycieli doradców w formach doskonalenia organizowa-

nych przez WOM/ODN/CDN w Koninie,

- realizowanie zadań edukacyjnych zleconych przez szkoły, placówki oświatowe, samorządy lokalne i inne instytucje oświatowe,

- planowanie, przygotowanie programowe form kształcenia ustawicznego nauczycieli oraz zapewnienie kadry pedagogicznej kursów kwalifikacyjnych i doskonalących,

- organizowanie współpracy i wymiany doświadczeń między szkołami, placówkami oświatowymi, zespołami nauczycieli i dyrektorami szkół,

- planowanie, przygotowanie i prowadzenie form kształcenia ustawicznego dla pracowników Ośrodka,

- projektowanie materiałów edukacyjnych i środków dydaktycznych wspomagających kształcenie ustawiczne nauczycieli,

- dokumentowanie działalności dydaktycznej,

- prowadzenie rejestru zaświadczeń ukończenia form kwalifikacyjnych i doskonalących.

Pracowni PKU przewodziła Elżbieta Szmytkowska (do 2007 r.) i Małgorzata Pogodska (od 2007 r. do chwili obecnej). W minionym okresie zadania Pracowni realizowane były przez zespół konsultantów ds. kształcenia ustawicznego zmieniający się ze względu na realizowany przez nich zakres działań. W skład Pracowni wchodziło: Ewa Łechtańska, Lidia Kantek, Dorota Wrzesińska, Grażyna Frydrychowicz, Barbara Jaworowicz, dr hab. Piotr Gołdyn, dr Elwira Jeglińska, Wioletta Poturała, Izabela Wilk-Lemańska, Jarosław Jankowski.

Do zadań Pracowni Informacji Pedagogicznej i Wydawnictw należało:

- diagnozowanie stanu kwalifikacji nauczycieli, kadry kierowniczej publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz określanie ich potrzeb w zakresie doksztalcania, diagnozowanie potrzeb edukacyjnych doradców i konsultantów,

- gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie informacji pedagogicznej, wymiana doświadczeń z zakresu funkcjonowania systemu oświatowego z wykorzystaniem do tego technolo-

Iwona Hudańska
kierownik Pracowni Informacji
Pedagogicznej i Doradztwa

Małgorzata Pogodska
kierownik Pracowni Kształcenia
Ustawicznego

Aldona Olesiak
kierownik Pracowni Wsparcia
Procesowego

gii informatycznej,

– prezentacja i udostępnianie zainteresowanym osobom programów nauczania, podręczników szkolnych, środków dydaktycznych i innych materiałów edukacyjnych,

– prowadzenie działalności wydawniczej wspierającej wdrażanie reformy systemu edukacji oraz upowszechniającej wartościowe doświadczenia edukacyjne,

– recenzowanie materiałów szkoleniowych,

– współpraca z wydawnictwami edukacyjnymi w kraju i województwie ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli,

– współpraca z instytucjami prowadzącymi działalność na rzecz rozwoju oświaty,

– promocja Ośrodka i jego działalności,

– prowadzenie Biblioteczki Ośrodka,

– współpraca z Publiczną Biblioteką Pedagogiczną w zakresie rozwijania multimedialnej pracowni informacji edukacyjnej,

– wydawanie pisma publicystyczno-informacyjnego „Koniński Kurier Oświatowy” oraz „Informatora” placówki zawierającego ofertę edukacyjną na dany rok szkolny,

– promocja własnych wydawnictw edukacyjnych,

– realizacja zadań na podstawie porozumień z Wielkopolskim Kuratorem Oświaty w zakresie m.in. diagnozowania pracy szkół czy opracowywania opinii i ekspertyz merytorycznych.

Powyższe zadania realizowane były pod kierownictwem konsultanta ds. wydawnictw dra Zbigniewa Budnego przez kadrę konsultantów i specjalistów: Joannę Suchecką – konsultanta ds. informacji i diagnozy pedagogicznej, Mariusza Kordylewskiego – konsultanta programistyczno-analityka oraz Marka Rogalę – specjalistę laboranta ds. technologii informacyjnej i Lidę Kruczkowską – specjalistę ds. doskonalenia nauczycieli. W kolejnych latach skład Pracowni zasilili konsultanci ds. wydawnictw: Wioletta Poturała, Aleksandra Czaplicka-Wojtas, dr Piotr Gołdyn, dr Jolanta Kmieć.

Do zadań Pracowni Doradztwa należało:

– wspieranie doradców w zakresie podejmowanych działań edukacyjnych służących ich rozwojowi osobistemu oraz zawodowemu,

– nadzorowanie i koordynowanie pracą doradców,

– doskonalenie doradców,

– planowanie i organizowanie doradztwa problemowo-metodycznego dla nauczycieli.

Do szczegółowych zadań Pracowni należało:

– współpraca z Pracownią Kształcenia Ustawicznego w zakresie bezpłatnego udziału doradców w specjalistycznych kursach, konferencjach i seminariach zaplanowanych w ofercie doskonalenia Ośrodka,

– współpraca z Pracownią Informacji i Wydawnictw w zakresie przekazywania wyników z przeprowadzanych przez doradców badań potrzeb edukacyjnych nauczycieli niezbędnych do opracowania oferty edukacyjnej dla nauczycieli,

– wspomaganie doradców metodycznych w tworzeniu i unowocześnianiu warsztatu pracy oraz w ich rozwoju zawodowym poprzez uczestniczenie w *Programie Doskonalenia Doradców* opracowanym przez Pracownię Doradztwa,

– pozyskanie kadry specjalistów do prowadzenia wewnętrznego doskonalenia doradców,

– doskonalenie umiejętności doradców niezbędnych w prowadzeniu form pomocy dla nauczycieli, szczególnie młodych stażem doradców poprzez uczestnictwo w *Programie Adaptacyjnym* dla nowo powołanych doradców,

– współpraca z organami nadzoru pedagogicznego oraz organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe w zakresie tworzenia i realizacji systemu doradztwa pedagogicznego dla nauczycieli,

– opracowanie oferty programowej doradztwa oraz jej upowszechnianie wśród nauczycieli,

– realizacja zadań na podstawie porozumień z Wielkopolskim Kuratorem Oświaty w zakresie organizacji konkursów i olimpiad przedmiotowych.

Z kolei do zadań nauczyciela doradcy metodycznego należało w szczególności wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych w:

– planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego,

– doborze i adaptacji lub tworzeniu programów nauczania i materiałów dydaktycznych,

– rozwijaniu umiejętności metodycznych,

– podejmowaniu działań innowacyjnych.

Nauczyciel doradca metodyczny planuje działania stosownie do potrzeb, we współpracy z placówkami do-

skonalenia, bibliotekami pedagogicznymi i bibliotekami szkolnymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz organami sprawującymi nadzór pedagogiczny:

– udziela indywidualnych konsultacji,

– prowadzi zajęcia edukacyjne, zajęcia otwarte oraz warsztatowe,

– organizuje inne formy doskonalenia wspomagające pracę dydaktyczno-wychowawczą nauczycieli.

Stan osobowy Pracowni tworzyli:

konsultanci:

• Iwona Hudańska – konsultant ds. doradztwa programowo-metodycznego (kierownik Pracowni)

• dr hab. Piotr Gołdyn – konsultant ds. doradztwa programowo-metodycznego

• Lidia Kantek – konsultant ds. doradztwa programowo-metodycznego

• Dorota Wrzesińska – konsultant ds. doradztwa programowo-metodycznego

• Izabela Wilk-Lemańska – konsultant ds. doradztwa programowo-metodycznego

specjaliści:

• Sylwia Szafrąńska – specjalista ds. administracji (do 2015 r.)

nauczyciele doradcy w latach 2001–2019:

• Lidia Drop – doradca nauczycieli nauczania początkowego (do 2017 r.)

• Elżbieta Frasunkiewicz – doradca nauczycieli nauczania początkowego (do 2014 r.)

• Anna Murawiec – doradca nauczycieli nauczania początkowego (do 2007 r.)

• Janina Ignaczak – doradca nauczycieli nauczania początkowego (do 2003 r.)

• Agnieszka Pływacz – doradca nauczycieli nauczania początkowego (do 2007 r.)

• dr Barbara Gańczyk – doradca nauczycieli języka polskiego (do 2006 r.)

• Jolanta Radzińska – doradca nauczycieli języka polskiego (do 2007 r.)

• Grażyna Jarek – doradca nauczycieli języka polskiego (do 2015 r.)

• Bożena Jankowska – doradca nauczycieli matematyki (do 2007 r.)

• Aleksandra Szabelska – doradca nauczycieli matematyki (do 2007 r.)

- Alina Wąsikowska – doradca nauczycieli matematyki (do 2003 r.)
- Agnieszka Kołuda – doradca nauczycieli matematyki (do 2006 r.)
- Anna Białynicka-Birula – doradca nauczycieli matematyki (do 2011 r.)
- Olga Wagner-Zaskórska – doradca nauczycieli przyrody
- Jolanta Staszak – doradca nauczycieli biologii
- Elżbieta Pipczyńska – doradca nauczycieli biologii (do 2005 r.)
- Jan Szymaniak – doradca nauczycieli przedmiotów zawodowych (do 2007 r.)
- Józef Kaczorowski – doradca nauczycieli przedmiotów zawodowych (do 2013 r.)
- Jan Nowinowski – doradca nauczycieli przedmiotów zawodowych (do 2015 r.)
- Krystyna Śliwińska – doradca nauczycieli przedmiotów zawodowych (do 2003 r.)
- Tadeusz Kolebuk – doradca nauczycieli wychowania fizycznego (do 2005 r.)
- Robert Cesarz – doradca nauczycieli religii (do 2010 r.)
- Dorota Żywica – doradca nauczycieli religii (do 2009 r.)
- Jolanta Wicher – doradca nauczycieli wychowawców (do 2003 r.)

Zadania realizowane przez nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych odbywały się w ścisłej współpracy z Pracownią Informacji i Wydawnictw oraz Pracownią Kształcenia Ustawicznego.

Konsultanci Pracowni Doradztwa powołani byli do pracy w zespołach zadaniowych, realizując zadania statutowe Ośrodka, a w szczególności w zakresie opracowania i realizacji oferty edukacyjnej oraz działalności publicystycznej i sprawozdawczej.

Zadaniem doradcy metodycznego było:

- badanie potrzeb edukacyjnych w zakresie doradztwa i doskonalenia nauczycieli oraz potrzeb nauczycieli rad pedagogicznych w rejonie działania doradcy, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań nauczycieli placówki bazowej i z terenu gminy doradcy,
- organizowanie różnorodnych form doradztwa metodycznego zgodnych z diagnozą potrzeb nauczycieli w zakresie działalności pedagogicznej oraz uwzględniających podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa,
- wspomaganie nauczycieli objętych

doradztwem w:

- planowaniu, organizowaniu i ocenianiu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- programowaniu pracy dydaktyczno-wychowawczej z uwzględnieniem specyfiki zespołu uczniowskiego,
- tworzeniu własnych, nauczycielskich programów nauczania,
- doborze i adaptacji programów nauczania,
- planowaniu rozwoju zawodowego nauczycieli,
- udzielanie pomocy potrzebującym nauczycielom w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów dydaktyczno-wychowawczych – np. poprzez obserwowanie zajęć lub ich prowadzenie w miejscu pracy nauczyciela, doradztwo indywidualne,
- upowszechnianie nowości wydawniczych, przygotowywanie recenzji materiałów o szczególnej wartości dydaktycznej oraz publikowanie własnych w czasopiśmie ODN-u („Edukacji Elementarnej” i „Konińskim Kurierze Oświatowym”) lub w formie biuletynu,
- dokumentowanie realizowanych zadań,
- planowanie własnego rozwoju zawodowego jako doradcy i nauczyciela.

Do zadań nauczycieli konsultantów Pracowni Doradztwa należała realizacja zadań określonych w zakresach czynności, a w szczególności:

- systematyczne diagnozowanie potrzeb i oczekiwań różnych grup odbiorców: doradców metodycznych, nauczycieli, dyrektorów na poszczególnych poziomach edukacyjnych,
- przygotowanie oferty doskonalenia zawodowego zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami,
- organizowanie i prowadzenie kompleksowego wspomaganie szkół,
- organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek,
- opracowywanie materiałów edukacyjnych w obszarze problematyki realizowanych form doskonalenia.
- wykonywanie zadań Pracowni Doradztwa w zakresie określonym przez kierownika Pracowni (*Nadzór i koordynowanie pracą doradców /ISO:9001 PO-08/*, w szczególności przestrzegania przez doradców obowiązującej ich *Instrukcji pracy*)
- przygotowywanie rocznych i dwuletnich sprawozdań z pracy konsultanta i Pracowni Doradztwa,

- podejmowanie nowatorskich inicjatyw w zakresie doskonalenia działalności Ośrodka,
- planowanie własnego rozwoju zawodowego w celu podnoszenia kompetencji,
- organizowanie i realizowanie form doskonalenia zgodnie z procedurami Systemu Zarządzania Jakością Ośrodka,
- uczestniczenie w działaniach organizacyjnych związanych z realizacją usług zleczanych przez szkoły i placówki oraz samorządy lokalne,
- przestrzeganie zadań kierownika kursu zgodnie z procedurą (ISO:9001 PO-02.4.) *Organizowania i realizowania form doskonalenia*,
- współpraca z konsultantami i doradcami w zakresie realizacji zadań Ośrodka,
- prowadzenie zajęć dydaktycznych zgodnie z określonym pensum dydaktycznym na przyjętych do realizacji formach doskonalenia,
- prowadzenie konsultacji indywidualnych i zespołowych.

W czerwcu 2016 r. zmieniła się struktura organizacyjna Centrum. Powołano nową Pracownię Wsparcia Procesowego oraz Pracownię Informacji Pedagogicznej i Doradztwa w wyniku połączenia Pracowni Informacji Pedagogicznej i Wydawnictw oraz Pracowni Doradztwa. Pracownia Kształcenia Ustawicznego pozostała w niezmienionym zakresie zadań.

Pracownia Informacji Pedagogicznej i Doradztwa

Wytycznymi dla funkcjonowania Pracowni Informacji Pedagogicznej i Doradztwa zostały zadania przypisane wcześniej odrębnie funkcjonującym Pracowniom, tj. Informacji Pedagogicznej i Wydawnictw oraz Doradztwa. Zadania te w niewielkim zakresie zostały zmodyfikowane, ponieważ wynikało to z konieczności dostosowania ich zakresu do istniejących potrzeb i wymogów stawianych Centrum przez nadrzędne instytucje.

Pracownię tworzy zespół konsultantów w składzie: dr Zbigniew Budny, dr hab. Piotr Goldyn, prof. UAM, Grażyna Frydrychowicz, Mariusz Kordylewski i Iwona Hudańska – kierownik Pracowni.

Do głównych zadań PIPID należy:

- diagnozowanie stanu kwalifikacji nauczycieli, kadry kierowniczej publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz określenie potrzeb w zakresie doskonalenia, diagnozowa-

nie potrzeb edukacyjnych doradców i konsultantów,

- gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie informacji pedagogicznej, wymiana doświadczeń z zakresu funkcjonowania systemu oświatowego z wykorzystaniem do tego technologii informatycznej,

- współpraca z instytucjami prowadzącymi działalność na rzecz rozwoju oświaty,

- promocja Centrum i jego działalności,

- wydawanie pisma publicystyczno-informacyjnego „Koniński Kurier Oświatowy” oraz Informatora Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zawierającego ofertę edukacyjną na dany rok szkolny, redagowanie i upowszechnianie kwartalnej oferty doradztwa metodycznego,

- promocja własnych wydawnictw edukacyjnych,

- organizowanie, nadzór i koordynowanie pracy doradców metodycznych,

- wspomaganie doradców metodycznych w tworzeniu i unowocześnianiu warsztatu pracy oraz w ich rozwoju zawodowym poprzez organizowanie doskonalenia dla doradców w zakresie zdiagnozowanych potrzeb edukacyjnych,

- planowanie i realizacja form doskonalenia i doradztwa metodycznego,
- realizowanie innych zadań zleconych przez Dyrektora Centrum.

Efektami działalności Pracowni Informacji Pedagogicznej i Doradztwa są między innymi:

- realizowane przez konsultantów i doradców szkolenia dla nauczycieli – np. z zakresu rozwoju i awansu zawodowego nauczycieli, zastosowania informatyki w praktyce szkolnej, kreowania kompetencji patriotycznych i wychowawczych,

- wsparcie nauczycieli w organizowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, edukacji włączającej,

- popularyzowanie i wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych, takich jak „Program Przyjaciele Zippięgo”, „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, „Strażnicy uśmiechu”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”,

- prowadzenie kursów kwalifikacyjnych – np. dla kandydatów na kierowników wypoczynku dzieci i młodzieży, kandydatów na wychowawców wypoczynku dzieci i młodzieży, kandydatów na kierowników wycieczek szkolnych i obozów wędrownych,

- cykliczne inicjatywy, takie jak organizowanie konkursów tematycznych, prowadzenie działalności wydawniczej, przygotowywanie konferencji, promocja Centrum (w tym prowadzenie witryny internetowej), działania diagnostyczne i ewaluacyjne etc.

W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli pojawia się nowa koncepcja doradztwa metodycznego. Założenia tej koncepcji opisane są w zamieszczonym

nych dla nauczycieli umożliwiających ich rozwój merytoryczny oraz awans zawodowy,

- udział w doskonaleniu nauczycieli doradców (w porozumieniu z Pracownią Doradztwa),

- realizacja zadań edukacyjnych zleconych przez szkoły, placówki oświatowe, samorządy lokalne i inne instytucje oświatowe,

- planowanie, przygotowanie programowe form kształcenia ustawicznego nauczycieli oraz zapewnienie kadry pedagogicznej, w tym kierowniczej kur-

Pracownia Informacji Pedagogicznej i Doradztwa

w niniejszej publikacji artykule „Doradztwo metodyczne w systemie doskonalenia nauczycieli”. Wynika z niej, że zadania ponownie ulegają zmianie, natomiast odmienny jest tryb powoływania doradców metodycznych od 1 września 2019 r. Więcej informacji na:

www.kopoznan.pl.

Pracownia Kształcenia Ustawicznego

W skład pracowni wchodzi:

- Małgorzata Pogodska – kierownik pracowni
- Aleksandra Czaplicka-Wojtas – nauczyciel konsultant
- Wioletta Poturała – nauczyciel konsultant
- Agnieszka Szymczak – nauczyciel konsultant
- Dorota Wrzesińska – nauczyciel konsultant

Podstawowe zadania Pracowni to:

- programowanie i organizowanie, zgodnie z ustalonymi potrzebami na dany rok szkolny, specjalistycznych kursów, konferencji i seminariów dla nauczycieli oraz kadry kierowniczej publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych,

- prowadzenie kursów kwalifikacyj-

sów kwalifikacyjnych i doskonalących,

- organizowanie współpracy i wymiany doświadczeń między szkołami, placówkami oświatowymi, zespołami nauczycieli i dyrektorów,

- planowanie, przygotowywanie i organizowanie form kształcenia ustawicznego dla pracowników Centrum,

- projektowanie materiałów edukacyjnych i środków dydaktycznych wspomagających kształcenie ustawiczne nauczycieli,

- dokumentowanie działalności dydaktycznej,

- prowadzenie rejestru zaświadczeń ukończenia form kwalifikacyjnych i doskonalących.

Powyższe zadania realizowane są zgodnie z polityką oświatową państwa i przeprowadzoną diagnozą potrzeb szkół i placówek regionu konińskiego. Jesteśmy na bieżąco ze zmieniającą się rzeczywistością, uczymy się, dbamy o wysoką jakość szkoleń, szybko reagujemy na rodzące się potrzeby dyrektorów i nauczycieli.

Na szczególne podkreślenie zasługuje funkcjonowanie systemowego wsparcia dla kadry kierowniczej. Od roku 2015 funkcjonuje Klub Dyrektora skupiający ponad 50 dyrektorów stale uczestni-

czących w seminariach prowadzonych przez ekspertów ds. prawa oświatowego.

Zgodnie z zapotrzebowaniem corocznie realizowany jest kurs kwalifikacyjny „Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy”.

Pracownia wspiera nauczycieli, przygotowując ich do zmian w systemie oświaty – na przykład w roku szkolnym 2018/19 przeprowadzono szkolenia w zakresie egzaminu ósmoklasisty i zajmowano się dystrybucją materiałów ORE dla nauczycieli.

PKU propaguje też edukację matematyczną poprzez realizację szkoleń dla nauczycieli oraz koordynację regionalną „Międzynarodowego Konkursu Matematycznego Kangur”. W naszym rejonie do konkursu corocznie przystępuje ponad 4 tysiące uczniów z prawie 200 szkół.

Pracownia realizuje również zadania w obszarze wdrażania nowych technologii informacyjnych, organizując szkolenia zespołów nauczycieli oraz kursy doskonalące i warsztaty metodyczne, np. „Interaktywnie i efektywnie, czyli sprawdzone sposoby na angażowanie uczniów z zastosowaniem nowoczesnych technologii”.

W bieżącym roku ważnym naszym przedsięwzięciem było zorganizowanie projektu „Historia Polski pieśnią i piosenką pisana”, który zwieńczyła konferencja połączona z koncertem pieśni patriotycznych w wykonaniu uczestników projektu.

Ponadto przedstawiciel PKU uczestniczył w Warszawie w eksperckich spotkaniach organizowanych przez MEN, a dotyczących zmian programowych kształcenia zawodowego.

Informacje o zrealizowanych zadaniach zamieszczane są systematycznie

na łamach „Konińskiego Kuriera Oświatowego”.

W celu utrzymania wysokiej jakości usług opracowano i wdrożono System Zapewniania Jakości, opisany w Księdze Jakości Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

Pracownia Wsparcia Procesowego

Dostosowując funkcjonowanie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie do zmian w oświacie i zadań nałożonych na system doskonalenia we wrześniu 2016 r., utworzone zostały nowe pracownie: Pracownia Wsparcia Procesowego oraz Pracownia Informacji Pedagogicznej i Doradztwa.

Kierownikiem nowo utworzonej Pracowni Wsparcia Procesowego została pani Justyna Ziomek, która pracowała do 31 października 2017 r., a od 1 marca 2018 r. funkcję tę przejęła pani Aldona Olesiak. W skład nowo

powołanego zespołu weszły panie: Aleksandra Czaplicka-Wojtas, Barbara Jaworowicz, Lidia Kantek, Joanna Suchecka (do 31 sierpnia 2017 r.) oraz Beata Barancewicz-Kaszubowska (12 marca 2018–31 lipca 2018 r.).

Do zadań PWP należą:

- planowanie, organizowanie i prowadzenie zgodnie z ustalonymi potrzebami wspomagania procesowego szkół i placówek,
- diagnozowanie potrzeb szkół w zakresie projektów,
- planowanie, organizowanie i prowadzenie projektów i programów edukacyjnych, w tym projektów z wykorzystaniem m.in. środków Unii Europejskiej,
- koordynowanie realizacją grantów edukacyjnych w Centrum,
- realizacja zadań edukacyjnych zleconych przez szkoły, placówki oświatowe, samorządy lokalne i inne instytucje oświatowe,
- organizowanie współpracy i wymiany doświadczeń między szkołami, placówkami oświatowymi, zespołami nauczycieli i dyrek-

Pracownia Wsparcia Procesowego

Pracownia Kształcenia Ustawicznego

torów,

- planowanie, przygotowywanie i organizowanie form kształcenia ustawicznego dla oświatowej kadry kierowniczej,
- inicjowanie współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami non profit,
- dokumentowanie działalności dydaktycznej.

Zadania realizowane przez nauczycieli konsultantów odbywają się we współpracy z Pracownią Informacji Pedagogicznej i Doradztwa oraz z Pracownią Kształcenia Ustawicznego. Konsultanci Pracowni włączani są do realizacji zadań statutowych Centrum szczególnie w zakresie nadzoru pedagogicznego, oferty edukacyjnej, działalności publicystycznej i sprawozdawczej Centrum.

Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych

Zbigniew Budny

nauczyciel konsultant od 1993 roku

Przez szereg lat niejako etatowym priorytetem w polityce oświatowej państwa było wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych. Na to wyzwanie odpowiedzieliśmy z wyjątkowym zaangażowaniem i ewidentnymi efektami.

Jako animatorzy wspomagający uzdolnioną młodzież najpierw potężnie się uzbiliśmy, tzn. uczestniczyliśmy – i to aktywnie, np. pełniąc funkcje koordynatorów regionalnych – w ogólnopolskich, a nawet międzynarodowych ministerialnych projektach edukacyjnych, zwłaszcza w największym z nich, wieloletnim, realizowanym pod nazwą „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”.

W ramach tego przedsięwzięcia braliśmy udział w wielu konferencjach, szkoleniach, spotkaniach roboczych organizowanych przez ówczesny Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli oraz Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Utworzony później z połączenia obu tych instytucji Ośrodek Rozwoju Edukacji pilotował kilka rozbudowanych programów edukacyjnych, takich jak: UCZEŃ ZDOLNY; ODKRYWAMY TALENTY; PROGRAM UWAGA! ZDOLNOŚCI! Krajowy System Wspierania Zdolności i Talentów – w realizację wszystkich tych projektów intensywnie się włączaliśmy.

Nie tylko uczestniczyliśmy w szkoleniach i spotkaniach, nie tylko podjęliśmy szereg działań w Roku Odkrywania Talentów i uzyskaliśmy tytuł Miejsca

Odkrywania Talentów, ale przeprowadziliśmy dziesiątki różnych form doskonalenia nauczycieli w zakresie pracy z uczniem zdolnym.

Jedną z istotniejszych takich form była konferencja dla ponad dwustu pedagogów nt. „Pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych” z udziałem m.in. Krzysztofa Jana Szmidta z Uniwersytetu Łódzkiego, autora cenionych publikacji poświęconych funkcjonowaniu uczniów zdolnych

w szkole.

Od wielu lat realizujemy projekt edukacyjny „Twórczy uczeń – twórczy nauczyciel”, którego lwią część stanowią konkursy – głównie dla dzieci i młodzieży, choć również i dla nauczycieli.

Różnego rodzaju konkursy organizujemy właściwie od zawsze i w roz-

maitych obszarach tematycznych, choć z wyraźną przewagą dyscyplin humanistycznych: literatury, sztuki, historii. Często są one związane z obchodami konkretnych rocznic i ustanawianymi przez Sejm patronami danego roku. Tak uczciliśmy m.in. Rok Herberta, Miłosza czy Skłodowskiej-Curie, okrągłe rocznice powstania styczniowego, chrztu Polski czy odzyskania niepodległości.

Jednakże szczególnie nas cieszy wciąż wysoka frekwencja uczestników konkursów cyklicznych, prowadzonych rokrocznie przez całe dekady.

Od 25 lat na ziemi konińskiej gości Międzynarodowy Konkurs Matematyczny KANGUR. Zadania rozwiązują tysiące uczniów, a laureaci wyjeżdżają na międzynarodowe obozy matematyczne bądź na atrakcyjne wycieczki – konińskie „kangury” były już m.in. w Paryżu, Berlinie, Pradze, Wiedniu, Budapeszcie, Sankt-Petersburgu, Brukseli, Wilnie, Dreźnie i wielu innych miejscach w Europie i w Polsce.

W wycieczkach tych brali też udział laureaci XIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu Języka Angielskiego FOX.

Współpracujemy także przy organizacji powiatowego i wojewódzkiego etapu Wielkopolskiego Konkursu Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym, który

istnieje od 1994 roku.

Natomiast od 2004 roku współorganizujemy (wraz z Młodzieżowym Domem Kultury w Koninie) dwa konkursy poetyckie: Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej oraz Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki im. Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”.

Odbyło się XXVIII edycji, każdego roku oceniano setki wierszy, a nagrodzone i wyróżnione teksty wydawane były w specjalnym tomiku drukowanym

Warsztaty poetyckie prowadzone przez dra Marcina Jaworskiego, prof. UAM w Poznaniu (2018)

Podsumowanie konkursów poetyckich w roku 2009

Gala wręczenia nagród laureatom konkursów poetyckich w roku 2012

w nakładzie 200 egzemplarzy.

Ponadto w ostatnich latach uczestnicy konkursów bezpośrednio po gali wręczenia nagród brali udział w warsztatach poetyckich prowadzonych przez pracownika naukowego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Organizujemy też turnieje recytatorskie, z których najdłuższą tradycją może się poszczycić „Wielkopolska w poezji” – impreza zorganizowana w bieżącym roku po raz szesnasty.

Wspieramy również placówki edukacyjne w przeprowadzaniu konkursów ortograficznych – najczęściej opracowując

VI Konkurs Recytatorski „Wielkopolska w poezji” (2007)

zadania konkursowe bądź uczestnicząc w pracach jury. Od kilku lat osobiście współpracuję przy organizacji Gmin-

nego Sprawdzianu Ortograficznego „Gzegzółka” w Starym Mieście – pełnię funkcję przewodniczącego komisji

„Gzegzółka” w roku 2016

Tomiki z nagrodzonymi i wyróżnionymi wierszami młodych poetów

konkursowej i przygotowuję dyktando, które zawsze jest dla mnie źródłem wyrzutów sumienia: gdybym nie był jego autorem, z pewnością nie napisałbym go bezbłędnie...

Poza tym wszystkim nauczyciele bibliotekarze każdego roku przygotowują dla uczniów kilka konkursów różnego typu: literackich, czytelniczych, plastycznych, fotograficznych, informatycznych, na najlepszą prezentację multimedialną i tym podobnych. Część z tych propozycji to także inicjatywy cykliczne.

KANGUR i FOX na ziemi konińskiej

Małgorzata Pogodska
nauczyciel konsultant od 1998 roku

Historia słynnego konkursu **Kangur Matematyczny** sięga lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia. Jego idea pochodzi z dalekiej Australii, a zainaugurował ją światowej sławy matematyk Peter O'Halloran. Testowa formuła konkursu okazała się bardzo atrakcyjna zarówno dla młodzieży jak i dla nauczycieli. W ciągu kilku lat objął on prawie całą populację uczniów australijskich, a w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku przywędrował do Europy. Po raz pierwszy konkurs Kangur Europejski odbył się 15 maja 1991 roku we Francji. Stał się natychmiast popularny w całym kraju nad Sekwaną, a także w Polsce, Bułgarii, Słowacji, Rumunii, na Węgrzech i kolejno w wielu innych krajach. Od lat honorowy patronat nad tą matematyczną rywalizacją pełni Sekretarz Generalny Rady Europy, a od czerwca 1995 r. wpisano go do kalendarza imprez Unesco. W 1994 roku – także z inicjatywy matematyków francuskich – powstało międzynarodowe stowarzyszenie Kangourou Sans Frontiers (Kangur Bez Granic), zrzeszające organizatorów tego konkursu ze wszystkich zainteresowanych krajów.

Głównym celem konkursu KANGUR jest szeroka popularyzacja matematyki. Prosta forma (jednorazowy test) sprzyja jego masowości. W odróżnieniu od innych licznie organizowanych konkursów mających na celu wyłonienie talentów matematycznych, ten

ma przede wszystkim przełamać powszechną niechęć do matematyki. Warto podkreślić, że jest to jedyny konkurs matematyczny obejmujący tak szeroki przedział wiekowy: od pierwszej klasy szkoły podstawowej aż do ostatniej klasy szkoły ponadpodstawowej.

Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny nie kończy się w dniu zawodów, nie kończy się też w dniu uroczystego podsumowania. Organizatorzy konkursu z wszystkich krajów spotykają się, by planować kolejne jego edycje, wymieniać doświadczenia, układać zadania. Na laureatów konkursu czekają atrakcyjne nagrody. Nagroda główna to udział w międzynarodowych obozach matematyczno-rekreacyjnych w czasie wakacji oraz wycieczkach po Europie. W czasie trwania obozów realizuje się bogaty program matematyczny (zawody matematyczne, wykłady, warsztaty), a także turystyczny, sportowy, kulturalny. Młodzież nawiązuje kontakty z rówieśnikami z innych krajów, co sprzyja rozwijaniu zdolności lingwistycznych.

Międzynarodowy Konkurs Matematyczny KANGUR gości już dwadzieścia pięć lat na ziemi konińskiej. Pierwszymi organizatorkami konkursu w marcu 1995 roku były Barbara Kiełlar i Danuta Kujawa – doradcy metodyczni, a od roku 1996 zajęła się nim Elżbieta Szmytkowska – doradca metodyczny, a następnie konsultant ODN w Koninie. Do rozwiązywania zadań konkursowych w 1995 roku zasiadło około 1000 uczniów. Najlepsi wyjechali na wycieczkę do Legolandu i Paryża. I tak to się zaczęło. Co roku w marcu wielkie emocje, trzydzieści zadań, czasu tak niewiele, trzeba się maksymalnie skupić, wybrać z pięciu odpowiedzi do zadań tę jedną jedyną, prawdziwą, a wszystkie takie podobne... Ale trud się opłaca. Nagrody dla laureatów są naprawdę bardzo atrakcyjne.

Popularność konkursu w Konińskiem z roku na rok wzrastała, zgłaszało się coraz więcej uczestników, organizacja konkursu wymagała ogromnej pracy i to przez cały rok! W Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Koninie powstał Regionalny Komitet Organizacyjny w składzie: Elżbieta Szmytkowska, Małgorzata Pogodska i Marek Rogala. W roku 2013 dołączył do komitetu organizacyjnego Piotr Gołdyn.

Liczba uczestników wzrastała od 1200 w 1996 roku po rekordową liczbę 9200 w roku 2002; ostatnie lata to stabilizacja – ponad 4000 uczestników. Doczekaliśmy czasów, gdy do konkursu przystępują uczniowie, których rodzice byli uczestnikami kangurowej przygody.

W regionie konińskim od 2000 roku organizowany jest także **Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego FOX**. Patronat naukowy nad konkursem objął Instytut Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, patronat honorowy do 2018 r. Minister Edukacji Narodowej, a zainicjowało konkurs Regionalne Stowarzyszenie Oświatowe KAGANEK w Bielsku-Białej. Pierwsza edycja odbyła się właśnie w Bielsku-Białej i powiecie bielskim. Ze względu na duże zainteresowanie ze strony młodzieży i nauczycieli konkurs został rozszerzony na cały kraj. Jego koordynatorami w regionie konińskim były w kolejności Pani Elżbieta Szmytkowska, Justyna Ziomek oraz Lidia Kantek.

Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego FOX pomyślany jest jako forma intelektualnej zabawy językowej. Udział w nim polega na rozwiązywaniu jednorazowego testu złożonego z zadań wielokrotnego wyboru i daje uczniom możliwość sprawdzenia swoich umiejętności językowych, wiedzy językowej oraz kulturoznawczej. Zadania z obowiązkowej lekturki mają na celu pokazać, że język stanowi całość, a jego poszczególne komponenty „spotykają się” w literaturze, w tym przypadku w beletrystyce na poziomie odpowiadającym danej kategorii wiekowej. Ze względu na swoją zawartość i urozmaicony charakter zadania stanowią wyzwanie oraz pobudzają dociekliwość.

Konkurs adresowany jest do uczniów wszystkich typów szkół i odbywa się w 5 kategoriach wiekowych: Kittens (kl. III-IV SP), Bunnies (kl. V-VI SP), Ducks (kl. VII-VIII SP), Lions (III kl. gimnazjum, I kl. liceum), Eagles (II-IV kl. szkół ponadgimna-

zjalnych).

Główną nagrodą w konkursie jest udział najlepszych uczestników w obozie językowym. Dla uczestników z wynikami bardzo dobrymi i dobrymi przewidziane są nagrody rzeczowe.

Konkursy KANGUR i FOX na ziemi konińskiej co roku przebiegają sprawnie, uczestnicy tego samego dnia, o tej samej godzinie, pod nadzorem komisji rozwiązują w swoich szkołach te same zadania. Podsumowanie konkursów również odbywa się co roku z dużym rozmachem. Najlepsi spośród najlepszych z regionu konińskiego wyjeżdżają na organizowane przez Ogólnopolski Komitet Organizacyjny międzynarodowe obozy matematyczne do Zakopanego oraz do Czech, na Słowację, na Węgry, do Rumunii, do Francji, Niemiec, na Litwę, do Rosji... „Kangury” i „Foxy” były też na wycieczkach organizowanych przez Komitety Regionalne (samodzielnie lub z Biurem Podróży Rajdtour z Koni-
na). Zwiedzały Paryż, Legoland, Pragę, Berlin, Budapeszt, Wiedeń, Brno, Hodonin, Słowacki Raj, Skalné Miesto, Bornholm, Drezno, Brukselę, Wilno, Troki, Druskienniki, Kowno oraz wiele innych atrakcyjnych miejsc w Europie. Podziwiali także najatrakcyjniejsze miejsca w Polsce: siedzibę KANGURA w Toruniu, Malbork, Elbląg, Trójmiasto, Warszawę, Kraków, Żelazową Wolę, Szczecin, Międzyzdroje, Wrocław i wiele, wiele innych ciekawych miejscowości.

W ostatnich latach uczniowie otrzymują nagrody rzeczowe w znacznej mierze dofinansowane przez Prezydenta Miasta Konina, burmistrzów, wójtów miast i gmin, z których wyłoniono najlepszych uczniów osiągających wynik laureata lub bardzo dobry. Jest to duże osiągnięcie i wyróżnienie dla środowiska lokalnego, cieszymy się z coraz większego zrozumienia ze strony władz lokalnych, które chcą docenić wyjątkowe uzdolnienia matematyczne i językowe uczniów.

Nieoceniona jest także rola nauczyciela, który organizuje konkurs w szkole, propaguje naukę matematyki i języka angielskiego, wspiera ucznia i pomaga mu przygotować się do testu oraz rodziców wspierających swoje dzieci. W codziennej szkolnej pracy zdarza się, że zapominamy o uczniu zdolnym, a tego typu przedsięwzięcia umożliwiają promocję indywidualnych osiągnięć zarówno ucznia, jak i nauczyciela.

Gale podsumowujące konkursy

Wycieczki konkursowe

Działalność wydawnicza konińskiego ośrodka doskonalenia nauczycieli

Zbigniew Budny
nauczyciel konsultant od 1993 roku

Na początku lat dziewięćdziesiątych, a i później, wydawnictwa edukacyjne nie nadążały za gwałtownymi zmianami w polskiej oświacie. Dlatego podjęliśmy trud wypełnienia tej luki poprzez wydawanie własnym sumptem różnorodnych materiałów metodycznych dla nauczycieli oraz organizowanie dla nich lokalnych giełd/targów wydawnictw edukacyjnych.

Zaczął się od tego, że zakupiliśmy maszynę drukarską zwaną risographem i w 1993 roku powołaliśmy do życia „Koniński Kurier Oświatowy” – pismo publicystyczno-informacyjne wydawane początkowo jako miesięcznik przez Kuratorium Oświaty, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny i Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Koninie. Od 1996 roku wydajemy już pismo samodzielnie, przez jakiś czas jako dwumiesięcznik, a obecnie jako kwartalnik.

Także do 1996 roku „Kurier” wy-

chodził w nakładzie 1000 egzemplarzy i przesyłany był bezpłatnie do wszystkich placówek oświatowo-wychowawczych w ówczesnym województwie konińskim. Następnie przez krótki czas sprzedawany był w prenumeracie, a obecnie drukowany jest w nakładzie 100 egzemplarzy i udostępniany w postaci cyfrowej na stronie internetowej CDN-u.

Ukazały się 124 numery pisma, a świeżą buleczką jest opracowana przez nauczycieli bibliotekarzy CDN Publicznej Biblioteki Pedagogicznej

w Koninie bibliografia dostępna w naszej witrynie internetowej, a zawierająca w układzie rzeczowym i osobowym wykaz wszystkich opublikowanych artykułów.

W latach 2003–2006 wydawaliśmy również inny periodyk – „Edukację Elementarną”, miesięcznik adresowany przede wszystkim do nauczycieli nauczania początkowego i wychowania przedszkolnego

Natomiast Biblioteka Pedagogiczna publikuje swój własny biuletyn informacyjny – półrocznik „Rewers”. Dotychczas wyszło 31 numerów pisma.

Przez całe lata jednakże główny nasz wysiłek wydawniczy koncentrował się na opracowywaniu biuletynów przedmiotowo-metodycznych. Wydaliśmy blisko 200 tytułów, które obejmowały właściwie wszystkie przedmioty nauczania w szkołach wszystkich typów i poziomów.

Poza czasopismami i biuletynami drukowaliśmy także wydawnictwa zwarte. Początkowo własnymi siłami, lecz z czasem skład i druk powierzaliśmy profesjonalnym wydawnictwom.

Uczestnicy spotkania promującego wydanie „Słownika” (2012)

Szczególną estymą darzymy nasz „Słownik biograficzny nauczycieli Wielkopolski Wschodniej” zawierający dokładnie 100 biogramów opracowanych przez 35 autorów. Dotychczas światło dzienne ujrzał pierwszy tom „Słownika”, a zatem czas już na kolejne.

Rokrocznie wydajemy też „Informator” zawierający ofertę edukacyjną placówki na dany rok szkolny, a w ostatnich latach nawet dwa „Informatory” – osobno na pierwsze i drugie półroczce.

Jak już to było powiedziane – wy-

dawnictwa edukacyjne z trudem do-
trzymywały kroku transformacjom
w oświacie, więc próbowaliśmy mak-
symalnie ułatwić nauczycielom kon-
takt z ich ofertą poprzez organizowa-
nie lokalnych giełd wydawnictw edu-
kacyjnych. Takie giełdy towarzyszyły
zazwyczaj Konińskim Spotkaniom
Edukacyjnym. Bywało, że na naszych
targach wystawiało swoje książki kil-
kanaście albo i kilkadziesiąt wyda-
wnictw z całego kraju. A my z kolei ze
swoją ofertą wydawniczą gościliśmy
na innych giełdach.

Dzisiaj regularnie zaznaczamy
swoją obecność jako wystawcy już
tylko na Targach Edukacyjnych w Po-
znaniu i na Konińskim Forum Oświa-
towym.

ODN w Koninie na Targach Edukacyjnych w Poznaniu (2010)

Konińscy konsultanci na Targach Edukacyjnych w Poznaniu (2018)

XII Konińskie Forum Oświatowe (2016)

XIII Konińskie Forum Oświatowe (2017)

Nowe wyzwanie – egzaminy zewnętrzne

Podążać za marzeniem i znowu podążać, i tak bez końca...

Joseph Conrad

Aleksandra Czaplicka-Wojtas
nauczyciel konsultant od 2007 roku

Gruntem pod egzaminy zewnętrzne był już przygotowany przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie od dawna: w dniach 24 i 25 listopada 1998 r. na terenie ówczesnego jeszcze województwa konińskiego, na podstawie decyzji Kuratora Oświaty w Koninie, przeprowadzono pilotażowe badanie kompetencji uczniów klas ósmych z języka polskiego i matematyki.

Pilotaż służył przygotowaniu nie tylko uczniów i rodziców, ale także szkół i nauczycieli do zmiany sposobu przeprowadzania egzaminów wstępnych, a tym samym sposobu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych. Nowa formuła egzaminów wstępnych miała służyć obiektywizacji realizowanych pomiarów. Pilotażowe badanie było dużym przedsięwzięciem i nowym wyzwaniem, z którym Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie doskonale sobie poradził. Mimo obaw, niepewności, różnorodnych emocji przygotowano merytorycznie i organizacyjnie środowisko oświatowe do realizowanego już w maju 1999 roku badania umiejętności uczniów klas ósmych. Wyniki tego egzaminu decydowały o losach absolwentów szkół podstawowych. Badanie się powiodło, nową formułę zaakceptowali uczniowie, rodzice, nauczyciele. Szkoły mogły sprawdzić swe zdolności organizacyjne.

Z założeniami reformy w „Nowym Tygodniku” (nr 12, 22 marca 1999) zapoznawała zainteresowanych ówczesna dyrektor WOM w Koninie Elżbieta Siudaj-Pogodska, wskazując, że najważniejszym elementem nowego systemu edukacji jest reforma programowa, czyli odejście od „3 x z” (zakuć, zdać, zapomnieć). Zmieniało ustrój szkolny, wprowadzając 6-letnią szkołę podstawową, 3-letnie gimnazjum oraz 3-letnie liceum i 4-letnie technikum. Zakładano, że wprowadzenie zmian spowoduje odejście od encyklopedyzmu, że nastąpi wyrównanie szans edukacyjnych, egzaminy zewnętrzne dostarczą wiarygodnych informacji pozwalających ocenić poziom wiedzy uczniów po szkole podstawowej,

gimnazjum czy liceum. Nowa szkoła miała być przyjazna, stawiająca na partnerskie relacje między uczniem a nauczycielem. Nauczycielowi przydzielono rolę przewodnika, który miał wdrażać ucznia do odpowiedzialności za własny rozwój. W kolejnym artykule w „Nowym Tygodniku” (nr 13, 29 marca 1999) w rozmowie z dziennikarką pani dyrektor uspokajała uczniów i rodziców, mówiąc, że egzaminy staną się bardziej przyjazne, odbywać się będą w macierzystej szkole, a dyrektorzy szkół mają obowiązek szczegółowo informować uczniów i rodziców o ich przebiegu. Podkreślała również, że celem działań jest pełna obiektywizacja wyników, bo prace są zakodowane, a to sprzyja sprawiedliwej i obiektywnej ocenie wiedzy i umiejętności ucznia.

Temat zmian w formule egzaminów okazał się na tyle nośny, że również w kwietniu 1999 („Nowy Tygodnik”, nr 15, 12 kwietnia 1999) pani dyrektor informowała społeczeństwo o wprowadzanych sposobach oceniania zewnętrznego, skupiając się na następnej nowości – Nowej Maturze. Planowano wprowadzenie Nowej Matury po raz pierwszy w 2002 roku (w życie tę formułę wprowadzono dopiero w 2005 roku). Zmiana miała nadać większą rangę maturze, ponieważ zewnętrzny egzamin maturalny, „zmodernizowany egzamin maturalny” – jak określiła go pani dyrektor – „zniesie potrzebę organizowania oddzielnych egzaminów wstępnych na studia”.

Podkreślić należy, że WOM wspierał nauczycieli, organizując kursy przygotowawcze dla pedagogów, którzy mieli uczyć w zreformowanej szkole. Wprowadzanie nowej jakości w edukacji nie byłoby możliwe bez realizacji tak wyjątkowych szkoleń, jak przeprowadzony w roku szkolnym 1998/1999 196-godzinny kurs „Lider WDN kierujący procesem wspierania jakości pracy szkoły”. Kurs dotyczył wszystkich obszarów podlegających zmianie (objął ocenianie, programy, WDN, integrację międzyprzedmiotową). Ukończyło go 100 osób, spośród których dużą grupę stanowili ówcześni i przyszli dyrektorzy. Dzięki temu szkoleniu pokazywano znaczenie pracy zespołowej i wdrażano metody aktywizujące.

Ważnym przedsięwzięciem był także realizowany od listopada 1999 r. do czerwca 2000 r. 220-godzinny kurs kwalifikacyjny z zakresu organizacji i zarządzania oświatą. O randze tego przedsięwzięcia najlepiej świadczy fakt, że wśród wykładowców znaleźli się: Antoni Jezowski,

Witold Kołodziejczyk czy Anna Urbanowicz, a wśród uczestników byli dyrektorzy nie tylko z dawnego województwa konińskiego, ale i z województwa łódzkiego. Uczestnicy kursu podkreślali to, co było wówczas najważniejsze – że wiedzę otrzymali w porę, a dzięki temu są przekonani, że reforma ma wielkie szanse powodzenia.

Od 1999 roku szkolono także pracowników WOM/ODN, a także osoby stale współpracujące z ośrodkiem w ramach tzw. grupy 0-bis (OKE Poznań). Osoby te, jako pierwsze w regionie, uzyskały uprawnienia egzaminatorów i z wielkim zaangażowaniem dzieliły się wiedzą, szkoląc kolejnych kandydatów na egzaminatorów.

Pozwolę sobie na przypomnienie osób, które były w tym zakresie pionierami i rzecznikami idei egzaminów zewnętrznych. Do grupy tej z zakresu egzaminu maturalnego należeli m.in.: B. Gańczyk, A. Janc, A. Czaplicka-Wojtas – j. polski; M. Walczyńska, G. Piotrowska, B. Marek – matematyka, K. Wereszczyński – historia, wos; E. Gryczman – chemia, M. Derenowski, K. Szkudelska – j. angielski, G. Szopa, A. Sakowska – j. niemiecki. Grupy liderów powstały także w obszarze egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu po klasie szóstej.

Ośrodek wspierał również nauczycieli, przygotowując autorskie publikacje – np. w 2001 roku wydano zeszyt metodyczny „Nowa Matura. Język polski”, w którym zawarto materiały z zakresu przygotowywania ucznia do ustnych prezentacji z języka polskiego. Pieczę nad publikacją sprawowała ówczesna wicedyrektor placówki pani Janina Jankowska, której zaangażowanie w działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji polonistycznej w Koninie i w okolicznych powiatach było powszechnie znane. Zmian dokonywano nie tylko w obszarze metodyki, ale także kładziono nacisk na etyczne aspekty nowego egzaminu.

W obszarze egzaminów zewnętrznych ośrodek działał bardzo prężnie dzięki osobistemu zaangażowaniu dyrektora E. Siudaj-Pogodskiej. Efektywnie współpracowano z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu, co pozytywnie oceniła w 2009 roku ówczesna dyrektor OKE w Poznaniu pani Zofia Hryhorowicz: „nigdy nie zabrakło pasji, siły i optymizmu do podejmowania kolejnego etapu trudu”.

Przedstawiciele ośrodka przygotowywali środowisko do kolejnych zmian w systemie egzaminów zewnętrznych i uczestniczyli w działaniach z zakresu ewaluacji systemu egzaminacyjnego – np. A. Czaplicka-Wojtas brała udział, jako

koder, w 2014 r. w badaniu pilotażowym Matura 2015 (CKE, IBE MEN), pozyskała uprawnienia trenera (2014) i w roku szkolnym 2014/2015, w ramach współpracy z CKE w Warszawie, przeszkoliła do nowej matury 4 grupy z regionu konińskiego (język polski).

Ważną rolę w sprawnym realizowaniu zadań odegrały osoby koordynujące egzaminy. Pani dyrektor E. Siudaj-Pogodska pełniła funkcję koordynatora z ramienia OKE w Poznaniu do 2013 roku, od 2013 roku stroną organizacyjną egzaminów w Koninie zajmuje się pan kierownik M. Rogala.

Jak współcześnie kształtuje się współ-

praca z OKE w Poznaniu, najlepiej oddają liczby.

OKE Poznań – zespoły sprawdzające – rejon KONIN

sesja 2016: szkoły podstawowe – 3 zespoły, gimnazja – 4 zespoły, matura – 12 zespołów;

sesja 2017: egzamin gimnazjalny – 4 zespoły, matura – 12 zespołów;

sesja 2018: egzamin gimnazjalny – 4 zespoły, matura – 10 zespołów;

sesja 2019: egzamin gimnazjalny – 4 zespoły, egzamin ósmoklasisty – 6 zespołów, matura – 8 zespołów.

Liczba szkół (redystrybucji przesy-

lek) w rejonie KONIN

sesja 2017: gimnazja – 88, matury – 101;

sesja 2018: gimnazja – 89, matury – 94;

sesja 2019: szkoły podstawowe – 178 (w roku 2016 – 172 szkoły), gimnazjum – 85, matury – 94.

Te liczby najlepiej określają miejsce Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w systemie egzaminów zewnętrznych i pokazują, że zawsze aktywnie włączano się w Koninie w działania służące podnoszeniu jakości edukacji. Nie bano się wyzwań, a zadania realizowano odpowiedzialnie, profesjonalnie i rzetelnie.

Działalność nauczycieli doradców języka polskiego w latach 1991–2000

Do zadań nauczycieli doradców języka polskiego należało przede wszystkim:

- Diagnozowanie stanu kwalifikacji nauczycieli i określanie ich potrzeb w zakresie doskonalenia.
- Prowadzenie fachowego doradztwa przedmiotowo-metodycznego.
- Opracowanie i realizacja programu doskonalenia nauczycieli przedmiotu w formie warsztatów, specjalistycznych kursów, seminariów i innych form doskonalenia.
- Opracowywanie materiałów metodycznych i innych publikacji dla nauczycieli języka polskiego.
- Przygotowywanie i prowadzenie konkursów przedmiotowych.
- Prowadzenie konferencji metodycznych dla nauczycieli.
- Wspieranie nauczycieli i dyrektorów szkół w przeprowadzeniu diagnozy edukacyjnej i i opracowanie narzędzi pomiaru dydaktycznego.
- Prowadzenie lekcji pokazowych.

Doradcy metodyczni języka polskiego po określeniu potrzeb nauczycieli od 1991 roku przygotowywali i publikowali różne materiały metodyczne:

- scenariusze zajęć dydaktycznych i inne propozycje metodyczne, wydawane często w formie biuletynów,
- testy i sprawdziany polonistyczne diagnozujące wiedzę ucznia,
- propozycje zajęć prowadzonych metodą dramy,
- tematy egzaminacyjne po VIII klasie szkoły podstawowej.

Prowadzono również kursy, warsztaty metodyczne i seminaria, m.in. w obszarach:

- cele i funkcje oceny szkolnej,
- integracja wiedzy w nauczaniu języka polskiego szkół podstawowych i gimnazjów,
- ocenianie osiągnięć uczniów na lekcjach języka polskiego.

Miały one na celu przygotowanie polonistów do realizacji nauczania zintegrowanego:

- uświadamiano nauczycielom znaczenie programów i projektów edukacyjnych w integracji międzyprzedmiotowej,
- wskazywano sposoby realizacji ścieżek edukacyjnych,
- doskonalono umiejętności nauczycieli w zakresie badania osiągnięć szkolnych i standardów wymagań.

Przygotowano również kryteria poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej służące obiektywizacji oceny poziomu kompetencji uczniów w tym zakresie.

Prowadzono szkolenia rad pedagogicznych w szkołach podstawowych i gimnazjach na różne tematy, między innymi:

- Komplementarność oceniania wewnętrznego i zewnętrznego.
- Co powinien wiedzieć nauczyciel o wychowującej funkcji kontroli i oceny szkolnej.
- Szkolny system oceniania.
- Ścieżki edukacyjne.
- Integracja międzyprzedmiotowa.

Systematycznie prowadzono zajęcia dydaktyczne otwarte dla młodych nauczycieli humanistów i konferencje przedmiotowo-metodyczne dla polonistów.

Pomagano nauczycielom i dyrekto-

Wanda Ślebioda
doradca metodyczny
w latach 1991–2000

rom szkół w przeprowadzaniu diagnozy edukacyjnej. W tym celu opracowywano narzędzia pomiaru dydaktycznego.

Współpracowano z różnymi instytucjami oświatowymi i organizacjami działającymi na rzecz edukacji – m.in.:

- Krajowym Centrum Edukacji Nauczycieli,
- Gdańską Fundacją Rozwoju i Gdańskim Wydawnictwem Oświatowym,
- Stowarzyszeniem Nauczycieli Polonistów.

Prowadzono szkolenia dla egzaminatorów i wykonywano szereg zadań we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu.

Każdego roku przygotowywano i przeprowadzano Wojewódzki Konkurs Polonistyczny i Konkurs Recytatorski.

Działania nauczycieli doradców języka polskiego prowadziły do podnoszenia poziomu pracy nauczycieli polonistów, wymiany doświadczeń oraz propagowania nowych form, metod i technik kształcenia.

Pionierskie badania kompetencji i umiejętności uczniów

Mariusz Kordylewski

nauczyciel konsultant od 1998 roku

W roku szkolnym 1999/2000 odbyło się w województwie wielkopolskim **badanie umiejętności uczniów klas ósmych szkół podstawowych z języka polskiego i matematyki**. Badanie to miało formę egzaminu. Do przygotowania i przeprowadzenia egzaminu Wielkopolski Kurator Oświaty ustanowił – poprzez regulamin badania i decyzje – następujące struktury organizacyjne:

- Wojewódzką Komisję ds. Badania Umiejętności Uczniów Klas Ósmych (w skrócie – Wojewódzka Komisja);
- Rejonowe Komisje ds. Badania Umiejętności Uczniów Klas Ósmych z siedzibami w: Poznaniu, Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile (Rejonowe Komisje);
- Wojewódzką Komisję Sprawdzającą (Wojewódzka Komisja);
- Szkolne Komisje ds. Badania Umiejętności Uczniów Klas Ósmych (Szkolne Komisje).

Każda z komisji miała swoje specyficzne zadania.

Wojewódzka Komisja Sprawdzająca, działając w imieniu kuratora, odpowiadała w całości za przygotowanie i przebieg badania, w tym: opracowanie harmonogramu badania, przygotowanie i udostępnienie uczniom i nauczycielom materiałów informacyjnych, koordynowanie szkolenia dla wizytatorów kuratorium oświaty, dyrektorów szkół, nauczycieli i obserwatorów, sporządzenie wzorów protokołów, przygotowanie bazy danych szkół i uczniów przy współpracy z Rejonowymi Komisjami, opracowanie testów.

Do zadań Rejonowej Komisji należały: zebranie ze szkół podstawowych, związanych terytorialnie z Rejonową Komisją informacji dla utworzenia bazy danych szkół i uczniów, współpraca z Wojewódzką Komisją i Szkolnymi Komisjami w zakresie pośredniczenia w przekazywaniu szkołom testów i kart odpowiedzi, współpraca z egzaminatorami sprawdzającymi prace uczniów z języka polskiego, odczytywanie przy pomocy sprzętu elektronicznego wyników badania uzyskanych przez uczniów, przekazanie do szkół zaświadczeń o wynikach badania.

Wojewódzka Komisja Sprawdzająca, skupiając w sobie nauczycieli języka polskiego powołanych na egzaminatorów, zajmowała się sprawdzeniem odpowiedzi uczniów na testowe pytania otwarte z języka polskiego.

Zadaniem Szkolnej Komisji było zorganizowanie i przeprowadzenie egzaminu w szkole. Jej przewodniczącym był dyrektor szkoły, wiceprzewodniczącym – wicedyrektor lub nauczyciel danej szkoły, członkami – nauczyciele szkoły.

Egzamin odbył się jednocześnie we wszystkich szkołach podstawowych

- z języka polskiego – 23 maja 2000 r.
- z matematyki – 24 maja 2000 r.

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie aktywnie uczestniczył w badaniu. Na potrzeby badania umiejętności zakupiono dla WOM-u komputer z oprogramowaniem oraz specjalistyczny sprzęt – wydajny skaner i aplikację do optycznego rozpoznawania zaznaczeń (OMR). Powołany w Ośrodku **zespół konsultantów i pracowników** w składzie: **Elżbieta Szymkowska, Mariusz Kordylewski, Marek Rogala, Lidia Kruczkowska i Jan Majdziński**, przy wsparciu dyrektora WOM-u **Elżbiety Siudaj-Pogodskiej**, tworzył bazę danych szkół i uczniów oraz czytywał karty odpowiedzi uczniów, a następnie przetwarzał wyniki testów ponad 20 tysięcy uczniów pochodzących ze szkół z 14 następujących powiatów województwa wielkopolskiego:

- konińskiego (grodzkiego i ziemskiego);
- kaliskiego (grodzkiego i ziemskiego);
- wrzesińskiego;
- tureckiego;
- słupeckiego;
- pleszewskiego;
- ostrzeszowskiego;
- ostrowskiego;
- krotoszyńskiego;
- kolskiego;
- kępińskiego;
- jarocińskiego.

Badanie objęło również kilkuset uczniów z województw ościennych.

Cyfrowe kopie kart odpowiedzi uczniów uzyskano, korzystając z ultraszybkiego skanera. Odpowiedzi uczniów zostały automatycznie porównane z kluczem za pomocą programu OMR. Kopie kart przeglądano w komputerze celem weryfikacji niejednoznacznych zaznaczeń. Dane zostały opracowane sprawnie i szybko, a wyniki zostały przesłane do szkół.

Umiejętności badane z języka polskiego były następujące:

- czytanie ze zrozumieniem tekstu publicystycznego,
- rozumienie tekstu literackiego,
- funkcjonalne stosowanie wiedzy o języku,
- redagowanie kilkudzaniowej wypowiedzi pisemnej o charakterze użytkowym,
- redagowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej (wypracowania).

Z matematyki natomiast badano:

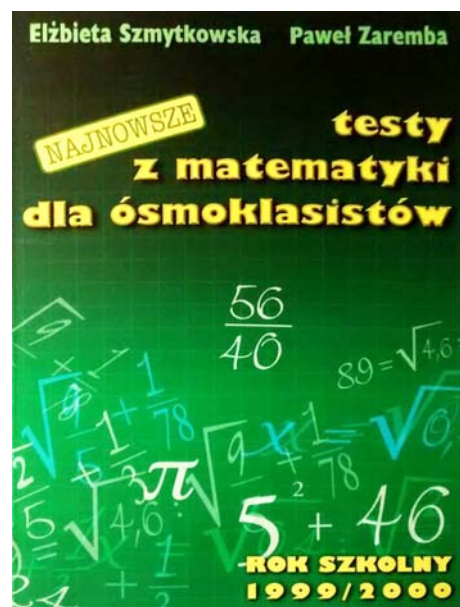
- wykonywanie działań na liczbach i zamiana jednostek,
- posługiwanie się wzorami i własnościami funkcji,
- rozumienie i stosowanie twierdzeń, zależności oraz wzorów geometrycznych,
- zastosowanie matematyki w praktyce.

Zdjęcie 1. Zespół ds. Badania Kompetencji/Umiejętności Uczniów

(Przytoczone dalej dane liczbowe ujęte w tabeli i na wykresach odnoszą się do uczniów pochodzących ze szkół z wymienionych wyżej powiatów i pewnej grupy uczniów spoza województwa wielkopolskiego.)

Egzamin z języka polskiego pisało 20 684 uczniów, a z matematyki 20 685. Średnia liczba punktów za test z języka polskiego wyniosła 27,45 punktów (co stanowi 68,6% maksymalnej liczby punktów za test wynoszącej 40 punktów), a za test z matematyki – 26,95 punktów (odpowiednio 67,4% przy maksymalnej liczbie punktów za test wynoszącej również 40 punktów). Więcej danych zawarto w tabelach, na wykresach i zestawieniach (patrz tabele 1. i 2., wykres 1. oraz rysunek 1.).

Zdjęcie 2. Strona tytułowa poradnika "Najnowsze testy z matematyki dla ósmoklasistów", autorzy: Elżbieta Szytkowska i Paweł Zaremba

Uczniowie mieli sposobność przygotowywać się do egzaminu z matematyki ze specjalnie wydane go poradnika „Najnowsze testy z matematyki dla ósmoklasistów” napisanego przez Elżbietę Szytkowską i Pawła Zarembe.

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie, przystępując do badania umiejętności, posiadał już **pionierskie doświadczenie w badaniu osiągnięć uczniów**, a szczególnie w jego kompetencyjnym ujęciu – **badaniu kompetencji uczniów**. Mianowicie – przy współpracy z Instytutem Badań Kompetencji Ucznia w Wałbrzychu pana Janusza Mulawy przeprowadził w roku szkolnym 1998/1999 najpierw próbne badanie kompetencji siódmoklasistów z języka polskiego i matematyki, a następnie w tym samym roku szkolnym właściwe badanie umiejętności uczniów klas ósmych. Egzamin poprzedziły szkolenia dyrektorów, nauczycieli, rodziców uczniów oraz wizytatorów kuratorium oświaty przygotowujące organizacyjnie te grupy zainteresowanych osób do przeprowadzenia badania. Szkolenia te energicznie współprowadziła konsultant WOM-u Elżbieta Szytkowska. Testy do badania kompetencji opracował

Osiągnięcia ucznia – są to wyniki nauczania wyrażające się w zdolności ucznia do wykonywania określonego typu czynności.

Kompetencje ucznia – to ogół umiejętności i postaw niezbędnych do podejmowania i wykorzystywania działań poznawczych i praktycznych w określonej dziedzinie kształcenia, życia osobistym i zawodowym. Kompetencja to umiejętność wyższego rzędu, która powstaje w wyniku zintegrowania dużej liczby prostych umiejętności.

Ogólnopolski Zespół ds. Badania Kompetencji Ucznia, którego członkiem była Elżbieta Szytkowska.

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Koninie skutecznie torował drogę do powstania systemu egzaminów zewnętrznych w Polsce.

Tabela 1. Wybrane charakterystyki testu z języka polskiego

Lp.	Wskaźnik/statystyka	Wariant A testu	Wariant B testu	Uwagi
1.	Liczba uczniów piszących test	10 386	10 298	
2.	Średnia arytmetyczna wyników	27,47 pkt	27,44 pkt	Miara skupienia wyników
3.	Średnie kwadratowe odchylenie	7,42 pkt	7,33 pkt	Miara rozrzutu wyników
4.	Liczba zadań w teście	22	22	20 zadań zamkniętych i 2 zadania otwarte
5.	Maksymalna liczba punktów za test	40 pkt	40 pkt	
6.	Najczęstszy (modalny) wynik	31 pkt	33 pkt	Miara skupienia wyników
7.	Najwyższy wynik	40 pkt	40 pkt	
8.	Najniższy wynik	2 pkt	1 pkt	
9.	Współczynnik rzetelności testu	0,66	0,65	
10.	Błąd standardowy pomiaru (S_e)	4,32 pkt	4,35 pkt	Służy do wyznaczenia przedziału ufności dla wyniku ucznia

Wnioski

Wielkość współczynnika rzetelności testu z języka polskiego (dla obu wariantów) pozwala uznać, że zakres dopuszczalnych decyzji na podstawie wyników pomiaru (egzaminu) dotyczy różnic osiągnięć między grupami uczniów (oddziałami szkolnymi, szkołami).

Teoria pomiaru dydaktycznego jest teorią błędów. Dla każdego ucznia można skonstruować przedział ufności (losowy), który z prawdopodobieństwem 68% (95%) pokrywa nieznaną (de facto) rzeczywistą wartość wyniku punktowego ucznia za test. Realizacja 68-procentowego przedziału ufności wyraża się wzorem ($y_i - S_e$; $y_i + S_e$), natomiast 95-procentowego – ($y_i - 2S_e$; $y_i + 2S_e$); y_i – jest wynikiem ucznia uzyskanym w teście. Przedział ufności można zbudować także dla testu z matematyki (tabela 2.)

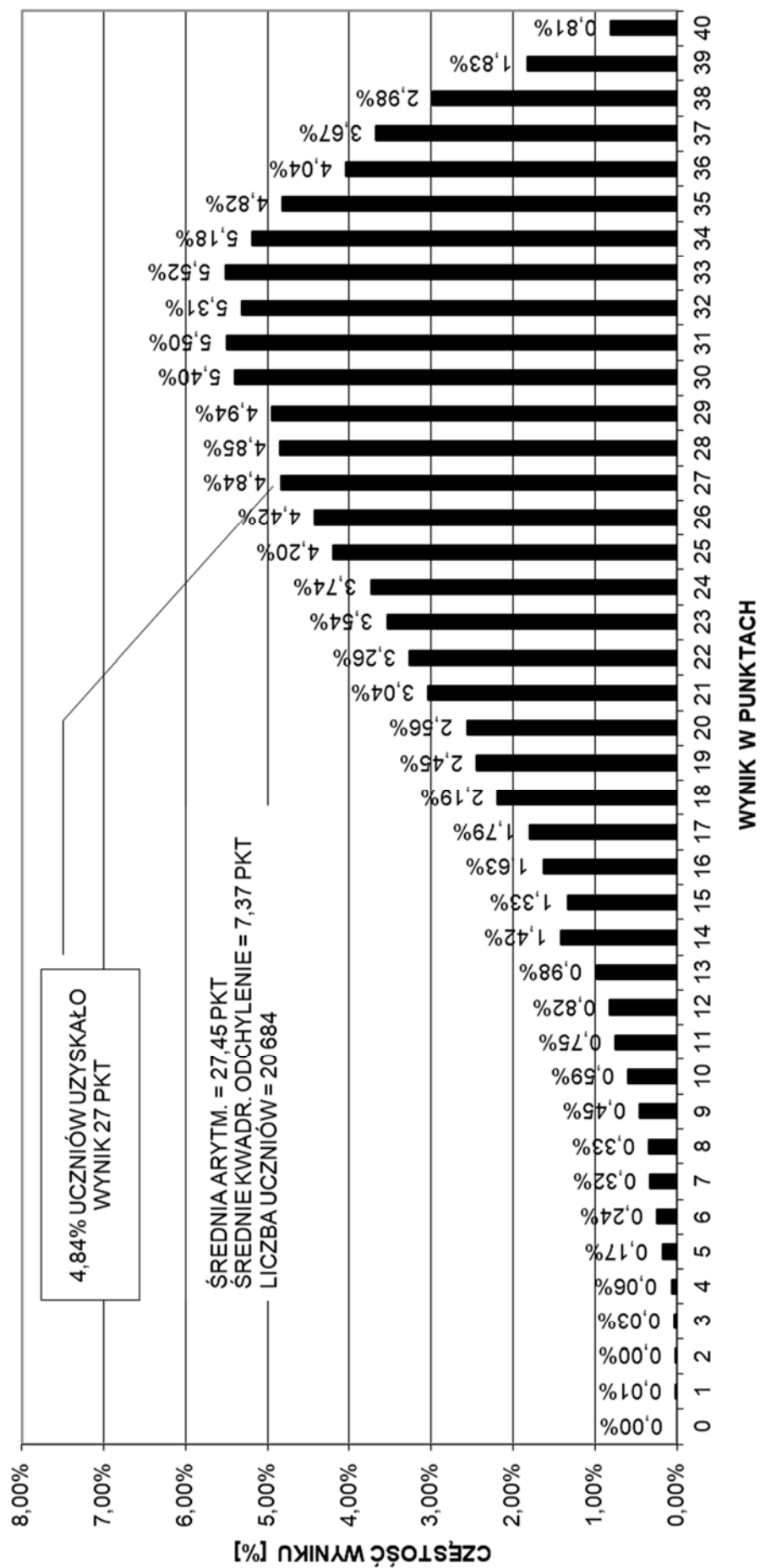
Tabela 2. Wybrane charakterystyki testu z matematyki

Lp.	Wskaźnik/statystyka	Wariant A testu	Wariant B testu	Uwagi
1.	Liczba uczniów piszących test	10 396	10 289	
2.	Średnia arytmetyczna wyników	27,13 pkt	26,76 pkt	Miara skupienia wyników
3.	Średnie kwadratowe odchylenie	7,72 pkt	7,77 pkt	Miara rozrzutu wyników
4.	Liczba zadań w teście	40	40	
5.	Maksymalna liczba punktów za test	40 pkt	40 pkt	
6.	Najczęstszy (modalny) wynik	33 pkt	34 pkt	Miara skupienia wyników
7.	Najwyższy wynik	40 pkt	40 pkt	
8.	Najniższy wynik	0 pkt	4 pkt	
9.	Współczynnik rzetelności testu	0,89	0,89	
10.	Błąd standardowy pomiaru (S_e)	2,55 pkt	2,56 pkt	Służy do wyznaczenia przedziału ufności dla wyniku ucznia

Wnioski

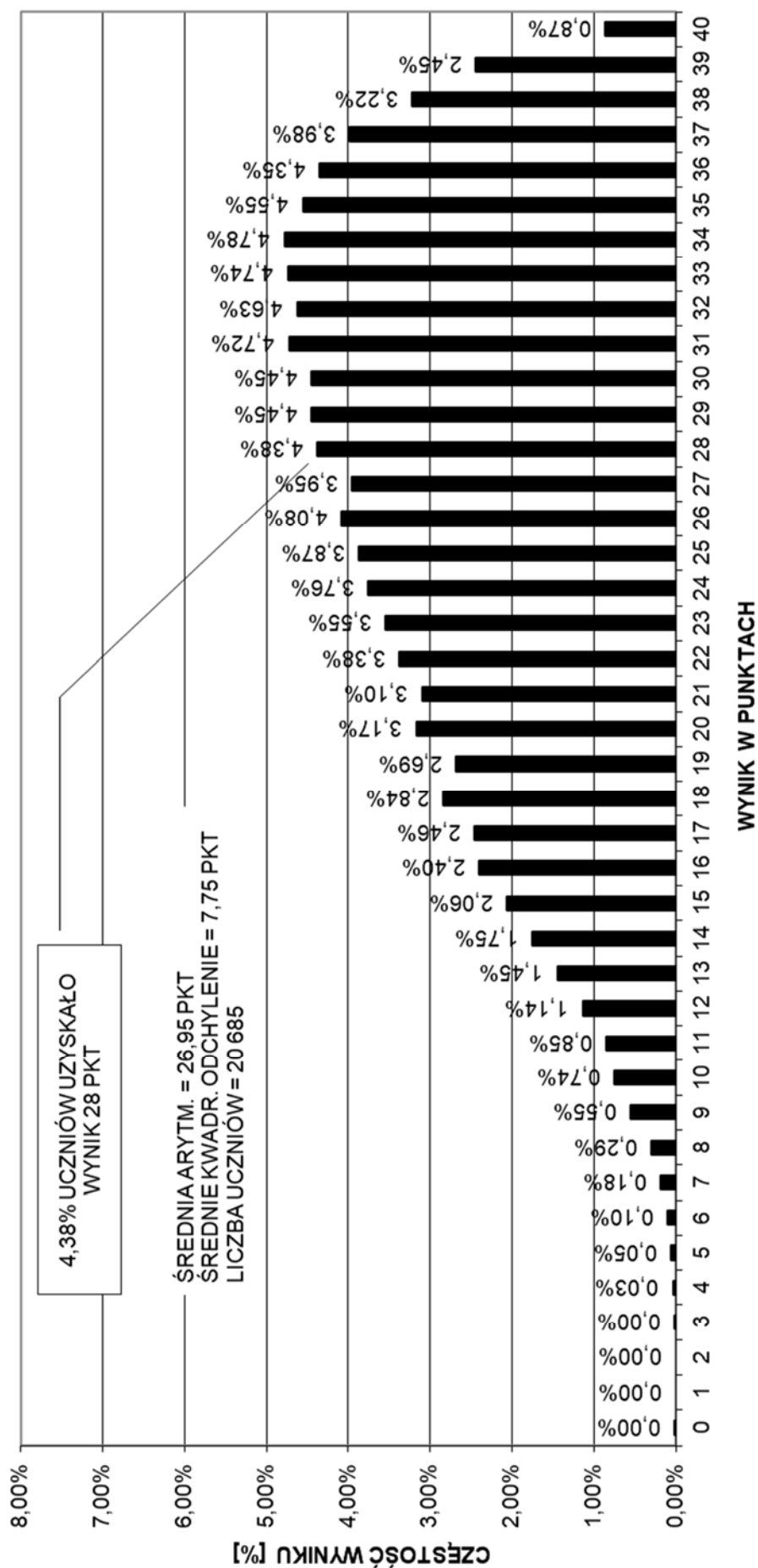
Wielkość współczynnika rzetelności testu z matematyki (dla obu wariantów) pozwala uznać pomiar za *rzetelny*, zatem zakres dopuszczalnych decyzji na podstawie wyników pomiaru (egzaminu) dotyczy różnic osiągnięć między uczniami w jednym zakresie treści kształcenia (np. dziale programowym).

JĘZYK POLSKI
ROZKŁAD CZĘSTOŚCI WYNIKÓW
 BADANIE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW KLAS ÓSMYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO
 23 MAJA 2000

Wykres 1. Rozkład wyników z języka polskiego. Badanie umiejętności uczniów klas ósmych w roku szkolnym 1999/2000

MATEMATYKA
ROZKŁAD CZĘSTOŚCI WYNIKÓW
 BADANIE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW KLAS ÓSMYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO
 24 MAJA 2000

Wykres 2. Rozkład wyników z matematyki. Badanie umiejętności uczniów klas ósmych w roku szkolnym 1999/2000

**WYNIKI BADANIA UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW
KLAS ÓSMYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO
23 MAJA 2000**

Szkoła Podstawowa

JĘZYK POLSKI

KOD: 152701005 KLASA: 02

nr 12 w Turku

UMIEJĘTNOŚCI

ZADANIA

UCZEŃ	SUMA	U1	U2	U3	U4	U5	WARIANT	Zadania otwarte		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
		max7	max7	max6	max5	max15		I	II																				
15	40	7	7	6	5	15	A	5	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
06	39	7	7	6	4	15	B	4	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	39	7	7	5	5	15	A	5	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	38	6	6	6	5	15	B	5	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	38	7	7	5	5	14	A	5	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	37	7	6	6	5	13	A	5	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	36	6	7	4	4	15	A	4	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
31	36	4	6	6	5	15	B	5	15	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	34	6	7	5	5	11	A	5	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	33	7	7	3	3	13	A	3	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	31	2	6	4	5	14	B	5	14	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
02	31	7	7	4	5	8	B	5	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
09	31	6	6	6	5	8	B	5	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	29	7	7	6	2	7	A	2	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	29	4	7	3	4	11	B	4	11	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27	29	6	6	5	2	10	B	2	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
03	29	6	5	5	3	10	A	3	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	29	6	7	3	2	11	A	2	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	29	4	6	5	3	11	B	3	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
05	27	6	6	6	0	9	A	0	9	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
07	26	1	6	3	3	13	B	3	13	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
04	26	7	6	5	1	7	A	1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	24	3	6	2	1	12	B	1	12	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29	24	6	5	4	0	9	A	0	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	23	4	6	3	4	6	B	4	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	23	4	6	4	3	6	A	3	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	22	5	6	4	1	6	A	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
08	22	5	5	1	3	8	A	3	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
32	19	4	7	3	2	3	B	2	3	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	18	5	5	4	0	4	B	0	4	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	16	5	4	1	0	6	B	0	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
01	12	1	2	1	2	6	A	2	6	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Srednia klasy = 28,72

Łatwość dla wariantu A [%]: 58 69

Łatwość dla wariantu B [%]: 64 67

Srednia dla całej populacji = 27,45

Liczba uczniów = 20684

Współcz. rzetelności alfa Cronbacha wariant A = 0,66

Współcz. rzetelności alfa Cronbacha wariant B = 0,65

Błąd stand. A = 4,32

Błąd stand. B = 4,35

U1 - Czytanie ze zrozumieniem tekstu publicystycznego U3 - Funkcjonalne stosowanie wiedzy o języku U5 - Redagowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej (wypracowania)
U2 - Rozumienie tekstu literackiego U4 - Redagowanie kilkudziesięciu wypowiedzi pisemnej o charakterze użytkowym

Designed by Markor

Strona 261 z 985

Rysunek 1. Prezentacja wyników badania szkółom. Przykład zestawienia wyników uczniów jednej klasy z języka polskiego. Takie karty wysyłano do szkół. Tutaj nazwę szkoły zmieniono. Projekt karty raportu opracował Mariusz Kordylewski

Nasze wspomnienia z pracy w konińskim ośrodku doskonalenia nauczycieli

Cecylia Łukasik

nauczyciel doradca w latach 1989–2002

Krystyna Karmowska

nauczyciel doradca w latach 1991–2002

Janina Foryńska

nauczyciel doradca w latach 1989–2002

Barbara Kielar

nauczyciel doradca w latach 1991–2002

Uczymy myślenia i radości z odkrywania własnych możliwości.

D. Dziamska

Nasze wspomnienia z pracy doradcy metodycznego nauk przyrodniczych i wychowania przedszkolnego w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Koninie dotyczą tych działań, które do dzisiaj przynoszą Nam radość i zadowolenie z zaangażowania w pomoc dla innych nauczycieli czy dyrektorów szkół z naszego regionu i inspirowania ich do rozwoju i ustawicznego doskonalenia. Wiedzieliśmy, że nauczyciel, aby spełnić wymagania i oczekiwania obecnego i przyszłego pokolenia, powinien nieustannie doskonalić się w dziedzinie jakości, efektywności kształcenia, opieki i wychowania oraz dostosowywać je do zmian wynikających ze zmian polityki oświatowej, rozwoju techniki i potrzeb gospodarki. W nowoczesnej szkole powinien pracować nauczyciel twórczy, specjalista umiejący przekazywać wiedzę trafiającą do wyobraźni dziecka, przełamujący wszystkie bariery technologiczne związane z kreatywnym posługiwaniem się nowoczesnymi technikami i środkami komunikacji, komputerami i projektorami multimedialnymi, umiejący rozwijać zainteresowania uczniów, łączyć przekazywaną wiedzę z praktyką.

Staraliśmy się więc tak prowadzić nasze działania, aby doskonalenie, edukacja i dobro dzieci stały się dla nas, doradców metodycznych wartościami, najważniejszymi przesłankami do naszej pracy. Wychodząc naprzeciw zmianom w oświacie i potrzebom nauczycieli, wspieraliśmy ich w realizacji zadań oświatowych zgodnie z założeniami polityki oświatowej państwa oraz wyzwaniem współczesnego świata i gospodarki. Organizowaliśmy wiele różnorodnych form dokształcania i doskonalenia dla nauczycieli z naszego rejonu ukierunkowanych na rozwijanie ich talentu pedagogicznego, umiejętności dydaktycznych, interdyscyplinarnych, innowacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz przygotowaliśmy ich do korzystania z ułatwień, jakie daje rozwijający się postęp techniczny, naukowy,

pedagogiczny, społeczny i kulturalny – np. zorganizowaliśmy i przeprowadziliśmy kurs wiedzy przyrodniczej dla nauczycieli biologii, geografii, fizyki i chemii. Kompetencje nauczycieli nabyte podczas kursu były dla nas informacją, że będą oni kształcić przyszłe pokolenia z wykorzystaniem innowacji i interdyscyplinarności nauk przyrodniczych.

Wspieraliśmy nauczycieli w ich rozwoju i osiąganiu coraz wyższych stopni awansu zawodowego. Przygotowaliśmy liczne spotkania w formie kursów i warsztatów, konsultacji zbiorowych i indywidualnych dotyczące awansu zawodowego. Nauczyciele mieli możliwość krok po kroku poznać procedurę uzyskiwania wszystkich stopni awansu zawodowego. Ewaluacja tych szkoleń wskazywała na duże zadowolenie nauczycieli, którzy byli zainteresowani swoim rozwojem i zdobywaniem kolejnych stopni awansu zawodowego.

Objęliśmy szczególną opieką nauczycieli ze stażem 0-3 lat. Prowadziliśmy dla nich warsztaty dydaktyczne, zajęcia pokazowe i zespoły problemowe. Wszystkie spotkania miały charakter wspomagający, wspierający oraz doradczy z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i możliwości młodego nauczyciela. Podczas konsultacji udzielaliśmy im instruktaży metodycznych, przybliżając formy i metody możliwe do wykorzystania w realizacji podstawy programowej i programu nauczania. Opracowaliśmy wiele różnych materiałów merytoryczno-metodycznych. Przeprowadziliśmy także dla nauczycieli nieposiadających przygotowania pedagogicznego kurs kwalifikacyjny pedagogiczny (1991/92). Było to ciekawe doświadczenie dla nas, doradców – wprowadzać od podstaw młodego nauczyciela w realizację zadań edukacyjnych.

Wśród różnych realizowanych form doskonalenia dla nauczycieli ważną rolę odgrywały spotkania dotyczące poznania najnowszych metod nauczania, opartych na aktywności i działaniu uczniów/dzieci, tj. metod praktycznych i aktywizujących, które wskazywały, że nauczanie i przyswajanie wiedzy realizowane w sposób niekonwencjonalny motywuje uczniów i dzieci do działania, twórczego myślenia i rozwiązywania problemów. Były

to metody twórczego i kreatywnego rozwiązywania problemów, gdzie uczący się podchodzili do problemów w sposób twórczy, kreatywny, nowatorski i które rozwijały indywidualne postawy ucznia, umiejętność jego pracy w grupie, a także pobudzały jego wyobraźnię i ciekawość oraz wykorzystywały jego potencjał. Przekonywaliśmy nauczycieli, aby szukali pozytywnych rozwiązań dla edukacji w rozwoju nauki i postępie technologicznym, aby podnosić jakość kształcenia zgodnie z polityką państwa i potrzebami współczesnego człowieka.

Zorganizowaliśmy na temat metod aktywizujących i praktycznych kilkadziesiąt form doskonalenia, w tym szkolenia rad pedagogicznych, warsztaty problemowe czy kursy doskonalące dotyczące wykorzystania różnych metod aktywizujących, metod praktycznego działania w nauczaniu dzieci i młodzieży z pokazami doświadczeń, prezentacjami najnowszych osiągnięć na różnych poziomach kształcenia. Zachęcaliśmy nauczycieli wychowania przedszkolnego do stosowania na zajęciach z dziećmi metod pedagogiki zabawy, które te zajęcia uatrakcyjniali, wzbogacając i urozmaicając oraz wzmacniając aktywność dzieci. Przeprowadziliśmy kursy z „Pedagogiki zabawy”, wskazując, że zabawa i jej twórczy charakter jest właściwą formą aktywności dzieci w wieku przedszkolnym. W trakcie zabawy tworzą oni coś nowego, czynią siebie i otaczający ich świat tym wszystkim, czym pragną być.

Staraliśmy się swoją postawą, pomysłowością i zaangażowaniem w pracę doradcy metodycznego zachęcać nauczycieli do projektowania nowatorskiego rozwiązywania problemów edukacyjnych i tworzenia innowacyjnych programów na bazie najnowszej technologii. Nauczyciele zawsze wyrażali się o naszym wsparciu i doradztwie w sposób dla nas satysfakcjonujący i mobilizujący do dalszych działań.

Byliśmy przewodnikami i współtwórcami wprowadzania zmian w oświacie, uczestniczyliśmy w realizacji założeń programów „Nowa Szkoła” i „Nowa Matura”, wspieraliśmy nauczycieli we wprowadzaniu nowej podstawy programowej i tworzeniu autorskich programów nauczania. Stwarzaliśmy nauczycielom przestrzeń dla ich działania, aby stali się

twórczy i kreatywni, żeby przekazywali swoim wychowankom postrzeganie świata w sposób całościowy. Odbłyło się kilkadziesiąt różnych form doskonalenia w tym zakresie, np. warsztaty metodyczne z integracji międzyprzedmiotowej, konferencje merytoryczno-metodyczne „Integracja międzyprzedmiotowa jako ważny element procesu edukacyjnego i wszechstronnego rozwoju ucznia”, „Ścieżki edukacyjne i ich realizacja z wykorzystaniem narzędzi i metod integracji”, „Program szkoły”, „Ocenianie w nowej szkole”, „Program nauczania w zreformowanej szkole a podstawa programowa”, „Metoda projektu”, „Konstruowanie autorskich programów nauczania” itp. Przeprowadziliśmy także dla nauczycieli geografii, biologii i fizyki wiele kursów, na których uczestnicy uzyskali certyfikaty egzaminatora. Nasz wkład w różne działania Ośrodka podczas wprowadzania reformy oświaty został pozytywnie oceniony przez nauczycieli podczas różnych form badań.

Nasze działania zmierzały także do przekonania nauczycieli, że w samorozwoju i nauczaniu duży wpływ ma informacja zwrotna wskazująca na osiągnięty efekt realizowanego kształcenia oraz pokazaliśmy, że określa ona obiektywnie stan i jakość wiedzy i umiejętności nabytych, a z drugiej ujawnia trudności, z jakimi uczniowie borykają się w trakcie kształcenia i wychowania. Zorganizowaliśmy warsztaty, konsultacje zbiorowe, szkolenia rad pedagogicznych w zakresie tworzenia wewnątrzszkolnego systemu oceniania i przedmiotowego systemu oceniania oraz wielogodzinny kurs pomiaru dydaktycznego, kurs „ocenianie kryterialne”, kursy na egzaminatorów, kursy i zespoły problemowe w zakresie przygotowania do nowej matury itd.

Staraliśmy się także ukazać inne spojrzenie na sposób doskonalenia nauczycieli. Prowadziliśmy dla nauczycieli wiele kursów, warsztatów i szkoleń w formie ćwiczeń problemowych i praktycznych, gdzie wykorzystywaliśmy ich potencjał, aktywność i twórcze zaangażowanie. Wspieraliśmy szczególnie nauczycieli, którzy wprowadzali reformę oświaty i mieli związane z tym potrzeby dotyczące między innymi konstruowania programów kształcenia, programów opiekuńczo-wychowawczych, diagnozy edukacyjnej. Przygotowywaliśmy nauczycieli do wewnątrzszkolnego doskonalenia i samodoskonalenia, tj. przeprowadziliśmy kilkadziesiąt kursów i warsztatów dotyczących WDN w szkole.

Byliśmy dla nauczycieli i dyrektorów szkół inspiratorem, organizatorem i realizatorem różnych poczynań ekologicznych, edukacyjno-kulturalnych czy promujących talenty i uzdolnienia dzieci

i młodzieży. Organizowaliśmy cykliczne spotkania ekologiczne w formie imprez, sesji, seminariów dla różnych poziomów kształcenia propagujące ochronę środowiska, szczególnie w naszym regionie (np. dla przedszkoli dzień ochrony środowiska, montaż słowno-muzyczny na temat „Ziemia oczekuje pomocy” w wykonaniu przedszkolaków; konkurs pod hasłem „Chcemy żyć w czystym i zdrowym Koninie”; ekologiczna kolacja wigilijna i konkurs rodziców na ekologiczną potrawę ekologiczną). W szkołach odbywały się coroczne kilkudniowe spotkania ekologiczne, w tym sesje naukowe, na których występowali przedstawiciele ministerstwa ochrony środowiska czy poseł na sejm Rzeczypospolitej Polskiej, oraz olimpiady i konkursy ekologiczne, wycieczki (np. Golub-Dobrzyń, Elektrownia, tereny rekultywowane). Uczestniczyliśmy wraz z nauczycielami i uczniami w monitoringu środowiska pod hasłem „Sprzątanie świata”.

Należy wspomnieć także o naszej szerokiej współpracy z organizacjami turystycznymi: Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym i Polskim Towarzystwem Schronisk Młodzieżowych, która owocowała powstaniem imprez turystycznych dla dzieci i młodzieży (np. rajdy piesze dla przedszkolaków zakończone uzyskaniem odznaki „siedmiomilowe buty”, rajdy dla maturzystów, cykl rajdów pieszych i rowerowych na terenie powiatu konińskiego dla dzieci i młodzieży, wycieczki turystyczne instruktażowe dla opiekunów szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych).

Ponadto organizowaliśmy szkolenia dla kierowników obozów wędrownych z projektowaniem trasy czternastodniowych i siedmiodniowych obozów wędrownych po naszym regionie; współpracowaliśmy również przy tworzeniu sieci sezonowych schronisk młodzieżowych znajdujących się w szkołach. Zostało utworzone stałe schronisko młodzieżowe w Gosławicach funkcjonujące do dnia dzisiejszego, które należy do sieci schronisk międzynarodowych i w znaczącym konkursie zajęło jedno z czołowych miejsc.

Staraliśmy się także pokazać nauczycielom, jak pracować z uczniem zdolnym, uwzględniając jego indywidualne predyspozycje i zainteresowania, dlatego organizowaliśmy bardzo dużo różnych form doskonalenia, przybliżając im sposoby i formy działań w tym zakresie. Na spotkaniach z nauczycielami promowaliśmy ciekawe rozwiązania metodyczne wspierające ich w pracy z uczniem zdolnym, aby mogli go zmotywować do rozwoju jego unikalnego potencjału i do odkrycia własnego talentu. Zwracaliśmy uwagę na

właściwą postawę nauczyciela – inicjującą, inspirującą i wspomagającą dziecko w działaniu oraz na potrzebę kreowania sytuacji umożliwiających mu twórczą ekspresję (zajęcia pozalekcyjne, pozaszkolne – np. zajęcia matematyczne, konstrukcyjne, biologiczne, geograficzne, teatralne, muzyczne, plastyczne, fizyczne, chemiczne itp.). Organizując w 1989 r. sejmik na temat „Praca z uczniem zdolnym”, zainteresowaliśmy tym zagadnieniem całe nasze środowisko lokalne i oświatowe.

Podczas doskonalenia nauczyciele poznali możliwości i sposoby stymulowania myślenia twórczego oraz kształtowania postaw twórczych dzieci i młodzieży. Aby zwiększyć zaangażowanie nauczycieli w rozwój uzdolnień dzieci i młodzieży i umożliwić im i ich dzieciom osiągać sukces i rozbudzić ich twórczość, podjęliśmy się różnych działań, jak np. prowadzenia konkursów. Od 1989 r. organizowaliśmy i prowadziliśmy wojewódzkie konkursy przedmiotowe, np. matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, geograficzne i dla przedszkolaków, promując sukcesy dzieci i młodzieży z naszego regionu oraz wyrażając uznanie dla ich nauczycieli. W celu popularyzowania matematyki włączaliśmy się także w realizację międzynarodowego konkursu „Kangur Matematyczny”, gdzie uczniowie i ich nauczyciele pozyskiwali informację zwrotną umożliwiającą im porównanie wyników własnych z wynikami uczniów z innych krajów świata.

Staraliśmy się dla nauczycieli, których obejmowaliśmy doradztwem, być autorytetem, umiejętnie i systemowo podnosić poziom i wyniki ich pracy w oparciu o własne doświadczenia, umiejętności i twórcze działania. Podejmowaliśmy się takich działań, jak: wsparcie, doradztwo, indywidualna pomoc, motywowanie i pomoc w rozwoju, bowiem zmieniające się potrzeby oświaty i wychowania wymagają od nauczyciela gruntownego przyswajania wiedzy pedagogicznej i doskonalenia umiejętności. Nie wystarczy już tylko zdobyte wykształcenie, ale istotna jest także umiejętność jego zdobywania i ciągłe doskonalenie się na miarę potrzeb oświaty.

Refleksje, którymi się podzieliliśmy, wskazują na potrzebę prowadzenia doradztwa zawodowego dla nauczycieli, chociaż jest to swego rodzaju wyzwanie zawodowe wymagające samozaparcia, samodyscypliny, wielu umiejętności edukatorskich, ale z drugiej strony dające w zamian dużo satysfakcji z pokonywania trudności i służenia innym. Mamy nadzieję, że służąc nauczycielom, przyczyniliśmy się do stałego podnoszenia jakości ich pracy i pozostaniemy także w ich wspomnieniach.

O działaniach konińskiej placówki doskonalenia nauczycieli z perspektywy kuratora, konsultanta i prorektora

Tomasz Olejniczak
konsultant w latach 1991–1994

Od 1989 do 1998 r. (z przerwą od grudnia 1991 do maja 1994, kiedy byłem konsultantem do spraw doskonalenia kadry kierowniczej w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Koninie) pełniłem funkcję Kuratora Oświaty w Koninie. Organem prowadzącym i nadzorującym Wojewódzki Ośrodek Metodyczny był Kurator Oświaty. Dlatego też byłem zainteresowany jego funkcjonowaniem, a szczególnie w zakresie doradztwa pedagogicznego oraz wspierania rozwoju zawodowego nauczycieli i dyrektorów szkół. Był to okres trudny dla oświaty. Wraz ze zmianami ustrojowymi przygotowywano się do reformy systemu oświaty – tworzenia gimnazjów, zmiany programów nauczania, przejmowania szkół przez samorządy. Wojewódzki Ośrodek Metodyczny na czele z ówczesną dyrektorką Elżbietą Siudaj-Pogodką bardzo aktywnie włączył się w prace mające na celu przygotowanie nauczycieli, a także pracowników samorządów do realizacji nowych zadań. O niektórych z nich pisałem w wydanej w 2009 roku z okazji dwudziestolecia ośrodka doskonalenia publikacji „Nauczyciele nauczycielom”. Ze względu na wagę problemu niektóre z nich wymienię po raz drugi.

I tak: na początku lat dziewięćdziesiątych wycofano ze szkół obligatoryjne nauczanie języka rosyjskiego. Wie-

le szkół, często na wniosek rodziców, rezygnowało z nauczania tego języka, wprowadzając w to miejsce język zachodnioeuropejski. Fakt ten spowodował, że często w szkołach występowały dwa problemy: pierwszy – to brak nauczycieli do nauczania języków obcych, szczególnie języka angielskiego, i drugi – nadmiar nauczycieli rusycystów. Tak dyrektorzy jak i Kuratorium nawiązali kontakt z wyższymi uczelniami dotyczący przygotowania do pracy absolwentów kierunków filologicznych. Nie bez znaczenia było także kształcenie nauczycieli w „naszym” Kolegium Językowym o specjalnościach filologia angielska, niemiecka, francuska. Na Ośrodku Metodycznym spoczywał ciężar szeroko rozumianego doradztwa metodycznego nad tą grupą zawodową. Tym bardziej, że wielu nauczycieli języków obcych uczyło w kilku placówkach.

Drugi problem to nauczyciele języka rosyjskiego, wykształceni, dobrze przygotowani, ale ze względu na likwidację przedmiotu niemający pracy. I właśnie tutaj wspólnie podjęliśmy działania do przekwalifikowania tej grupy zawodowej. Dzięki staraniom władz WOM, tj. p.p. Elżbiety Siudaj-Pogodskiej i Janiny Jankowskiej, przy przychylności władz WSP w Bydgoszczy, a szczególnie prof. Franciszka Nowaka, uruchomiliśmy dla nauczycieli kurs nadający uprawnienia do nauczania języka polskiego w szkołach podstawowych. Część zajęć odbywała się w Koninie. W uzgodnieniu z ośrodkiem kształcenia bibliotekarzy w Jarocinie, przy dużej wyrozumiałości dyrektora prof. dra hab. Mariana Walczaka nauczyciele zdobyli uprawnienia do prowadzenia bibliotek lokalnych. Dzięki temu problem „nadwyżek” kadrowych został rozwiązany. Wielu nauczycieli podejmowało własne drogi zdobywania uprawnień: rozpoczynali studia zaoczne z wybranego języka w uczelniach akademickich lub na innym kierunku nauczycielskim.

Lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte dwudziestego wieku to okres wdrażania do szkół edukacji informacyjnej. Kurator oświaty Marian Pie-

traszewski w roku 1986 powołał panią mgr E. Siudaj-Pogodską na stanowisko koordynatora edukacji informatycznej w województwie konińskim. Stąd też, dostrzegając braki nauczycieli informatyki w szkołach, podjęła ona – w porozumieniu z Politechniką Łódzką – działania zmierzające do uruchomienia studium informatycznego dla czynnych nauczycieli różnych przedmiotów. Zajęcia odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku, co było elementem zachęcającym do podjęcia nauki. Sądzę, że była to działalność pionierska, przyczyniająca się do unowocześnienia szkół. Pragnę zaznaczyć, że Konin w tych latach nie miał wyższej uczelni, a chętni do zdobycia uprawnień w tej dziedzinie nauki musieli dojeżdżać do Poznania, Łodzi, Bydgoszczy czy uczelni w innych miastach.

Bardzo sobie ceniłem pracę WOM w zakresie pomocy nauczycielom pracującym z dziećmi specjalnej troski. Bardzo zaangażowana w te prace była p. mgr Halin Kaczmarek, a następnie p. mgr Izabela Wilk, która w 1995 roku w kierowanej przez siebie szkole – SP nr 9 w Koninie uruchomiła pierwszą w Koninie klasę integracyjną. Chcąc przygotować nauczycieli do pracy z dziećmi specjalnej troski, uruchomiono w WOM studium z oligofrenopedagogiki, które cieszyło się dużym zainteresowaniem czynnych nauczycieli. Nauczyciele ci jeszcze do dziś uczą w klasach integracyjnych w szkołach naszego regionu.

Dzięki staraniom dyrekcji WOM zajęcia prowadzili nauczyciele specjalności szkół akademickich. Pani dyrektor Siudaj-Pogodska – przy moim współudziale – nawiązała kontakt z Wyższą Szkołą Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Uczelnię tę odwiedziliśmy i poznaliśmy tam prorektora prof. dra hab. Juliana Radziejewicza, który w tym czasie pełnił funkcję Rzecznika Praw Dziecka, a który także spotkał się z nauczycielami w Koninie na Wojewódzkiej Sesji Popularnonaukowej „Młodzież – Wychowanie – Demokracja”. Moim zdaniem na szczególną uwagę zasługiwały też wykłady pasjonata tej dziedziny wiedzy, autora wielu książek

dotyczących pedagogiki specjalnej – prof. dra hab. Janusza Kostrzewskiego.

W pracy WOM zwracano także uwagę na doskonalenie kadry kierowniczej. Prowadzono kursy z zakresu organizacji i zarządzania dla czynnych dyrektorów i kandydatów na dyrektorów szkół i placówek oświatowych – były to kursy 150-godzinne. Zajęcia odbywały się w Wąsoszach, co niewątpliwie sprzyjało integracji. Wykładowcami byli doświadczeni dyrektorzy szkół, pracownicy CODN oraz pracownicy naukowcy wyższych uczelni z Poznania i Warszawy. W tych też czasach (w 1993 roku) rozpoczął działalność Dyskusyjny Klub Dyrektorów Szkół. Brali w nim udział chętni dyrektorzy, którzy często chcieli przedyskutować nurtujące ich problemy, podzielić się doświadczeniami, szczególnie w zakresie współpracy z samorządami gminnymi. Pamiętam, że bardzo zaangażowana w prace Klubu była p. mgr Grażyna Pośpiech. Sądzę, że tę formę działalności prowadziło niewiele ośrodków metodycznych w Polsce.

Osobnym zagadnieniem – wymagającym szerszego opracowania – jest udział WOM w pracach Wojewódzkiej Rady Postępu Pedagogicznego.

Doceniałem inicjatywy WOM dotyczące kontaktów z placówkami zagranicznymi, wyjazdów na plenery malarskie, wymiany doświadczeń, co wzbogacało nauczycieli o nową wiedzę i rozwijało ich umiejętności radzenia sobie z wielorakimi problemami szkoły.

Z końcem 1998 roku przestało istnieć województwo konińskie. WOM przy zmienionej nazwie i podporządkowaniu Samorządowi Województwa Wielkopolskiego istnieje nadal i wspiera działania szkół i placówek.

Z chwilą likwidacji Kuratorium Oświaty w Koninie przeszedłem do pracy w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie, ale okres współpracy z WOM bardzo sobie ceniłem. Jestem wdzięczny wszystkim pracownikom za zaangażowanie w pracy na rzecz polskiej oświaty i często bezinteresowną pomoc świadczoną nauczycielom. Po kilku latach zmieniła się także dyrekcja Ośrodka, p.p. dyrektor i wicedyrektor przeszły na emeryturę. Ze zrozumiałych względów moje kontakty zawodowe zostały ograniczone, ale bardzo sobie cenię współpracę z dyrekcją, najpierw z dyrektorem drem hab. Piotrem Gołdynem, a następnie z obecnym dyrektorem mgrem Jarosławem Jankowskim.

Pracując w PWSZ, starałem się zainteresować studentów kierunków nauczycielskich funkcjonowaniem Ośrodka oraz możliwościami współpracy. Bardzo zaangażowanymi w tę pracę byli p. dyrektor Jarosław Jankowski i p. Iwona Hudańska.

Kończąc, życzę dyrekcji, pracownikom i współpracownikom Ośrodka samych sukcesów i satysfakcji z pracy.

Koniński Kurier Oświatowy

Kwartalnik Publicystyczno-Edukacyjny

Wydawca:
Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Koninie

Zespół Redakcyjny:
Jarosław Jankowski (redaktor naczelny)
Zbigniew Budny (sekretarz)
Aleksandra Czaplicka-Wojtas (redaktor)
Iwona Wojtalik (redaktor)
Wioletta Poturała (redaktor)
Iwona Hudańska (redaktor)

Materiały przygotowane według zasad określonych na stronie internetowej CDN w zakładce „Publikacje” prosimy przysyłać pod adresem redakcji do sekretarza

„Kuriera” bądź – w wersji elektronicznej – pod adresem: kko@cdnkonin.pl.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania nadesłanych tekstów i nadawania im tytułów.

Skład, łamanie i druk: LeonStudio.pl
Adres redakcji:
ul. Sosnowa 14 (CDN)
62-510 Konin
tel. 63 245 75 20, fax 63 245 61 95
internet: www.cdnkonin.pl
e-mail: kko@cdnkonin.pl

SPIS TREŚCI

XXX-lecie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie (Marzena Wodzińska).....	3
Drodzy Czytelnicy, Przyjaciele (Jarosław Jankowski).....	4-5
Nasi pracownicy	6
Krótko o naszym instytucjonalnym rodowodzie (Jadwiga Knotowicz).....	7
Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie obchodzi 30-lecie działalności w służbie nauczycieli (Elżbieta Siudaj-Pogodska).....	8-19
Skrócona kadencja (Piotr Gołdyn).....	20-22
Suma lat, suma doświadczeń (Jarosław Jankowski).....	23-27
Edukacja pełna przygód – projekty i programy edukacyjne dla nauczycieli i uczniów regionu konińskiego realizowane we współpracy z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie bądź samodzielnie przez Centrum (Aldona Olesiak).....	28-39
Inspirując, edukując, motywując, czyli śladami konferencji edukacyjnych organizowanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie (Aldona Olesiak).....	40-48
Konińskie Spotkania Edukacyjne w Ośrodku/Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie (Iwona Hudańska).....	49-51
Przekraczamy granice w doskonaleniu zawodowym nauczycieli (Janina Jankowska).....	52-57
Doradztwo metodyczne w systemie rozwoju zawodowego nauczycieli (Iwona Hudańska, Halina Kaczmarek).....	58-59
Czternaście lat minęło... jak jeden dzień – refleksja doradcy (Jolanta Staszak).....	60
Pracownie w konińskiej placówce doskonalenia nauczycieli na przestrzeni lat i obecnie (Iwona Hudańska, Małgorzata Pogodska, Aldona Olesiak).....	61-65
Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych (Zbigniew Budny).....	66-69
Działalność wydawnicza konińskiego ośrodka doskonalenia nauczycieli (Zbigniew Budny).....	70-71
Nowe wyzwanie – egzaminy zewnętrzne (Aleksandra Czaplicka-Wojtas).....	72-73
Działalność nauczycieli doradców języka polskiego w latach 1991–2000 (Wanda Ślebioda).....	73
Pionierskie badania kompetencji i umiejętności uczniów (Mariusz Kordylewski).....	74-79
Nasze wspomnienia z pracy w konińskim ośrodku doskonalenia nauczycieli (Cecylia Łukasik, Krystyna Karmowska, Janina Foryńska, Barbara Kiełar).....	80-81
O działaniach konińskiej placówki doskonalenia nauczycieli z perspektywy kuratora, konsultanta i prorektora (Tomasz Olejniczak).....	82-83
Placówki oświatowe prowadzone przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego	84

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

PLACÓWKI OŚWIATOWE PROWADZONE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO PODLEGŁE DEPARTAMENTOWI EDUKACJI I NAUKI

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu
pełna informacja dostępna na stronie:
www.odn.kalisz.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie
pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdnkonin.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie
pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdn.leszno.pl

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile
pełna informacja dostępna na stronie:
www.cdn.pila.pl

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu
pełna informacja dostępna na stronie:
www.odnpoznan.pl

**Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Kaliszu**
www.cwrkdiz.kalisz.pl

**Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Koninie**
www.cwrkdiz.konin.pl

**Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Lesznie**
www.cwrkdiz.leszno.pl

**Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Pile**
www.cwrkdiz.pila.pl

**Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Poznaniu**
www.cwrkdiz.poznan.pl

Placówki Oświatowe Prowadzone Przez
Samorząd Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego:

- w Gnieźnie, ul. Mieszka I nr 27, www.medyk.gniezno.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny

- w Koninie, ul. Przemysłowa 4, www.medyk.konin.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Elektroradiolog, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Higienistka Stomatologiczna

- w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Limanowskiego 17, www.ms-zostrow.cba.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Terapeuta Zajęciowy, Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny, Opiekunka Dzieciątka, Higienistka Stomatologiczna, Asystentka Stomatologiczna, Technik Elektroradiolog

- Nr 1 w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 99, www.ms-zpoznan.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Opiekun Medyczny, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Masażysta, Technik Farmaceutyczny, Ortopedystka, Technik BHP, Technik Elektroradiolog, Technik Elektryki i Informatyki Medycznej

- Nr 2 w Poznaniu, ul. Mostowa 6, www.wsck.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Asystentka Stomatologiczna, Higienistka Stomatologiczna, Technik Dentystyczny, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Opiekun Medyczny, Opiekun Osoby Starszej, Opiekun w Domu Pomocy Społecznej, Opiekunka Dzieciątka, Technik Masażysta, Terapeuta Zajęciowy

- w Rawiczu, ul. gen. Grota Roweckiego 6, www.medyk-rawicz.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Technik Usług Kosmetycznych, Technik BHP, Opiekun Osoby Starszej, Terapeuta Zajęciowy, Opiekun w Domu Pomocy Społecznej, Opiekunka Środowiskowa, Opiekunka Dzieciątka, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Technik Masażysta, Opiekun Medyczny

- w Złotowie, ul. Szkolna 3, www.wsckziu-zlotow.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
Opiekun Medyczny, Technik Archiwista, Technik Masażysta, Technik Usług Kosmetycznych, Opiekunka Dzieciątka

**Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Ustawicznego
we Wrześni**, ul. Wojska Polskiego 2a, www.wscku-wrzesnia.pl
Centrum oferuje naukę na następujących kierunkach:
- Florysta, Technik Usług Kosmetycznych, Technik Logistyki, Technik Administracji, Technik Archiwista, Technik Rachunkowości, Opiekun Medyczny, Asystent Osoby Niepełnosprawnej, Technik Budownictwa